

Synchron

Zpravodaj Českého filmového a televizního svazu FITES

Uvnitř:

Dopis FITESu
a dalších profesních sdružení
věnovaný stavu v České televizi politikům
– i se seznamem signatářů

Reakce generálního ředitele ČT

Obyčejný film o neobyčejných věcech
– Zachraňte Edwardse

Vznikly Ceny české filmové kritiky

O přípravách filmu Czechmademan

Kánon filmu 2010

Výběr z recenzí filmu J. Herze
Habermannův mlýn

Eva Zaoralová
dostala medaili od prezidenta,
Jan Švankmajer
byl oceněn ve Španělsku

Film Petra Ruttnera Gustav Mahler
v Rakousku a v USA

Vzpomínky televizáka M. Sígla

O festivalech filmových i televizních:
Jihlava standardní, studentský Písek
nadšenecký, Ekofilm se skandálem,
Zlatá Praha úspěšná

Nové filmové knihy, nová DVD

a další čtení

Z pracovních setkání poroty
cen Trilobit 2010

Slavnostní udělování cen Trilobit 2010

proběhne v kinu Mír v Berouně v sobotu 29. ledna 2011 od 17.30 hod.

Autobus z Prahy odjíždí v 15.30 ze stanice metra B Stodůlky

Nahlašte se, prosím, na mailu zdena.cermakova@volny.cz

nebo oskvv1@muberoun.cz

nebo na telefonním čísle 311 654 200-1

Z práce poroty a natáčení dokumentu

fiřes

MINISTERSTVO
KULTURY

Beroun

LETOSTY

RWE
The energy to lead

Vápenka Čertovy schody a.s.
Společnost skupiny Lhošť

Rüchel
CRYSTAL

Milí členové a příznivci FITESu, tvůrci a milovníci dobrých filmů,

zase tu máme Vánoce, Silvestra a další rok. Nějak nám to letí, že... Ze všeho nejdřív chceme všem popřát příjemné svátky a úspěšný vstup do roku 2011, zdraví, pevnou mysl a slušnou zásobu humoru. Těšíme se na další společná setkání, ať už na našich a dalších oficiálních akcích, před a za kamerou, v kinech, na pracovních promítáních, před obrazovkou či jen tak u kávy nebo skleničky vína. Mějme se všichni co možná nejlépe!

Uplynulý čtvrtrok byl ve FITESu dramatický a bohatý na události. Pravda, nebyly vždy jen příjemné. Odstartovala ho vážná nemoc našeho předsedy Martina Skyby, byla svolána mimořádná valná hromada kvůli dvěma změnám ve stanovách naší organizace, vyjadřovali jsme se k důležitým otázkám filmu a televize. Mimořádně se povedl Čtvrtletník FITESu s ministrem kultury Jiřím Besserem, zdárně proběhlo vyhlášení výsledků cen za dabing v Přelouči; Trilobit je těsně před posledním zasedáním poroty. Inciovali jsme dopis předsedům politických stran, který měl širokou publicitu v médiích. Jeho hlavním tématem je stav v Radě České televize a způsob její volby. Dopis podepsala řada významných osobností uměleckého i společenského života.

Je třeba říci, že mnohé funkce pana předsedy jsme přebírali za pochodu, dramatické bylo i získávání peněz na naše vlajkové akce. Ovšem snažili jsme se, co jsme mohli. Účet nám samozřejmě vystavíte vy všichni; v tuto chvíli chceme moc poděkovat za podporu, praktickou pomoc, připomínky a osobní účast mnohých z vás. A třeba i za skutečně vysokou účast na mimořádné valné hromadě; místnosti FITESu v Nuslích doslova praskaly ve švech.

Posíláme vám poslední letošní číslo Synchronu. Naštěstí je o čem psát. Zase vznikly zajímavé české filmy, které stojí za zmínku, proběhly pozoruhodné festivaly a další akce, bylo rušno i na společensko-politické scéně; někteří čeští filmaři se s úspěchem představili v cizině. Moc děkujeme za to, že jste nás podpořili svými příspěvky. Synchron je díky nim a vůbec díky vaší spolupráci bohatší. Samozřejmě se těšíme na další.

Ve FITESu i v redakci Synchronu plánujeme už příští rok. Vyhlášení výsledků cen Trilobit proběhne v Berouně 29. ledna 2011 a další akce budou následovat. Věříme, že se na nich uvidíme. V tuto chvíli už jen jedno (byť podruhé, ale upřímně): přejeme všem krásné Vánoce, veselého Silvestra a do roku 2011 hodně úspěchů, osobních i pracovních. Přejeme vám hodně přátel, lásky a porozumění. Spoustu dobrých filmů, rozhlasových pořadů, kvalitních knih, DVD a cédeček. Dostatek odpočinku. A především, jak se říká, zdraví. Tedy všechno nejlepší!

Tomáš Pilát, Agáta Pilátová (redakce) a výkonný výbor FITESu

Z obsahu

- 2 Pozdrav Martinovi**
- 3 Dopis FITESu a dalších profesních organizací věnovaný situaci v ČT a především její Radě politické reprezentaci včetně seznamu signatářů**
- 4 Reakce GR ČT Jiřího Janečka**
- 6 Vyjádření režiséra a pedagoga prof. Jiřího Svobody...**
- 8 ...a mediální odbornice Jarmily Cysařové**
- 9 O ojedinělém dokumentu Zachraňte Edwardse**
- 11 Filmové dění v Česku, nové filmy, souhrn recenzí Habermannova mlýna, Ceny české filmové kritiky, Kánon filmu**
- 17 Úspěchy českého filmu ve světě**
- 20 Televizák vzpomíná**
- 21 Festivaly: ohlédnutí za uplynulými a připomenutí budoucích**
- 30 Nová DVD, nové televizní počiny, události**
- ... a další čtení**

Autoři fotografií: Tomáš Pilát, HBO, MFF Karlovy Vary, Festival krátkých filmů Praha, Jiří Eyberger, Jiří Lédl, Pražský divadelní festival německého jazyka, MUCES, Bontonfilm, České centrum Vídeň, Generální konzulát ČR Los Angeles, Česká televize

V tomto čísle SYNCHRONU je vložena složenko, kterou poukažte příspěvky na rok 2011. Můžete je uhradit i bezhotovostním převodem na náš účet 26831021/0100, konstantní symbol 0379.

Členové žijící v zahraničí mohou poslat šek v jakékoli měně.

Roční příspěvek činí 600 Kč při zachování 50% slevy pro důchodce. Úlevy pro studenty a kolegy v pracovní neschopnosti a rovněž pro členky na mateřské dovolené lze dohodnout s výkonným výborem.

Členové starší 65 let jsou od placení příspěvků osvobozeni, ale jak se můžete v této rubrice stále přesvědčovat, převažují ti, kteří posílají příspěvky dobrovolně.

Roční předplatné SYNCHRONU činí včetně poštovného 600 Kč (členové Fitesu je mají zahrnuto v členském příspěvku).

SYNCHRON, časopis Českého filmového a televizního svazu FITES, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2, tel./fax 222 562 331. Číslo účtu u Komerční banky Praha-východ je 26831021/0100. Řídí redakční rada: Jarmila Cysařová, Jiřina Hradecká, Marta Šimová (animovaný film), Josef Eismann, Daniel Růžička, Martin Skyba (šéfredaktor), Agáta Pilátová a Tomáš Pilát (redaktoři) a Jan Štern. Sazba a grafická úprava Nataša Allramová, ttisk Agentura Jiří Brůna JB, j.bruna-tisk@seznam.cz. Vychází 6x ročně za finanční podpory Ministerstva kultury ČR

a Nadace ČLF. Evidence MK ČR č. E 13763. ISSN 1213-9181. Inzerce zajišťuje CLOWN CZ, Václavské náměstí 19, 110 00 Praha 1, tel. 234 656 123, fax 234 656 138, info@clown.cz. Expedice DUPRESS Podolská 110, 147 00 Praha 4, tel. 241 433 396, 721 407 486. Toto číslo bylo dáno do tisku 16. prosince 2010. Předplatné 600 Kč (včetně poštovného) je pro členy Fitesu zahrnuto v členském příspěvku. Cena jednoho výtisku v distribuci 100 Kč. E-mail: info@fites.cz <http://www.fites.cz>

Pozdrav Martinovi, aneb moje odpověď na „péefko“

Známe se s Martinem drahně let, s napětím a rozechvěním jsem proto prožíval zdravotní příhodu, která ho na podzim potkala, a všechny zprávy od jeho blízkých. Modlil jsem se za něj a mnohokrát jsem na něho myslel, co asi prožívá. Dnes jsem mu poslal dopis, protože při osobním setkání, o němž píšu, nebyla zatím komunikace možná.

Martine milý, ani nevíš, jak jsme byli překvapeni, že jsi mezi nás přišel, abys nám předal vánoční blahopřání a pf 2011!

Připomněl jsi mi moji „mrtvičku“ na podzim 2003, kdy mě zachránil pohotovostní telefon mé Jiřinky – tehdy přijela rychlá pohotovostní služba a ve Vínohradské nemocnici jsem mohl podstoupit náročnou operaci.

Jediné, co mi jako následek zůstalo, je permanentní brnění levé ruky (byl jsem raněn mrtvicí na levou polovinu těla), zejména prstů, a jde to až k rameni.

„S tím se musíte naučit žít, toho už jsme vás zbavit nedokázali...“, říkali mi doktoři, když jsem jim děkoval. Potvora brní, ale nesmím na to myslet...

Můj spolužák Josef Bělohorský, sportovec velký, tenista do posledních chvil, ještě krátce před tím, než ho postihla přesně stejná cévní mozková příhoda, hrával mj. rekreačně tenis s Martinou Navrátilovou v Řevnicích, kde má Martina rodiče a Pepík chatu. Jenomže u něj byl průběh té nemoci jiný. Otálel jít k lékaři, přes manželčino naléhání došlo k odvozu do nemocnice asi až po

šesti hodinách. Došlo k nejhoršímu: Pepík nevnímal, nemluvil, nejedl, opustily ho postupně všechny životní funkce, manželka se synem se u něj střídali v nemocnici, denně ho umývali, krmili, převlékali... Nikoho nepoznával, na nic si nevzpomínal...

Proto vím, o čem Ti píšu, vážím si života. Na rozdíl od svého spolužáka jsem se z toho dostal; moje nemoc – to zřejmě byly následky psychického stavu nad ztrátou mého rodného domova při záplavách v srpnu 2002, kdy se mi nechtělo dále žít). a dokonce vydávám jednu knížku za druhou, píšu do internetových novin i do Synchronu.

Myslím na Tebe, milý Martine, věřím, že se Tvůj stav bude lepší, máš pevnou vůli, což je rozhodující. Ještě jednou děkuji za Tvé blahopřání, které znovu opětuji, držím Ti palce, aby ses z toho všeho dostal, nic se nedá uspěchat.

Věřím, že i FITES bude dále žít a Synchron vycházet. Bylo toho na Tebe příliš mnoho, jsi dřič a nesmírně obětavý a lidský, všechno, co jsi vykonal pro tu naši branži, je mimořádně velké dílo, které zaslouží ocenění.

Všichni kolegové se v tom shodujeme, myslíme na Tebe, a věříme, že náš ještě překvapíš svou vitalitou tak, jak jsi nás překvapil na setkání bývalých televizáků 30. listopadu v Národním domě na Vínohradech. Buď nadále statečný a drž se! Upřímně a srdečně Tě pozdravuji.

Mírek Sígí

Omluva

V minulém čísle Synchronu došlo k politováníhodné chybě. V rámci rubriky Naši jubilanti, v níž blahopřejeme k narozeninám našim členům, byl otištěn soubor starý pět let. Martin Skyba ho měl připravený s tím, že údaje opraví, jeho nemoc a naše nedůslednost způsobily, že jsme si toho nevšimli. Moc a moc se omlouváme všem, jejichž data byla o pět let posunuta.

K minulému číslu, k článku František Filip * 26. 12. 1930

... František Filip nebyl autorem televizní úpravy Jiráskova F. L. Věka. Scenáristou těchto tří seriálů byl Otto Zelenka a rozhodně nešlo jen o pouhý přepis Neffova, Bassova a Jiráskova díla, ale šlo o výrazný tvůrčí čin. Podle mého názoru by snad uvést jméno scenáristy byla profesionální slušnost, když to ve všech ostatních případech paní Cysařová činí. Považuji totiž Synchron za profesní časopis.

Bohumila Zelenková

Valná hromada schválila drobné změny ve stanovách FITESu

8. listopadu proběhla v prostorách Filmového a televizního svazu mimořádná valná hromada naší organizace. Měla jediný cíl a bod programu: drobné změny ve stanovách. Kvůli onemocnění našeho předsedy Martina Skyby jsme rozšířili počet místopředsedů ze dvou na tři, přičemž minimálně dva místopředsedové společně jsou oprávněni jednat a podepisovat se jménem FITESu v důležitých záležitostech a třeba i v bance.

Účast na mimořádné valné hromadě byla mimořádná. Členové si uvědomili vážnost situace a přišli. Bylo to nesmírně potěšující. Před i po úředním jednání tak docházelo k zajímavým, příjemným a milým setkáním. Atmosféra byla dělná i přátelská. Zní to jako fráze, ale plně odpovídá skutečnosti.

FITES stál za dopisem předsedům politických stran, který v uplynulých dnech vyvolal značnou odezvu ze všech stran

Přetiskujeme ho i s podpisy signatářů, k 1. prosinci 2010.

Vážený pane předsedo,
v loňském roce přes tři sta osobností kulturního života podpořilo iniciativu studentů Inventura demokracie, ve které mladí lidé upozorňovali na legislativní absurditu, která umožňuje volbu do mediálních rad podle stranického klíče. Politická reprezentace země byla upozorněna na dlouholetý katastrofální stav České televize, kdy Rada ČT přehlíží či přímo kryje šokující množství skandálů. Od tristního stavu programu, přes ekonomické podvody po nárůst naprosto nekvalifikovaných lidí v managementu současné České televize. Lidí mnohdy spojených s totalitním režimem, jeho bezpečnostními složkami, lidí bez jakékoliv kvalifikace, praxe či vzdělání v tak komplikovaném a profesně náročném oboru.

Dnešní situace eskaluje a stav je neudržitelný: Neuplyne týden, aby se občané nedořídali o aférách a hospodářských skandálech. Kdyby se takto chovaly politické elity, zlomilo by jim to vaz a byly by donuceny k rezignaci. V České televizi se nic neděje, neboť vadně volená Rada ČT neplní kontrolní funkci, není zástupcem veřejnosti, není schopna ani interpretovat stávající zákon o České televizi. Propojení Rady České televize s jeho vedením popírá důvod jejího vzniku a existence. **Instituce se sedmimiliardovým rozpočtem se zcela vymkla veřejné kontrole.**

Není divu, že sílí hlasy po zrušení veřejnoprávní televize. Letité problémy s ČT vedou k stále nižšímu zájmu veřejnosti o její existenci, k obecné apatii a přesvědčení o nereformovatelnosti této instituce. Veřejnoprávní média by se rušit neměla, měla by se transformovat. Jsou institucemi, které si léta platí občané této země, aby jim sloužily.

Česká televize, místo služby občanům, slouží v posledních letech obchodním zájmům vedení, stala se ztělesněním klientelismu. Nedávné pokusy vyvést výběr televizních poplatků podnikatelské skupině ohrožují nezávislost a poslání České televize, což je přímo v rozporu se zákonem o České televizi. Příliš nápadně to připomíná tunelování veřejných prostředků a aktivity prostředí tzv. kmotrů. Kdyby na tuto situaci, stejně jako na podvody s veřejnými zakázkami, neupozornily odbory a posléze média, Rada České televize by vůbec nereagovala. Kontrolní funkce Rady v posledních letech supluje televizní odbory.

Na kvalitní službu veřejnosti, programy, pořady a podobné „podružnosti“ není čas. Považujeme za nemorální, když občané všech sociálních kategorií, včetně těch nejslabších (například mladých rodin s dětmi a důchodců) přispívají na to, aby člověk odpovědný za tento stav, ředitel ČT, měl vyšší plat než prezident republiky a byl pravidelně odměňován zvláštními, až tři čtvrtě milionovými odměnami jen za to, že dodržuje triviální podmínku své funkce – roční rozpočet instituce. V ČT není finanční krize, protože koncesionář platí stále stejně. Je tam krize morální a profesionální.

První krok k zastavení rozvratu této instituce by měly udělat politické reprezentace země. Současné mediální zákony nabízejí systémově vadné řešení. Radu ČT, která volí ředitele ČT, již několik let pod rouškou „volby“ sestavují politické strany. Sami poslanci cynicky označují „volby“ do mediálních rad za frašku. Dnes by měly politické strany přijmout plnou odpovědnost za tento stav. Působení tzv. mediálních expertů uvnitř politických stran se ukázalo tak zhoubné, jako působení bezpečnostních expertů na zakázky na ministerstvu obrany. Stávající způsob volby do mediálních rad jako kontrolních orgánů veřejnosti, považujeme za průhlednou formu korupce. Za protislužbu, která vyvolává další protislužbu. Všechny politické strany vyhláší dnes boj proti korupci. Rádi bychom věřili, že tento zápas je věrohodný. Uvítali bychom urychlené zahájení prací na vzniku návrhu nového zákona o České televizi a o Českém rozhlasu, což je ostatně součástí vládního prohlášení. Léta je na stole tzv. německý model, ten umožňuje zcela zásadní změny v principech volby mediálních rad.

Vážený pane předsedo,
apelujeme na Vás, abyste se svým vlivem a odpovědností, vyplývající z důvěry, kterou Vám vyjádřili občané ve volbách, zasadil o řešení velmi vážné situace v České televizi i v Českém rozhlasu a dal tím najevo, že máte zájem na tom, aby tyto instituce veřejné služby v demokratickém státě plnily svou funkci. Současně Vás chceme požádat o informativní schůzku se zástupci profesních organizací.

Výkonný výbor Českého filmového a televizního svazu

Olga Sommerová, filmová dokumentaristka – místopředsedkyně FITESu

Ivan Biel, režisér, scénárista – místopředseda FITESu
Tomáš Pilát – novinář – místopředseda FITESu

Výkonný výbor ARAS – asociace režisérů a scénáristů

Petr Kaňka, filmový dokumentarista – předseda ARASu

Výbor Českého centra Mezinárodního PEN klubu

Jiří Dědeček, básník, písničkář – předseda PEN klubu
Inventura demokracie
Tomáš Drázný, student
Tomas.Drazny@inventurademokracie.cz

Za správnost podpisů ručí:

Olga Sommerová
FITES

Pod nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2
olga@sommerova.cz

Petr Kaňka
ARAS

Karlovo nám. 19, 120 00 Praha 2
kanka@volny.cz

Libuše Ludvíková
České centrum PEN klubu

Klementinum 190, 110 00 Praha 1

Libuse@pen.cz

Tomáš Drázný

Inventura demokracie

Studentská unie UK

Ovocný trh 5, 116 36 Praha 1

Tomas.Drazny@inventurademokracie.cz

Na vědomí:

Miroslava Němcová, předsedkyně Poslanecké sněmovny ČR

PhDr. Lubomír Zaorálek, místopředseda Poslanecké sněmovny ČR

JUDr. Vlasta Parkanová, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny ČR

ThDr. Kateřina Klasnová, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny ČR

Milan Štěch, předseda Senátu Parlamentu ČR

MUDr. Přemysl Sobotka, místopředseda Senátu Parlamentu ČR

PaedDr. Alena Gajdůšková, místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR

JUDr. Petr Pithart, místopředseda Senátu Parlamentu ČR

RNDr. Alena Palečková, místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR

Ing. Zdeněk Škromach, místopředseda Senátu Parlamentu ČR

MUDr. Jiří Besser, ministr kultury ČR

Signatáři:

Ludvík Vaculík, spisovatel

Helena Třeštíková, režisérka

Prof. PhDr. Petr Oslzlý, ředitel CED Brno, prorektor JAMU

doc. Mgr. Jindřich Štreit, fotograf

Miloš Rejchrt, evangelický farář

Josef Klíma, publicista, novinář

Zdeněk Svěrák, scénárista a herec

Jiří Peňás, novinář

František Fenič, režisér

Josef Škvorecký, spisovatel

Jiří Krejčík, režisér

Miroslav Balašík, vysokoškolský pedagog, šéfredaktor časopisu HOST

Prof. PhDr. Josef Kovalčuk, dramaturg, proděkan JAMU

Jiří Stránský, spisovatel, scénárista

Věra Jirousová, historička umění

doc. PhDr. Jiří Voráč, Ph.D., vedoucí Ústavu filmu a audiovizuální kultury Masarykova universita Brno

Jiří David, akademický malíř

Ivan Binar, spisovatel

Antonín Bajaja, spisovatel

Ing.arch. Vladimír Merta, hudebník

Jiří Dědeček, básník, písničkář

Vladimír Morávek, divadelní a filmový režisér,

umělecký šéf Divadla Husa na provázku

Jan Rejžek, kritik a publicista
 Antonín Daňhel, kameraman
 Jiřina Šiklová, socioložka
 Arnošt Wagner, novinář
 Vladimír Veit
 Věra Roubalová Kostlánová, psychologická poradkyně
 Michael Havas, režisér, scénárista, producent
 Jana Červenková, překladatelka, spisovatelka
 Juraj Herz, režisér
 Petruška Šustrová – publicistka
 PhDr. Vladimír Just – publicista, kritik, pedagog UK
 Vlasta Chramostová, herečka
 Stanislav Milota, kameraman
 Šimon Pellar, překladatel
 Filip Remunda, režisér
 Roman Ráž, spisovatel
 Milan Jungmann, překladatel, literární kritik
 John Bok, předseda spolku Šalamoun
 Prof. PhDr. Vilém Prečan, historik
 Monika McDonagh Pajerová, vysokoškolská pedagožka
 Václav Trojan, programátor
 Tomáš Doruška, střiháč, producent, pedagog FAMU
 Pavel Škapík, scénárista
 Karel Čabrádek, scénárista
 Gabriela Oeburg, překladatelka, tlumočnice
 Helena Wilsonová, fotografa
 Miroslav Hájek, výtvarník
 Jaroslav Šonka, novinář
 Tobiáš Jirous, básník, performer
 Ondřej Fibich, básník
 Alena Derzsiová, režisérka
 Petr Jarchovský, scénárista, pedagog FAMU
 Lubor Kasal – básník
 Lucie Lomová, komiksová autorka a ilustrátorka
 Vít Kremlíčková, básník
 RNDr. Jarmila Jelínková
 Olga Lomová, pedagožka
 Josef Platz, režisér
 Jan Vodňanský, básník
 Jiří Žáček, spisovatel
 Jan Kopecký, spisovatel
 PhDr. Vladimír Karfík, literární kritik
 Josef Holcman, spisovatel
 Jaroslav Křápek, pedagog
 Marie Honzáková, manažerka nakl. LIBRI
 František Honzák, šéfredaktor nakl. LIBRI
 PhDr. Jaroslav Císař, šéfredaktor GRAND BIBLIO
 Jiří P. Kříž, divadelní kritik a publicista
 Jana Šilerová, biskupka CČSH
 Ivo Bystřičan, dokumentarista
 Tomáš Škrdlant, scénárista, režisér
 František Kostlán, publicista

Helena Slavíková, dramaturgyně
 Břetislav Rychlík, režisér a scénárista, pedagog JAMU
 Ing. arch. Jan Kasl, architekt
 Jana Tomslová, producentka, členka výkonného výboru FITES
 Miroslav Adamec, scénárista
 Petr Kaňka, režisér
 Antonín Kopřiva, režisér
 Marek Bouda, režisér, pedagog FAMU
 Josef Císařovský, režisér
 Dagmar Doubková, malířka, režisérka animovaných filmů
 Martin Mahdal, scénárista, režisér
 Martin Pátek, scénárista, režisér
 Roman Vávra, režisér
 Ljuba Václavová, režisérka
 Táňa Fischerová, herečka
 Jaroslav Černý, režisér, člen výkonného výboru FITES
 Jan Gabriel, novinář, básník a výtvarník
 Petr Svoreň, ředitel nakl. Millennium Publishing
 Bedřich Karel, publicista
 Darja Zoubková, tajemnice centra UK
 Miroslav Hule, spisovatel, člen PENU
 Tomáš Padevět, grafický designér
 PhDr. Eva Ocisková, rozhlasová publicistka
 doc. Jaroslav Tůma, koncertní varhaník, pedagog HAMU
 Monika Žárská, překladatelka
 Viktor Žárský, biolog
 Eva Hauserová, spisovatelka, publicistka, scénáristka
 Miroslav Sedláček, scénárista
 Iva Pecháčková, nakladatelka, spisovatelka
 Josef Hrubý, spisovatel
 Vladimír Křivánek, spisovatel
 Hana Pinkavová, režisérka
 Zdena Čermáková, produkční
 Zbyněk Benýšek, malíř a spisovatel
 MgA Marie Fulková, dramaturgyně
 Miroslav a Hana Opatřilovi
 Pavel Petr, básník
 Dr. Marie Kramářková
 Pavel Kačirek, režisér
 Lenka Kilic, muzikoložka a skladatelka
 Marek Skláš, filmový dokumentarista
 Ivo Harák, člen PEN klubu
 Daniela Gébová, režisérka
 Petr Kotek, režisér
 Hana Jemelíková, dramaturgyně, scénáristka
 Prof. Jan Bernard, scénárista, pedagog FAMU
 Miloš Fikejz, filmový encyklopedista, fotograf
 Markéta Hejkalová, spisovatelka
 Václav Daněk, básník, překladatel

Libuše Ludvíková, tajemnice PEN klubu
 Jana Štroblova, spisovatelka
 Jaroslav Vašíček, režisér
 Jan Fiala, grafik
 Ludmila Janská
 Zuzana Meisnerová, režisérka, galeristka
 MUDr. Antonín Nechvátal, lékař
 Pavel Štingl, scénárista, režisér
 František Tomášek, důchodce
 Mgr. Boris Jachnin, CSc., filmový historik
 PhDr. Jaromír Volek, Ph.D., sociolog médií, Masarykova univerzita Brno
 Míra Janek, režisér, kameraman, pedagog FAMU
 Tonička Janková, střiháčka, pedagožka FAMU
 MgA. Alena Kupčíková, Ph.D., výtvarná umělkyně
 Václav Legner, herec
 Kristina Vlachová, režisérka
 Petr Šamánek
 prof. Boris Hybner, klaun, pedagog AMU
 Lucie Hybnerová, embryoložka
 Martin Věchet, zakladatel Open Air Music Festival
 Trutnov
 Růžena Kulhánková
 Michal Klepetář
 Vladimír Kouřil, jazzový publicista
 RNDr. Karel Pecl, zoolog
 Jiří Králík
 Hanuš Karlach, překladatel, literární historik a teoretik
 Karel Holomek, předseda nevládní romské organizace, publicista
 Prof. Edgar Dutka, scénárista, pedagog FAMU
 Oliver Malina Morgenstern, režisér
 Jaroslava Kopecká, publicistka, nakladatelka
 Richard Pogoda, redaktor Českého rozhlasu Olomouc
 Naďa Dvorská, dramaturgyně
 Prof. Jiří Svoboda, režisér
 Michaela Kukovičová, pedagožka VŠUP
 Prof. Jiří Svoboda, režisér
 Michaela Kukovičová, pedagožka VŠUP
 Vladimír Kouřil, jazzový publicista
 Nataša Slavíková, scénáristka, producentka
 Ing. Ivo Dostál, hydrolog
 Ivan Pokorný, režisér
 Josef Blažejovský, student
 Tomáš Kopecký, student
 Robert Jašek, director
 Neziskové iniciativy
 Art Language
 Atelier ALF
 Konopi je lék
 Spolek přátel Ospělova
 Albert

Reakce generálního ředitele České televize Jiřího Janečka

V Praze 8. prosince 2010
 Vážená paní, vážený pane,

nalezl jsem Vaše jméno pod otevřeným dopisem předsedům politických stran, zastoupených v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky ze dne 2. prosince 2010. Proto mi dovoluji, abych Vás informoval, jaký postoj k tomuto textu zaujímám a jaké v této věci hodlám předložit návrhy.

Nevím o žádném „šokujícím množství skandálů,“ ani o „katastrofálním stavu České televize,“ o nichž se ve svém dopise zmiňujete a které má údajně Rada České televize přehlížet. Nevím nic dokonce ani o „aférách a hospodářských skandálech,“ které poněkud redundantně uvádíte v textu. Upozorňuji Vás, že Česká televize již déle než pět let patří k nejlépe hospodařícím veřejnoprávním televizním stanicím v Evropě. Podívejte se, prosím, na Slovenskou televizi, někdejší sesterskou instituci České televize, a na její současný stav. Obávám se, že právě dlouhodobě vyrovnané

a bezproblémové hospodaření České televize ve Vás vzbuzuje dojem, že jde o na-prostou samozřejmost, o banalitu, která si nezasluhuje žádnou pozornost. Opak je pravdou. Nemusíte brát v úvahu jenom situaci v STV, která si v současné době vynutila státní intervenci velkého rozsahu, aby bylo možné veřejnou službu televizním vysíláním na Slovensku vůbec udržet. Srovnajte ekonomickou kondici České televize třeba s hospodařením maďarské MTV, polské TVP nebo – abych nehovořil pouze o zemích bývalého Východního bloku – s ekonomickou situací španělské TVE, portugalské RTP nebo řecké ET. Zásadními problémy ekonomického charakteru v nedávné době procházely i mnohem známější a českému prostředí bližší evropské veřejnoprávní televizní stanice, např. rakouská ÖRF. Upozorňuji Vás, že mnohaletá ekonomická stabilita České televize je v Evropě spíše výjimkou, než pravidlem. To však neznamená, že bych chtěl Vaše námitky přehlížet.

Píšete o „*podvodech s veřejnými zakázkami*“. Máte-li o něčem takovém konkrétní a podložené informace, podejte v takovém případě, prosím, místo otevřeného dopisu trestní oznámení. Upozorňuji Vás v této souvislosti, že hospodaření České televize každoročně prochází nezávislým finančním auditem, jehož závěry byly vždy bez výhrad. Ohledně často zmiňovaného výběrového řízení na inkaso televizních poplatků: byl by to ekonomicky racionální krok, k němuž přistoupila mj. i britská BBC. S velkou pravděpodobností bychom jím snížili provozní náklady a zvýšili výnosy České televize.

Nicméně nepadlo žádné konečné rozhodnutí a rozhodně bych neudělal nic, co by mohlo poškodit pověst České televize anebo ohrozit její financování. Jiná cesta než výběrové řízení nemůže ověřit výhodnost či nevýhodnost takového projektu v podmínkách České republiky.

Rád bych Vám také připomněl, že Váš dopis, respektive výzva, přichází v okamžiku, kdy vstupujeme do první praktické fáze RESTRUKTURALIZACE ČESKÉ TELEVIZE. Nejde jen o různá organizační, technická a procesní opatření. Hlavním cílem je reagovat na nové trendy vyvolané digitalizací televizního vysílání. Pod tlakem komerčních subjektů silní v poslední době tendence, směřující ke zpochybnění televize veřejné služby a k omezení jejich služeb. Je tomu tak v celé Evropě a i v České republice se vyskytují názory, že Česká televize neplní svou funkci, že koncept veřejnoprávní televize je přežitý. Ono omezení by postihlo zejména původní tvorbu. Je zřejmé, že vlastní tvorba veřejné televize je rozhodujícím faktorem pro zachování mnoha původních žánrů, počínaje dokumentární a dramatickou tvorbou a tvorbou pro děti konče. V českých ekonomických podmínkách by mnohé žánry bez podpory České televize prakticky neexistovaly. Hlavním cílem restrukturalizace je zásadní procesní změna vedoucí k zachování původní české televizní tvorby v co nejvyšší kvalitě. Jsem přesvědčen, že jsem zvolil jasnou a zřetelnou cestu, která v maximální možné míře akcentuje prostor pro kreativitu a tvůrčí přístup. Oddělení řízení vysílání od tvorby ruší rigidní přístup k naplňování i tvorbě vysílacího schématu. Otevřená poptávka po nových pořadech nejen v rámci ČT, ale i mimo ni, to je cesta k uplatnění nezávislých producentů a autorů.

V této souvislosti však nemohu pominout opravdu velmi nespravedlivé tvrzení, že „*program ČT je tristiň*“. Takové generální soudy jsme občas nuceni vyslechnout od laiků, diváků, kteří se domáhají „toho svého pořadu“. Od odborné veřejnosti, jako jsou režiséři, autoři, scenáristé, dramaturgové či producenti, bych očekával fundovaný přístup, tím spíše, že řada z vás se na vysílání České televize přímo a nemalou měrou podílí. Pokud jde o můj plat, jsem již léta zvyklý, že je s železnou pravidelností předmětem veřejných diskusí. Nebudu nyní argumentovat tím, že představuje jen zlomek platu manažerů na srovnatelných pozicích v soukromých televizních stanicích. Nehodlám ani diskutovat o tom, zda je či není výše mé mzdy přiměřená. Omezím se pouze na konstatování, že si svůj plat nestanovuji. Stejně jako si nestanovuji kritéria pohyblivých složek mzdy. Jsem ale jeden z mála činitelů veřejné sféry, jehož příjem je obecně známý. Tuto skutečnost jsem se naučil považovat za svou výhodu. Nemyslím si však, že by transparentnost České televize měla končit u mého platu.

V rámci probíhající restrukturalizace chci ještě více otevřít Českou televizi veřejnosti a zvýšit její transparentnost. Jsem hluboce přesvědčen, že s tím není třeba čekat ani na politickou reprezentaci, ani na novelizace zákonů, ani na žádný model ustavování Rady České televize, o kterém píšete. Mnohem vyššího stupně průhlednosti rozhodovacích procesů uvnitř České televize a dokonalé veřejné kontroly jejího hospodaření lze dosáhnout mnohem snáze; jsem rozhodným přívržencem toho, učinit tak co nejrychleji a v co největší míře. Žádná Rada České

televize, volená či jmenovaná podle sebelepšího klíče, totiž nemůže nahradit vůli samotné televize a jejích spolupracovníků podrobit se takové kontrole.

Domnívám se, že by každý divák České televize a každý plátcе televizních poplatků měl mít možnost snadno a rychle zjistit, jakým způsobem Česká televize vynakládá finanční prostředky, které získáváme také z jeho kapsy. Proto považuji za žádoucí vložit napříště do všech smluv, které Česká televize uzavírá na výrobu pořadů, vysílání programů a poskytování ostatních služeb veřejnosti, souhlas smluvních partnerů České televize a příjemců finančních prostředků z jejího rozpočtu se zveřejněním úplných smluvních podmínek. U fyzických osob by Česká televize vzhledem k ochraně osobních údajů zveřejňovala pouze jméno, předmět smlouvy a výši jejího finančního plnění; u právnických osob, tj. producentů a koproducentů, není podle mých poznatků žádná zásadní překážka, která by bránila v tom, zveřejňovat smlouvy jako celek. Tento přístup by tvořil vhodný doplněk k podrobným zprávám o hospodaření, které Česká televize každoročně podle zákona předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Pokud se ukáže dobrá vůle smluvních partnerů České televize, nevidím závažný problém ani v tom, zveřejnit tyto údaje zpětně, např. za uplynulých pět let.

Transparentnost užití finančních prostředků z veřejných rozpočtů není žádným českým vynálezem či mou inovací. Zveřejňování veškerých smluv o čerpání peněz ze státního rozpočtu v této chvíli připravuje například britská vláda. Dovedu si proto představit, že divák České televize shlédne televizní film, díl seriálu, dokument či animovaný snímek a vzápětí se podívá na webové stránky České televize, pokud ho to bude zajímat, jaké finanční prostředky Česká televize na tento pořad vynaložila a komu je zaplatila. Kompletní zveřejňování těchto informací – spolu s transparentním způsobem rozhodování o jednotlivých projektech, který je výsledkem letošní transformace České televize a po Novém roce 2011 vstoupí v plném rozsahu v platnost – bude podle mého soudu nejlepším nástrojem, jak Českou televizi podrobit ještě lepší veřejné kontrole, než jaké podléhá dosud. Jsem přesvědčen, že je to nejlepší cesta, jak vyvrátit veškeré pověsti o korupčním a klientelistickém prostředí uvnitř České televize a doložit, jakým způsobem Česká televize přistupuje k plnění svého poslání a je to také odpovídající reakcí na Váš dopis.

Věřím, že jako signatář dopisu, volajícího po důkladné veřejné kontrole České televize, mé úsilí podpoříte. Uvítám, když se budu moci při prosazování tohoto návrhu opírat o většinový konsensus odborné veřejnosti. Překážky, které stojí v cestě uplatnění navrženého přístupu, totiž nejsou ani tak technického rázu, jako právního a smluvního charakteru. Byl bych rád, kdyby se nám podařilo společným úsilím je překonat takovým způsobem, aby bylo možné tuto formu kontroly České televize uplatnit v praxi co nejrychleji. Proto navrhuji uspořádat nejpозději v dubnu 2011 odborný seminář či konferenci, jejíž závěry budou pro Českou televizi vodítkem, jak v této věci postupovat dále. Přeji si, aby se jednalo o veřejnou akci, která může být přenášena jak prostřednictvím internetu, tak přímým přenosem na programu ČT24. Mám v úmyslu požádat o účast na přípravě takového systému rovněž zástupce Transparency International, abychom získali nejlepší dostupné metodické standardy. Objektivně vzato je Česká televize, ač se Vám to tak nemusí jevit, relativně dobře fungující televizní stanicí veřejné služby v západoevropském pojetí. V tomto smyslu představuje v zemích bývalého Východního bloku naprostou výjimku. Například na Slovensku je dnes považována za takřka nedostižný vzor. Ve všech západoevropských zemích a při všech jednáních s reprezentanty tamních televizních vysílatelů veřejné služby jsem se vždy setkával s důrazem na finanční nezávislost a etickou samoregulaci těchto médií. To je také jeden z důvodů, proč se domnívám, že není správné obracet se s žádostí o zásah do chodu nezávislé veřejné instituce na představitele politických stran. Nechci, aby se Česká televize stala předmětem stranického zápasu či argumentem volebních kampaní. V minulosti k tomu již jednou došlo, a byly to nejkritičtější chvíle v jejích dějinách. Byl bych velice nerad, kdyby se tato situace měla po deseti letech opakovat. Otevírat na základě nepodložených a vesměs nesmyslných obvinění cestu k politické intervenci do chodu nezávislé veřejnoprávní instituce pokládám za nebezpečné a občansky neodpovědné.

Realizace modelu plošného zveřejňování smluvních závazků České televize, který navrhuji, bude tou nejlepší odpovědí na všechna nařčení, která byla obsažena ve Vašem dopise. Nikdo už potom nebude moci vážně tvrdit, že se „*instituce se sdílným rozpočtem zcela vymkla veřejné kontrole*“. Na úroveň, kterou předpokládá platný zákon o České televizi, se v takovém případě dostane rovněž

kontrolní funkce Rady České televize, a to víceméně bez ohledu na její složení. Té totiž nyní, obávám se, kladete úkoly, které už z podstaty věci nemůže sbor patnácti sebelépe vybraných a kvalifikovaných lidí při nejlepší vůli plnit. Veřejnou kontrolu v tom duchu, jakou si představujete Vy jako signatář výše uvedeného dopisu, pak bude moci provést kdokoli, kdo o to bude stát, a Radě České televize dát v případě jakéhokoliv podezření zcela konkrétní podnět k jednání. Bez tohoto nástroje

zůstaneme i nadále v situaci, kdy kdokoli může vznášet jakákoliv paušální a nepodstatná obvinění, která právě vzhledem k jejich absolutní obecnosti nelze věcně podložit ani vyvrátit. Proto doufám, že snahu České televize o naprostou transparentnost rozhodovacích procesů a smluvních závazků budete podporovat i Vy. O svém dalším postupu v této věci Vás budu informovat.

S úctou

Mgr. Jiří Janeček, Generální ředitel České televize

Své vyjádření k věci nám poslal i režisér Jiří Svoboda

Je Česká televize ještě kulturní institucí?

„Co se dá rozbít, to se rozbije, co se nedá rozbít, to se rozbije taky.“

Murphyho zákony.

Více než 150 významných tvůrčích osobností podepsalo dopis předsedům politických stran, vedení Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR, ve kterém poukazují na žalostné poměry, panující v České televizi.

S jejich názorem, že současná situace rozvratu vnitřních poměrů a dlouhodobého marasmu je dále neudržitelná, se plně ztotožňuji.

V dopisu je poprvé pojmenována skutečnost, že veřejnoprávní ČT je v rostoucí míře privatizována a to jejím vedením za nečinného přihlížení Rady pro ČT. Českou televizi ovládají byrokratické struktury, které postrádají u kulturní veřejnosti i většiny zaměstnanců odborný kredit. Jejich příslušníci přicházejí do ČT podle nejasných kritérií z různých poradenských, lobbystických, či auditorských firem, případně z komerčních televizí, a opírají se výhradně o mocenské nástroje řízení.

Výjimkou je dokumentaristka Andrea Majstorovičová. Korpulentnost útvaru, který by měla řídit, a systémové omezení jejího vlivu „objednávkovým“ mechanismem jednotlivých programů, monopol byrokratických metod ani do budoucna nijak neomezuje.

Úspěšné modely řízení veřejnoprávní instituce jsou přitom historicky prověřené. Ve Filmovém studiu Barandov, v době působení tzv. Tvůrčích skupin, vznikly v šedesátých letech všechny významné filmy českého filmového zázraku, tzv. „nové vlny“. Tento systém řízení světoval finanční prostředky, podle zásad subsidiarity, jednotlivým Tvůrčím skupinám, které vytvářely přirozené konkurenční prostředí pro tvorbu a zároveň pro žánrovou i tematickou profilaci.

Po roce 1989 byl tento prověřený model aplikován v poměrech České televize, kde po řadu let úspěšně fungoval, než byl z nepochopitelných důvodů zrušen a nahrazen modelem jednotného vertikálního řízení. Takový tupě centralistický model nebyl uplatněn v ČST ani v době normalizace. V systému redakcí 70. a 80. let existovaly uvnitř redakcí tvůrčí skupiny a záměry a scénáře schvalovali s konečnou platností šéfredaktoři (s výjimkou seriálů).

Ve vedení ČT ovšem dnes není respektabilní osobnost, s autoritou myšlenkovou a uměleckou, jaké působily ve vedení Tvůrčích skupin. Osobnost, která by měla důvěru i v akademickém prostředí a mohla být partnerem pro tvůrčí diskurs o programovém profilu televize. Systémově se opakuje filtr jednoho vkusu, což umrtvuje tvůrčí prostředí a znemožňuje konkurenci a pluralitu.

Programový profil je přitom výhradním jádrem tzv. „veřejnoprávnosti“, která by měla spočívat ve vytvá-

ření a uspořádání programové nabídky, kterou nedávají na audiovizuální trh komerční televize. Cílem není soutěž s komerčními stanicemi o prodej diváka reklamním společenstvem, nýbrž programový profil, zpřístupňující složitost sociálních i existenciálních kontextů, které ovlivňují hodnotové orientace, na nichž je založeno společenské vědomí a chování a sociální konsensus.

Odborná kritika opakovaně označuje tvorbu České televize za šedivou, neinspirativní, formálně konzervativní. To má ovšem své systémové příčiny.

Talent a invence jsou přirozeným jádrem každého díla. Jsou i rozhodujícím kapitálem institucí, které se zabývají tvorbou audiovizuálních programů. V České televizi je ovšem tvůrčí osobnost, tvůrčí záměr a invence zbožím s nejnižším stupněm hodnoty.

Mnohastupňově centralizované schvalovací řízení už od záměru dusí tvůrčí činnost. Chybí odpovědnost a kompetence udělená podle zásady subsidiarity. Pravidla totiž vymýšlejí lidé, kteří nemají s tvůrčím prostředím a jeho zákonitostmi žádnou zkušenost a o jejich pochopení ani neusilují.

Byrokratickým strukturám je ve všech systémech vlastní touha vydobýt si na všech stupních maximum pravomocí (o něčem, či o někom rozhodovat). Složitě založená byrokratická struktura bez cizího přispění a dokonce bez zlé vůle jednotlivců sama o sobě generuje soběstačnost, osobní nezodpovědnost a klientelismus (stačí se v České televizi podívat na interní formulář potřebných podpisů pro začátek vývoje nějakého pořadu).

Důkazem platnosti této teze sui generis je tzv. „Plán restrukturalizace ČT“, který má začít platit od 1. 1. 2011. Schvalovací proces bude zřejmě pětistupňový s nadřazeným kolektivním rozhodovacím orgánem (programovou radou), nad nímž jsou ještě systémově zakotvené kompetence tzv. „ředitele všech ředitelů pod generálním ředitelem“ a následně ještě generálního ředitele samotného.

Příčinou vzniku kafovsky složitého organizačního schématu je složení přípravných komisí a subkomisí, do nichž nebyl přizván ani (alespoň pro formu) jediný zástupce profese, které program ČT reálně tvoří na základě uměleckého talentu, invence a profesních zkušeností (myslím tím režiséry, autory, dramaturgy, kameramany, architekty). Úředníci si zcela vystačili. Pro aroganci moci je symptomatické, že koncepční materiál, který by měl ovlivnit chod a programové výstupy České televize na několik příštích let, nebyl podroben žádné veřejné diskuzi! Zcela ignorována byla tvůrčí i akademická obec i odborná kritika.

V panujících poměrech, které se rok od roku zhoršují, dochází k postupnému rozpadu integrity a sebevědomí tvůrců, kteří jsou vydáni na pospas brutální nerovné hře s nemuzickými byrokraty, kteří znají pouze jednoduchá ekonomická a komercialistická kritéria.

Jsem členem Evropské filmové akademie a každý rok vidím průřez tvorby, která v Evropě vzniká s mnohde dominantní producerskou podporou televizních stanic. Není náhodou, že se do výběru pěti nejvýše hodnocených filmů opakovaně nedostal český reprezentant. Stačí porovnat českou tvorbu 2009 s „Bílou stuhou“ (Rakousko/Německo – hlavní cena MFF Cannes), „Prorokem“ (Francie – velká cena MFF Cannes), či „Antikristem“. Všechny filmy, oceněné Evropskou filmovou akademií (EFA), byly koprodukovány významnou měrou, či dokonce zcela některou evropskou televizní stanicí. Troufám si tvrdit, že ani jeden z těchto filmů by nevznikl v rámci unifikovaného mainstreamového vkusu na úrovni současného systému rozhodování v ČT.

V prestižním mezinárodním měřítku se stále ještě prosazuje český dokumentární film (O. Sommerová, H. Třeštíková). Dokument je sice v restrukturalizačním plánu uveden v souvislosti s programem ČT2 avšak v jednom chumlu s publicistikou, alternativní zábavou, edukací atd. V programovém zaměření ČT1 se s páteční rolí velkého dokumentu nepočítá.

Citelná absence výrazné vzdělané osobnosti (osobností), která by dokázala vtisknout programovému profilu České televize charakter skutečně veřejnoprávní kulturní instituce, se promítá do podpory tačnické soutěže, pokleslých estrád a seriálů středního proudu, které estetickou, inovativní a formální zajímavostí klopotně soutěží se seriály komerčních stanic. Náplní pojmu „veřejnoprávní“, (a tedy smyslem dodatkové daně – koncesionářského poplatku, s nímž v roční výši cca 7 miliard Kč. ČT hospodaří) by měla být tvorba původních AVD děl, hraných i dokumentárních, která vyjadřují složitost mezilidských vztahů a hloubku existenciálních a sociálních obsahů, a preferují originalitu forem sdělení, které jsou komerčním televizím, z důvodů jejich čistě ziskového založení, nedostupné.

„Programové priority“ restrukturalizačního záměru ČT1 v tomto kontextu však zlověstně zahrnují záměr „posílit význam velkých zábavných pořadů, jež budou založené na silných, divácky zajímavých osobnostech“.

Na jiném místě pak: „...velkou nedělní dramatikou s dosud nepřesvědčivou sledovaností žánrově odleh-

čit (více komedií a detektivek) a současně ji zkvalitnit (raději méně a kvalitněji).“

Napadlo někoho z vedení ČT objasnit, proč se v oblasti hrané tvorby tak spoje objevují pokusy ztvárnit a interpretovat velká literární díla – ve spektru od „klasiky“ (kdysi se natočil „Mário a kouzelník“ podle Th. Manna; „Balada o sedmi oběšených“ podle L. Andre-

jeva; „Něžná“ podle F.M. Dostojevského; „Modlitba za Kateřinu Horovitzovou“ podle A. Lustiga) až po myšlenkový a formální experiment (Jan Němec uvažoval o adaptaci „Proměny“ Fr. Kafky; Věra Chytilová chtěla natočit několikadílný film o Boženě Němcové)?

Podporovat chápání národní a evropské identity jen deklarativně, v publicistických pořadech, rozhodně

nestačí. Kulturní identita, vyjádřená prostřednictvím uměleckých děl, nemá jen racionální, pragmatickou rovinu – ovlivňuje hlubší hodnototvorné vrstvy vědomí diváků. Velké dokumenty Olgy Sommerové, či Heleny Třeštíkové umožňují divákovi nejen pasivně vnímat – je vtahován do rozporuplných, citově nabitých polemik se sebou samým.

II. Rada pro Českou televizi

Ne náhodou je v dopisu, který podepsaly reprezentativní autority v oboru literatury, filmu, divadla, podtržena věta: „...*Instituce se sedmimiliardovým rozpočtem se zcela vymkla veřejné kontrole...*“.

Veřejnou kontrolu by měla představovat Rada České televize, která je ovšem poskládaná podle klíče politických handlů někdejších stranických mediálních specialistů, a ve výsledku nutně nekompetentní. V horším případě vtahovaná do prosazování neprůhledných personálních a ekonomických zájmů (zpočtybné prodeje pozemků; pokus o svěření výběru koncesionářských poplatků soukromou společností, ve které by zůstávaly procenta z veřejných peněz; pozoruhodné manažerské platy a odměny; personální politika ve výjezdech na festivaly – kolik procent na výjezdech tvoří tvůrci a kolik byrokraté; transparentnost outsoursování finančních prostředků i věcného plnění soukromým subjektům mimo ČT a konečný audit).

Proč se politici dosud tak zásadně zpěčovali aplikaci systému, který bez problémů funguje v Německu, je z hlediska prosazování mocenského vlivu politických stran ve veřejnoprávní televizi srozumitelné.

Současná politická reprezentace by však měla z devastujících rozhodnutí předchůdců vyvodit závěry a přijmout řešení, která by napravila současný stav.

O způsobu uplatňování veřejné kontroly současnou Radou ČT svědčí způsob projednávání zmíněného dokumentu „Realizační plán restrukturalizace ČT“ z června 2010, který se nyní s požehnáním Rady naplňuje.

Rada akceptovala koncepci rozvoje ČT na několik dalších let, aniž se pozastavila nad tím, že materiál neprošel žádnou kritickou diskuzí zaměstnanců, tvůrců, akademické obce, odborné kritiky, respektabilních osobností umění a kultury. Tento materiál byl po dlouhé měsíce deklarován jako „Tajný“ (mluvčí ČT sdělil na počátku roku, že obsah znají jen tři lidé ve vedení) a i na textu, který byl předložen Radě je podtitul „Důvěrné“.

Je obtížně pochopitelné, že Rada akceptovala projednání textů, které v kapitole ČT2 koncipovala a Radě předkládala Kateřina Fričová, avšak ředitelem ČT2 byl jmenován někdo úplně jiný (přičemž údajně někdo ještě úplně jiný, kdo by údajně nebyl „politicky průchodný“, naplňování koncepce fakticky připravuje). To se opakovalo obdobně v případě ČT24 – koncepci připravoval a představoval Radě Milan Fridrich, ředitelem byl však jmenován někdo jiný.

Věcně je z hlediska systému řízení i laikovi zřejmé potenciálně konfliktní postavení ředitele Vývoje a Výroby pořadů a ředitelů programových okruhů (především ČT1 a ČT2). Přestože formálně se v organizačním schématu nacházejí na různých úrovních řízení, z čehož by měla vyplývat hierarchie pozic, vzájemný vztah je fakticky obrácen opačnou kompetencí ve vztahu k finančním tokům.

Ve verbálně statistické rovině je na první pohled nápadné, že slova „kultura“, či „umění“ nepředstavují ani procento vůči „optimalizaci“, „restrukturalizačnímu procesu“, „efektivitě“, „parametrům“ atd. Sousloví „kulturní instituce“ v takto restrukturalizované ČT nemá místo. Jednou se vyskytuje slovo „filosofie“ – přiznačně v souvislosti: základní filosofie zaměření kanálů ČT 4 – Sport. Spíše než „filosofii“ zaměření sportovního kanálu by se Rada ČT měla zabývat analýzou dat ekonomické náročnosti tohoto kanálu vůči programům dokumentárním, edukativním a hraným. Vedení ČT a Rada ČT by se měly pokusit obhájit preferenci nákladného sportovního kanálu, když ve spektru chybí samostatný kanál pro děti; kanál pro současnou českou a evropskou dokumentární tvorbu (typ VIASAT HISTORY; SPEKTRUM; NACIONAL GEOGRAPHIC) a evropskou uměleckou a experimentální audiovizuální tvorbu.

Počet ročně vyráběných titulů v oblasti hrané tvorby a velkých dokumentů v posledních letech dramaticky klesá. Generální ředitel ČT ve veřejných vystoupeních opakovaně zdůraznil, že vlajkovou lodí ČT bude původní dramatická tvorba. V restrukturalizačním záměru ČT1 se píše: „ČT1 je garantem zachování původní dramatické tvorby.“ V kapitole „Vývoj a Výroba pořadů“ zase stojí: „Původní dramatická tvorba je základním pilířem programu ČT, především ČT1...“.

Podle dostupných zdrojů ve všech třech studiích ČT (Praha, Brno, Ostrava) bude v roce 2011 vznikat maximálně 10 hraných titulů (méně, než polovina roku 2010)! Jsou pak pouze dvě možnosti – generální ředitel ČT vůbec netuší, co se v instituci jím řízené děje; anebo si z veřejnosti dělá legraci v naději, že jeho vyjádření stejně nebere nikdo vážně. A Rada ČT se tváří, že naprostý nesoulad deklarovaných cílů a reality nezaznamenala.

Je-li z jakýchkoli důvodů zřejmé, že se finanční prostředky nedostávají, mělo být samozřejmostí omezit strukturu a rozsah programu v oblastech, které nepatří k dominantnímu zadání veřejnoprávní instituce.

Nedostatek finančních prostředků, který povede ve struktuře programu pro rok 2011 ke značnému navýšení reprízovaných pořadů a zároveň ke značnému snížení zásoby původních hraných televizních filmů a velkých dokumentů na další léta (patrně ve prospěch „velkých zábavných pořadů“ a několika „odlehčených“ titulů „velké nedělní dramatiky“ – citace z „Realizačního plánu restrukturalizace“), je nepochybně i důsledkem chybné rozvojové strategie, která vedla k extenzi počtu kanálů bez ohledu na finanční limity. Má-li být veřejná kontrola toho, co se v ČT děje s rozpočtem 7 miliard Kč. (resp. 6,8 mld. Kč) realitou a nikoli jen zastírací fikcí, musí Rada ČT zpřístupnit finanční analýzu, v níž budou jasně definované objemy prostředků, které ČT investuje do jednotlivých kanálů a do jednotlivých kategorií programů. Taková analýza je pro posouzení, jak ČT plní veřejnoprávní úlohu, zcela zásadní – vytváří přehled o hierarchii priorit.

Neméně důležité je zveřejnit souhrn prostředků investovaných do výroby vlastních programů a nakupovaných programů v rozpočtovém vztahu k celku oněch cca 7 miliard Kč. Jsem přesvědčen, že nezávislá ekonomická analýza by prokázala neúměrně vysoký nepoměr mezi programovou investicí (investicí do výsledného produktu) a disponibilními prostředky ČT.

Zásadním problémem České televize je soustavné narůstání kompetencí byrokratických, ekonomických a organizačních složek řízení, což má za následek zřetelné stírání rozdílů mezi strukturou a obsahem programu ČT a komerčních televizí. Stále zřetelněji zanikají rozdíly kritérií pro produkční a technologickou realizaci programů komerčních a veřejnoprávních.

Bude-li se ČT rozvíjet dále směrem k programové komercializaci, bude-li s trpným souhlasem Rady ČT sledovat pouze křivku propadu estetického vkusu a masového zájmu o plytké vztahové vzorce, hodné žánru, jemuž se za I. republiky říkalo „román pro služby“, vyvstane jednoho dne zcela logicky otázka, má-li v dnešním rozsahu ČT nějaké opodstatnění. Pojem veřejnoprávnosti bude nakonec plnit pouze zpravodajství, publicistika, edukace a formáty pro minority – tedy programová náplň ČT24 a ČT2. Na takový programový rozsah veřejné služby je ovšem 7 miliard Kč., tvořených až na zanedbatelné položky dodatečnou obecnou daní (koncesionářskými poplatky), velmi naddimenzovaným rozpočtem.

7. prosince 2010. prof. MgA. Jiří Svoboda, režisér

České televizi se věnují i následující články. V tom prvním se nad programem našeho veřejnoprávního média zamýšlí naše členka a odbornice v oboru Jarmila Cysařová

Poznámky na téma – ČESKÁ TELEVIZE NA ROZCESTÍ

Píšu tyto poznámky na konci listopadu, kdy ještě nebyla vedením ČT představena struktura programu pro rok 2011, očekávaná s tím větším napětím, oč program České televize poslední doby jednoznačně neodpovídá požadavkům kultivovaného média; preferuje na prvním programu formáty vlastní hlavním konkurentům, Nově a Primě, nikoli tvorbu pro Českou televizi podstatnou, literárně dramatickou tvorbu a dokumenty.

Několik příkladů v diváky nejsledovanějším čase po Událostech od osmé do desáté hodiny večerní.

Časy se mění, doba pravidelných slovenských pondělních a českých televizních inscenací ve středu je nenávratně pryč. Ovšem uvedení jediné činoherní premiéry televizní literárně dramatické tvorby za poslední měsíce, *Osudových peněz* Jiřího Krejčíka dle Karla Čapka koncem září, je bilancí více než nedostatečnou. Byť doplněnou reprízou inscenace *Tichá bolest* Jiřího Křizana (mimořádně zařazenou při příležitosti skonu autora a režiséra Tiché bolesti) a přenosy z divadel – *Zahradní slavnosti* a *Odcházení* Václava Havla, *Gazdiny roby* Gabriely Preissové a záznamem operního zpracování procesu s Miladou Horákovou *Zítřka se bude...* Bývalo dobrým zvykem, že u této žádoucí iniciativy ČT 2 věnovala televize několik minut vysílacího času úvodu Ondřeje Šrámka, v němž diváky seznámil s profilem divadla či s významem prezentovaného představení. V poslední době však – kromě několika slov o Havlovu Odcházení – tento úvod k přenosům divadelních inscenací chybí. Proč? Šetří snad ČT na svém vysílacím čase na nepravém místě? Nadějí na návrat kvalitní původní literárně dramatické televizní tvorby je třídní film režiséry Ireny Pavláskové *Bludičky*, jehož první část měla premiéru poslední listopadovou nedělí.

Nepominutelným televizním fenoménem jsou cykly a zvláště seriály. Ale jejich dominance v hlavním vysílacím čase na ČT 1 je nadbíháním divákům, kteří hledají v televizních programech pouze nenáročnou zábavu. A nikdy nedosahují úrovně solitérní dramatické tvorby původních televizních inscenací nebo adaptací naší či světové dramatické tvorby. A přece jsme ve večerním týdenním programu zahrnování pokračováním *Vyprávěj*, od listopadu třináctidílnou *Cukrárnou* a z cyklů v koprodukcí se slovenskou televizí ve svém žánru relativně kvalitní *Kriminálkou Staré Město* a naopak mimořádně pokleslým, dějově nelogickým, násilně vykonstruovaným cyklem *Ach, ty vraždy!*, v němž je mi líto komediálního herectví Jiřiny Bohdalové a dalších herců, zvláště Viktora Preisse v díle *Hřích profesora Sodomky*. Je téměř zákonitostí, že pokračování seriálu nedosahuje ani sporné úrovně prvních dílů. Například *Vyprávěj* – *Bytové divadlo* – bylo přímo karikaturou tohoto fenoménu období tzv. normalizace a výpovědní hodnota celého seriálu o citovaném období je více než sporná. Při dominanci sledovanosti nad kvalitou tak absurdně dochází k tomu, že o diváky v pondělí soutěží *Cukrána* na ČT 1 se seriálem NOVY *Okresní přebor* a se seriálem PRIMY *Cesty domů*.

Není tajemstvím, že příčinou tohoto stavu není nedostatek scénářů literárně dramatické tvorby, ale zakládadlo: nejsou peníze. Záleží ovšem na tom, nač jsou vynakládány. Na kvalitní tvorbu, příslušející České televizi ne, na pokleslé formáty ano?!

Na údajný nedostatek financí doplatila také dokumentární tvorba, kterou televize zachránila, když v poslední dekádě minulého století zmizela z kin. (viz. Záznam čtvrtletníku FITES Bojkot dokumentárních pořadů v České televizi v Synchronu č.4/2010) Omluvou pro ČT není ani fakt, že si již dokumenty cestu k divákům v kinech prošlapaly. Z televizního programu ČT 2 poslední doby zmizely pravidelné velké dokumenty, zařazované spolu s diskusí Historie. cs. ve čtvrtek po Událostech. Lze jen doufat, že návrat hodinových dokumentů v listopadu v různých vysílacích časech není inspirován pouze výročí Listopadu 1989 – čtyřdílný dokumentární cyklus Pavla Kouteckého a Jana Šikla *Evoluce 4 z revoluce*, v němž se známí aktéři listopadových událostí 1989 (Michael Kocáb, Marín Mejstřík, Jan Ruml a Krištof Rímský) zamýšlejí nad další dvacetiletou cestou naší společnosti, nebo *Mrtvý student, který se nikdy nenarodil* Igora Chauna, *Zvláštní vydání* režiséra Andreje Kroba, či vynikající *Revoluce – Záblesk minulosti* španělského režiséra Carlese Bosche.

Dlužno podotknout, že ČT zcela nezanedbává na ČT 2 půlhodinové dokumenty. Našemu nejstaršímu ostravskému publicistickému cyklu *Ta naše povaha česká* je dopřán pravidelný vysílací čas v osm hodin večer, v tentýž čas zahájila ČT 2 *Večer na téma Navzdory*, jehož prvním dokumentem byl životní příběh pilota za druhé světové války Františka Truhláře *Nepřítelem osudu*. Ale například premiéra dosud raritního dokumentu z historie televize *Vizionář televize Jaroslav Šafránek* byla zařazena do programu až v 21.45 hodin, dokument *Karla Poláčka předsíň věčnosti*, věnovaný především posledním letům našeho významného spisovatele, si musel počkat na desátou hodinu večerní po americkém filmu Čingischán, dokument Petra Kaňky *Prachy a ideály* byl vysílán až od 21.55 hod. a cyklus *Přísně tajné vraždy* byl odsunut na čas po desáté hodině večerní.

Netvrdím, že Česká televize nevysílá zvláště na ČT 2 i kvalitní pořady, filmy, koncerty a jiné žádoucí formáty, pro sobotní komponované večery využívá kromě premiér svůj archiv. Ale i zde se projevuje tendence nadbíhat sledovanosti. Na prvním programu po Událostech, jak doloženo, fenomén sledovanosti jednoznačně převažuje nad kvalitou, kterou ovšem žádné elektronické sledování nezmeří. A nevypovídá rovněž o divácích, preferujících kvalitu a kulturnost, kteří Českou televizi opouští. Nemám iluze o tom, kolik diváků dá přednost dokumentu na ČT 2 před seriálem na jedničce. Nelze však opomíjet fakt, že – dle webu ČT – sledovalo minulý rok ČT 2 v prime timu průměrně 172 000, slovy sto sedmdesát dva tisíc diváků. Kolik je to vyprodaných divadel, kin, koncertních sálů...?!

Kritickou diskusi k seriálu *Vyprávěj* (*Vyprávěj: policejní režim s lidskou tvář*), uveřejněnou v příloze Orientace Lidových novin 30. října, uzavřel Vladimír Just: „Kdo jako hlavní argument u média veřejné služby uvádí sledovanost, měl by si jít hledat jiné zaměstnání.“ Podepisuji.

Podbízává programová tendence nahrává zatím sporadicky se objevujícím názorům, že by České televizi vlastně mohl být první program odebrán ve prospěch soukromých vysílatelů. Bude-li v této tendenci pokračovat (včetně například teokracických ryze soukromých citů v *Poště pro tebe*), jakými argumenty se obhájí proti pokusům o zeštíhlení svého programového spektra?

Dalším „hříchem“ České televize je zanedbávání kontaktů s diváky. Může závidět rozhlasu, který v kulturním Týdeníku Rozhlas věnuje celou stránku ohlasu posluchačů, jejich dopisům, názorům, polemice, provází je svým programem, informuje o tvorbě, seznamuje s tvůrci, upozorňuje na události v kultuře i v mediálním prostředí, soustředí známé autory nejen z rozhlasu... V televizi jsou diváci informováni pouze strohými anoncemi programu na obrazovce před nebo po reklamě, či v novinách a časopisech. Když před několika lety zahájila ČT vydávání vlastního časopisu, byl program pouze přilepkem reklam a i když prošel různými obměnami, žádná škoda, že byl letos na jaře v rámci úspor zrušen. Ovšem bez náhrady. Nemohu posoudit jak dalece reorganizace ČT, jmenování ředitelů jednotlivých programů, prospěje kvalitě televizního vysílání a úsporám na pravých místech, jaký výsledek bude mít iniciativa NOO (Nezávislé odborové organizace), podpořená Odborovým svazem Média (OSM), podnět k prošetření výběrových řízení ČT. Soudím však, že lze pouze vítat iniciativu obou odborových organizací, požadujících změnu zákona při jmenování mediálních rad.

Výsledkem tak zvané televizní krize na přelomu tisíciletí byla možnost různých organizací navrhnout do těchto rad své zástupce. Nikoli ovšem povinnost poslanců, aby členy rad volili především z návrhů profesních kulturních uskupení, vědeckých či univerzitních pracovišť, respektované osobnosti. NOO proto vyzvala „veřejnost, aby se více zajímala o to, kdo ji v Radě ČT zastupuje“ a Odborový svaz média požaduje změnu systému, „který by zamezil dosavadní praxi, kdy jsou za členy rad nominováni lidé, kteří nejsou obecně uznávanými a respektovanými autoritami s hlubokým kulturním zázemím, ale kteří naopak představují pouze poslušné nástroje mocenských sil.“ Lze jen vítat požadavek změn při jmenování mediálních rad, adresovaný poslaneckým klubům a ministři kultury Jiřímu Besserovi – aby se zasadili o co nejrychlejší vypracování nového zákona o České televizi.

Jarmila Cysařová

Česká televize oznámila restrukturalizaci

Už několikrát jsme zmínili restrukturalizaci ČT. Jak ji prezentovalo samo vedení televize? Druhý program bude od ledna příštího roku vysílat výrazně méně sportovních pořadů, které zůstanou doménou sportovního kanálu ČT4. Na ČT2 naopak dostanou přednost pořady o kultuře, historii, vědě, společenských otázkách a také filmy. ČT2 zároveň od ledna obmění grafiku.

„Program ČT2 bude očištěn od sportovních programů,“ řekl generální ředitel ČT Jiří Janeček, podle kterého výjimkou budou pouze ty sportovní pořady, na které se vztahují dlouhodobé smlouvy a nelze je na ČT2 přestat vysílat ze dne na den.

Výkonný ředitel ČT Jan Mrzena, který se na přípravě nové podoby ČT2 podílel, řekl, že na druhém programu budou vysílány pouze některé významné sportovní události, jako jsou například olympijské hry. „Pravidelné vysílání sportovních přenosů definitivně přechází na ČT4,“ uvedl.

Každý všední den bude mít ČT2 své základní téma, které se promítne do celého programu. Pondělí bude patřit historii, úterý evropským tématům a středa umění. Čtvrtečním tématem budou lidé a společnost a pátek bude na ČT2 ve znamení přírody a vědy. Všední odpoledne na ČT2 zahájí ve 12:00 pořad Hudební návraty, po kterém bude následovat Televizní akademie. Odpolední Televizní akademii budou mít na

ČT2 na starost moderátoři Václav Žmolík, Jan Kovařík, Jitka Novotná, Zuzana Burešová a Petr Horký.

Od 15:55 bude ČT2 vysílat pořad Osobnost na Dvojce, po kterém od září příštího roku přijde na řadu pořad Soutěžíme s Dvojkou. Podvečer bude ve znamení Cestování s Dvojkou, Hudebního setkání na Dvojce a půlhodiny pro mládež, kdy ČT bude vysílat pořady Game Page, Kosmopolis, Sabotáž, Musicblok a Medúza.

Večery budou na ČT2 patřit mimo jiné historickým dokumentům, evropskému filmu, divadelním představením a přírodopisným dokumentům.

„Rok 2011 je rokem zahájení programové restrukturalizace. Prvním krokem je programová profilace a dočištění hran jednotlivých kanálů,“ uvedl Janeček, podle kterého právě kanál ČT2 byl obětí digitalizace televizního vysílání, protože byl často vypínán a jeho programová skladba zabírala široké spektrum.

ČT v následujících týdnech představí veřejnosti pro-

gramové změny, které od ledna připravuje na zbývajících stanicích ČT1, ČT24 a ČT4. „To co uděláme od 1. ledna, není konečná fáze. Restrukturalizace je běh na delší trať,“ prohlásil Janeček. Dodal, že změny nejsou konečné a mohou být upraveny podle toho, jaké bude odezva diváků. Mezi hlavní priority ČT patří zachování vysokého podílu původní tvorby.

ČT si od jasné profilace svých programů slibuje upevnění pozice na tuzemském televizním trhu, který se kvůli digitalizaci vysílání výrazně změnil a diváci nyní mohou sledovat mnohem více televizních programů než v minulosti. „Prvním nutným krokem restrukturalizace je základní profilace jednotlivých programů ČT a následné optimální nastavení objemu a struktury vlastní tvorby tak, aby byla udržitelná i v situaci, kdy nebude valorizován televizní poplatek a bude ukončeno vysílání reklamy. ČT si chce i v budoucnu udržet postavení největšího producenta originální české televizní tvorby,“ dodal Janeček. **čtk**

A ještě dovětek:

Namísto hudebního podkresu v ranním pořadu ČT2 Panorama bude vysílána, souběžně s vysíláním rozhlasovým, od 8,30 do 9,10 hod. Ranní mozaika Českého rozhlasu 3 – stanice Vltava. Jde o významnou spolupráci veřejnoprávního rozhlasu a veřejnoprávní televize, která výrazně obohatí kulturní servis ČT2.

Jakou cenu má život? aneb Významný příspěvek do české dokumentární tvorby

Celovečerní dokumentární film Dagmar Smržové *Zachraňte Edwardse* je (patrně) posledním snímkem, který vznikl v tvůrčí dílně Febia. Učinil tak důstojnou tečku za úctyhodnou historii studia, jež se výrazně zapsalo do historie české dokumentární tvorby. I když pravda, tečku velmi neveselou; je bezesporu ztráta, že Febio, jež působilo na domácí filmové scéně osmnáct let (1992-2010), zaniká. (K historii studia se vrátíme v některém z příštích čísel Synchronu, zde jen připomeňme, že od ledna 2011 bude Česká televize na ČT 2 po celý rok vysílat pod názvem Inventura Febia výběr z jeho bohaté produkce.)

Vraťme se k snímku Dagmar Smržové. Je to výjimečný projekt, a to z řady důvodů.

Nevšedním námětem, kvalitou i způsobem vzniku. Původně se natáčel pouze na náklady Febia a díky soukromému sponzorskému příspěvku (projekt podpořila Dagmar Jochová, kterou oslovil námětem a etikou výzvou). V dokončovacích pracích, se podařilo získat koproducenta – HBO Česká republika.

Autorka „časosběrně“ sleduje osud jedné mladé zlínské rodiny, která se rozhodla nastoupit velice nesnadnou, náročnou životní cestu. V době těhotenství zdravotní sestry Šárky se totiž manželský pár dozví, že dítě, které se jim narodí, bude pravděpodobně těžce zdravotně postižené. Vyšetření prokázala reálné nebezpečí Edwardova syndromu, závažné genetické poruchy. Děti s tímto kombinovaným postižením se většinou nedožijí ani porodu, pokud ano, umírají po několika měsí-

Z dokumentárního filmu Dagmar Smržové **ZACHRAŇTE EDWARDSE**

cích, nejpозději do roka. Ačkoliv se manželé Sladkowští dovědí nepříznivou prognózu včas, rozhodnou se navzdory názorům zdravotníků i nejbližšího okolí dítěti si ponechat. Film Dagmar Smržové líčí, jak se s nesnadným životním rozhodnutím vyrovnávají; krok za krokem sleduje průběh těhotenství, narození malé Juliánky a zápas rodičů o její život.

Podtitul snímku – „O lásce a lidské vůli, která překoná i smrt“ – vystihuje obsah snímku, nemůže však vyjádřit jeho pozoruhodnou sílu. To se prostě musí vidět: měsíce, prožité v obavách i nadějích, přitom s pevným odhodláním nevzdat to. Rozhovory s lékaři i rodiči, každodenní tiché, ale o to urputnější zápasení s vnějšími i niternými překážkami. A potom život s malou nemocnou holčičkou, o kterou je třeba pečovat ve dne v noci.

Dagmar Smržová sleduje nesnadné dny i noci mladé rodiny, její každodenní život;

obejde se bez velkých slov, řeč snímku je civilní a neokázalá, ale přitom vyjadřuje velké drama. Čistotu a naléhavost dokumentu podtrhuje i skutečnost, že nepřichází s hotovou odpovědí na důležité otázky související s problémem. „Pouze“ líčí, jaké to je. A pokládá nevtrávané otázky. Některé – možná ty nejdůležitější – si poté jistě položí i sám divák.

Film měl premiéru na jihlavském festivalu dokumentárních filmů, na kanálu HBO (v listopadu 2010), od prosince jej uvádějí vybraná kina.

Titul Zachraňte Edwardse není zdaleka jediným příspěvkem společnosti HBO Česká republika do domácí filmové produkce. Vyprodukovala např. už několik dokumentů, vedle snímku Dagmar Smržové třeba Chrám těla (premiéra v říjnu 2010) a Tantru. Po premiéře na kanálu HBO se dostávají postupně do vybraných multikin kin v Praze i v dalších městech ČR. Na rok 2011 připravuje HBO dokumenty Jany Počtové Generace Singles a Veroniky Sobkové Nutnost volby.

ap

VZNIKLY CENY ČESKÉ FILMOVÉ KRITIKY

V prosinci byly ustanoveny Ceny české filmové kritiky. Poprvé budou vyhlášeny v lednu – samozřejmě za rok 2010. Budou udělovány v několika kategoriích od hereckých výkonů přes hudbu až po nejlepší režii a nejlepší film.

Podle členky Výboru Cen české novinářské kritiky Mirky Spáčilové byly pro jejich ustanovení především dva důvody: vzor obdobných oceňování v cizině a sílící kritika nominací na ceny České filmové akademie. Občas zaznívaly hlasy, že akademici neshlédli všechny filmy a unikla jim tak díla, která by stála za pozornost. „Vím, že je těžké vidět všechny české filmy, když se jich teď točí kolem třiceti. Novináři je ale vidí, oni je totiž vidět musí. Odpadnou tak dohady, zda porotci viděli všechny snímky,“ říká Spáčilová.

V Cenách české filmové kritiky hlasuje kolem padesáti filmových kritiků a publicistů, kteří se filmem zabývají systematicky a profesionálně. „Tenhle seznam vůbec nebylo jednoduché vytvořit,“ prozrazuje Mirka Spáčilová. „Kritik kritika nechce vylučovat, ale museli jsme si stanovit jasná pravidla,“ dodává. Hlasuje se dvojkolově, nejdříve o nominacích, posléze o konečném pořadí. Hlasování v každé kategorii se musejí zúčastnit nejméně dvě třetiny kritiků.

Organizátoři nově vzniklých cen cen oslovili pořadatele FEBIOFESTu i Českých lvů, v jejichž rámci také hlasují čeští kritici. „Jejich postoj je chápavý,“ hodnotí Spáčilová. „Těžko cokoliv komukoliv nařizovat, já to rozhodně dělat nebudu, ale myslím si, že když jsme založili vlastní ceny, věděli jsme, proč; novináři by tak neměli svoji hlasovací činnost rozměšňovat v dalších hlasováních,“ domnívá se. Pokud ceny filmové kritiky v rámci FEBIOFESTu a Českých lvů zůstanou, bude na uvážení každého osloveného, zda se na nich bude podílet.

Kam by to organizátoři Cen české filmové kritiky chtěli dotáhnout? Na to Mirka Spáčilová odpovídá: „Ne snad, že by pro mě byla meta prestiž Cen amerických filmových novinářů, Zlatých globů, seznam hlasujících je občas sestavován dost podivě. Pokud ale půjde všechno dobře a hlasující budou i nadále poctivě chodit na české filmy, ráda bych do deseti let dosáhla prestiže Cen bostonských kritiků.“

top (s použitím příspěvku ČRo 3 – stanice Vltava)

Natáčení černé komedie Tomáše Řehořka CZECHMADEMAN je u konce, film míří k dokončovacím pracem

Režisér Tomáš Řehořek na sebe upozornil filmy Proměny a Piko. Nyní už má natočen hrubý materiál ke svému dalšímu snímku, filmu podle skutečného příběhu českého byznysmena, CZECHMADEMAN, který se může stát překvapivým hitem příštího roku. Kombinace svižné černé komedie a dramatu otevře dveře do světa byznysu, tak jak ho ještě neznáme. Alespoň to tvrdí tvůrci snímku. Po Piku, na tak mladého režiséra skvělém snímku, jim ovšem můžeme věřit. Tedy – doufejme...

Přinášíme reportáž z natáčení tak, jak nám ji poslal samotný štáb v čele s Tomášem Řehořkem.

Trochu to vypadá, že kráčíme ve stopách filmového štábu čtvrtého pokračování akčního filmu Mission: Impossible 4. Nejdříve jsme americké filmaře stíždali ve vězení, ve které se proměnila opuštěná věznice v Ji-

čínské ulici v Mladé Boleslavi. Pak jsme měli stejnou lokaci na Senovážném náměstí v Praze, v opuštěné budově ČSOB.

Zatím máme za sebou 17 natáčecích dnů. Je vlastně

jedno, jaký den si vyberete, na place je totiž vždy JAN BUDAŘ. V roli hlavního hrdiny Jakuba Vrány má za sebou hospitalizaci v bohnické léčebně, zážitky ze záchytky, práci na patologii, vězení, mnichovskou gay

straše, návštěvu v bordelu Paradiso a bitku s Dagestánci. Hovoří anglicky, čínsky, hraje na tahací harmoniku, šňupe koks, jako by to dělal od malička. Podobnost se skutečným byznysmenem je až zarážející. Honza se naučil jako on mluvit, chodit, má stejná gesta.

V prostorách filmového erotického klubu Paradiso se navíc natáčely i záběry pro nový klip nejlepšího českého smyčcového tria INFLAGRANTI.

V novém filmu CZECHMADEMAN se vedle Jana Budaře objeví mnoho hereckých jmen. I když někteří z nich mají jen jeden natáčecí den, je jejich role pro sledovanou životní dráhu hlavní postavy zásadní a charakteristická. Filmového Jakuba Vránu provázejí např. policista Čáp, bohnický kamarád a následně obchodní partner Noha, žokej Lemke, bordelmamá Jiřinka, internetový mistr J.T., čínská kráska Sharon a dvě lesbické přítelkyně Marta a Herta. Všechny tyto malé velké role byly napsány podle konkrétních osobností, které ovlivnily život skutečného českého byznysmena, předobrazu hlavního filmového hrdiny. Tvůrčí tým si pokládá za čest, že epizodní úlohu přijal i bývalý prezident pan Václav Havel.

Popis jednoho natáčecího dne

Natáčení zkomplikovalo husté sněžení, které v těchto dnech paralyzovalo Českou republiku. Nejvíce v obložení je catering. Přístřeší, stolečky a židličky, automat na kávu, horká voda na čaj, vitamíny v podobě ovoce, ale nejžádanější je pochopitelně teplo. Plac se zatepluje, hučí agregát, plynové fukary. Rachotí umělohmotné přístroje o umělohmotné talířky. Vrčení přesovače na kafe je téměř nepřetržitě. Začínají se sjíždět důležitější profese – kamera, režie, produkce, což znamená konec legrace, začíná koncentrace a očekávaný záběr. V průběhu příprav natáčení scén se kvůli kalamitě se zpožděním sjíždějí i herci. Nejhuře na tom byla i v Česku známá slovenská zpěvačka a herečka Katarína Hasprová, která cestovala až z Bratislavy. Ale nakonec byla na place dříve než zapadaná plošina, která jela jenom z Prahy 5. Katarína už dříve zaujala režiséra svým pěveckým projevem, a tak jí nyní nabídl neobvyklou roli mnichovské „osudové ženy“ Dagmar. Najednou se ozve hlas pomocného režiséra Tomáše Zelenky: „Tak jo“. Což je neformální povel k opuštění cateringu a vydání se na plac. Nejdříve následuje zkouška. Na místě je i poradce pro bojová umění a kaskadér Pavel Bezdek. Natáčí se totiž scéna, kdy Jakuba Vránu navštíví drsní Dagestánci. Bitka musí vypadat autenticky. Jde sice o černou komedii, ale zrovna tato scéna vůbec není veselá... Natrénováno. Záběr je připraven, lampy na plošině za oknem vrhají

potřebné světlo, ještě dolepit dagestánský knírek Tomášovi Matonohovi a můžeme točit. Po pěti jetích Dagestánci z placu mizí, záběr je hotov. Jdeme se zahřát, je chvíle času, než se připraví další záběr.

Jsou dny, kdy se nezastavíme, ale na place je cítit jistotu, se kterou k natáčení přistupuje Tomáš Řehořek a Antonio Riestra. Každý z nich přesně ví, co chce – co se týká prostoru, přístupu k hercům, příznivého úhlu pohledu kamery, to je potom radost pracovat. Můžete se soustředit na tempo, výraz, vtip, nahléd a dáte i

prostor živé náhody nebo okamžité inspiraci.

Při natáčení si všichni spontánně pochvalují příjemnou atmosféru. Natáčení filmů je náročné, při vzniku filmu jde o fázi největšího soustředění, ale i největších kompromisů. Ve scénáři scénu můžete přepsat, ve střížbě ji upravíte, ale na place musíte často udělat jen to, co vám v tu chvíli podmínky dovolí. Proto se všichni musí cítit dobře, aby zbytečně nepokazili něco, co už nejde spravit. Sousloví „to nejde“ je po dobu natáčení zakázané. Takový výraz prostě neexistuje. Vizualní koncepce filmu je jiná, než jsme u českých komedií zvyklí. Dojmu autenticity a lehkosti docílil kameraman Antonio Riestra (mj. Amores Perros, Frida, Normal, Lidice), který s režisérem Řehořkem spolupracuje poprvé. Kameraman si musí hlídat dobrý záběr za všech okolností a jako jediný přesně ví, jak záběr bude vypadat co se velikosti a zejména světelného charakteru týče. Když se na

scénu podíváte běžnými očima, tak „je všechno vidět“, ale filmový materiál „vidí“ realitu jinak, a právě kameraman by měl vědět, jak ve výsledku scéna bude na plátně vypadat.

Ve filmu se objevuje nezvykle velké množství lokací. Natáčelo se ve vězení, v psychiatrické léčebně, na patologii, na záchytce, v bordelu, na dostizích v Chuchli, v čínské restauraci, v porodnici. Čínské interiéry se natáčely s restaurací SOHO + a v Buddha-Baru Hotelu Prague. Diváci však o autentickou čínskou atmosféru nebudou ochuzeni. Štáb se po natáčení v Čechách přesunul do Šanghaje a také do Mnichova.

A ještě pár údajů

Snímek s názvem CZECHMADEMAN natáčí Tomáš Řehořek v produkci NOGUP agency s.r.o.

Autory scénáře jsou Milan Bukovecký, Jiří Hubáček a Oto Klempeř, dekoraci má na svědomí arch. Oleg Petrov, za kamerou stál Antonio Riestra, o hudbu se postaral Kája Mařík, o zvuk Tomáš Bělohorský, stříh bude mít na pověh Pavel Hrdlička. Natáčelo se v Česku, Německu a Číně, herecké obsazení je mezinárodní, film by měl být přibližně sto minut dlouhý a distribuovat ho u nás bude společnost Falcon (na Slovensku společnost Film Europe). Česká premiéra je naplánována na 27. dubna 2011.

Přikládáme několik fotografií z natáčení, jejich autory jsou Jiří Eyberger a Jiří Lédl

DEKADENTNÍ INFLAGRANTI

Ač by se mohlo zdát, že nejlepší české smyčcové trio INFLAGRANTI naskočilo na módní vlnu zájmu o dekadentní umění, pravda je jinde. Mladé dámy, které na své elektrické nástroje virtuózně hrají úpravy velkých melodií z rocku i klasiky, se totiž zapojily do natáčení nového filmu talentovaného režiséra Tomáše Řehořka s názvem Czechmademan v hlavní roli s Janem Budařem.

Několik obrazů filmu, který vznikl podle kontroverzní životní dráhy nejmenovaného tuzemského multimilionáře, se odehrává v prostorách drahého erotického klubu. INFLAGRANTI zde s filmovým štábem natočily záběry pro svůj nový VIDEOKLIP k vlastní úpravě temného rockového hitu Path od skupiny Apocalyptica. Luxusně dekadentní prostředí bylo pro tento účel více než vhodné.

S ohledem na námět klipu a filmové dekorace se slečně rozhodly pro adekvátní kostýmy

a porušily tak vlastní tabu, když dosud vždy striktně odmítaly finančně lákavé nabídky na obnažené snímky od různých významných fotografů a časopisů. V klipu je tedy „skandálně“ uvidíme v efektním prádle Chamel návrhářky Heleny Konarovské.

Výkony i výtvarně působivé kostýmy tria zaujaly filmového kameramana Antonia Riestru (mj. Frida, Amores Perros, Normal, Lidice) natolik, že požadoval další a další záběry nad rámec vyhrazeného času... Jan Budař při sledování natáčení klipu dokonce navrhnul, že ztvární imaginární mužský element v intimním ženském světě. Budař tak do klipového děje mistrně a doslova vpadne. Dívky mu na oplátku zahrály v několika záběrech pro jeho filmové scény.

Provokativní videoklip Path se skupinou INFLAGRANTI bude mít premiéru na jaře 2011 a propojí se tak s propagací filmu Czechmademan.

Zahájení výběru KÁNONU FILMU za rok 2010

Koncem listopadu byly na největším domácím filmovém serveru www.csfd.cz spuštěny speciální stránky věnované historicky prvnímu výběru tzv. KÁNONU FILMU za rok 2010.

Na výběru a konečné podobě KÁNONU FILMU se budou podílet nejenom filmoví odborníci (kritici, pedagogové, dramaturgové filmových akcí, organizátoři filmových výchovných aktivit, ...), ale také nejlépe hodnocení registrovaní účastníci CSFD. Hlavní inspirací ke vzniku a realizaci projektu jsme našli u filmového tvůrce a teoretika Paula Schradera, který se v roce 2006 pokusil napsat knihu KÁNON FILMU a vyvolal vznik mnoha dalších úspěšných aktivit:

... Již není možné pro mladého filmového diváka sledovat historii filmu a vytvářet si vlastní názor: je totiž až příliš mnoho filmů. Je jen stěží možné stihnout roční audiovizuální tvorbu v televizi a kinech, doma i ve světě. Podobně jako literární nadšenci tak i ti filmoví musí spoléhat na nakumulované vědomosti filmových vědců (které filmy přetrvávají a proč), vědomosti, která je zásadně zaměřena populistickými nebo akademickými kritérii. Co tedy potřebujeme, a hodně, je FILMOVÝ KÁNON.“

PAUL SCHRADER, 2006 (ZDROJ)

Na adrese <http://www.csfd.cz/kanon-filmu/> je již nyní zveřejněn **výchozí seznam** pro výběr KÁNONU FILMU zahraniční a domácí kinematografie, který je rozdělen do dalších tří částí reprezentujících celou kinematografii (klasickou, komerční, artovou) – **kánon OBČANA KANE**, **kánon STAR WARS** a **kánon ABBASE KIAROS-TAMIHO**.

Výchozí seznam pro výběr byl sestaven na základě maximálního množství aktuálních domácích a především zahraničních žebříčků, hlasování a anket tabulek (např. jen na sestavení zahraniční části seznamu se podílelo více než 2.000 filmových odborníků z celého světa). Pro zajímavost uvádíme aktuální pořadí hlavních favoritů konečného výběru podle jednotlivých částí (uvádíme jen první tři filmy s nejlepším ratingem):

ZAHRANIČNÍ FILMY

Psycho, Moderní doba, Přelet přes kukaččí hnízdo / Kmotr, Tenkrát na západě, Apokalypsa / Pulp Fiction, Schindlerův seznam, Modrý samet

DOMÁCÍ FILMY

Spalovač mrtvol, Obchod na korze, Všichni dobří rodáci / Limonádový Joe, Cesta do pravěku, Obecná škola / Tichá bolest, Síla lidskosti, Amazonia vertikál

Celý žebříček všech 1224 nominovaných filmů najdete na <http://www.csfd.cz/kanon-filmu/vyber/>. Konečná podoba KÁNONU FILMU za rok 2010 bude výsledkem propojení výchozího seznamu a všech individuálních výběrů účastníků.

Hlavním strategickým cílem projektu KÁNON FILMU je vytvoření každoročního sofistikovaného a jednoduchého systému sestavení KÁNONU FILMU. Takto sestavený omezený seznam nejvýznamnějších filmů světové a domácí kinematografie (celkem 250 filmů) bude kvalitním základem pro různé filmové výchovné aktivity na ZŠ a především SŠ, ale také pro další mimoškolní filmové aktivity zaměřené především studentům a všeobecné filmové či audiovizuální výchově. Proto jsou také na stránkách umístěny podrobnější informace k projektu, zdrojích výchozího seznamu a seznam nejvýznamnějších domácích a především zahraničních aktivit v oblasti filmové a audiovizuální výchovy na ZŠ a SŠ. V roce 2011 opětovně sestavení aktualizované verze KÁNONU FILMU doplní i další aktivity: *propojení s obdobnými aktivitami v zemích VISEGRADU, postupné doplnění podpůrných metodických textů pro pedagogy, školení pedagogů, zahájení série příkladových školních projekcí filmů KÁNONU FILMU a podpora vzniku studentských mimoškolních aktivit (studentské festivaly, filmové a diskusní kluby, ...)*.

Projekt KÁNON FILMU vzniká za podpory a pomoci významných domácích i zahraničních institucí a byl v roce 2010 finančně podpořen Ministerstvem kultury ČR.

Jiří Králík

autor a organizátor projektu

KONTAKT : Jiří Králík , Michalská 660, 686 03 Staré Město, +420 602 704 620, jirka.kralik@seznam.cz

Důležitý Vzkaz od představitelů Media Desk Česká republika

Vážení přátelé,
program MEDIA, jak jej známe, v roce 2013 skončí. Již nyní se však na půdě Evropského parlamentu povedou jednání o budoucnosti programu. Evropská komise proto vyhlásila veřejné slyšení o budoucnosti programu MEDIA, určené všem zástupcům audiovizuálního sektoru.

Počet Vašich odpovědí určí, jakou váhu budou

poslanci EP další existenci programu MEDIA přikládat a jaký mu schválí rozpočet.

Bohužel se zatím sešlo odpovědí velmi málo (cca 800 z celé Evropy, z ČR 13). Pro srovnání – pro program Erasmus dorazilo 3000 odpovědí (údaj z října 2010!!).

Proto Vás ještě jednou žádáme o laskavé vyplnění dotazníku na <http://ec.europa.eu/>

yourvoice/ipm/forms/dispatch?form=futuremedia, které zabere pár minut Vašeho času. Dotazník nemusíte vyplňovat celý, důležitý je počet profesionálů, kteří na výzvu budou reagovat a vyjádří tak zájem o další pokračování programu.

Děkujeme Vám

Daniela Staníková, Vladka Chytilová,
MEDIA Desk Česká republika

UDÁLOSTI

Eva Zaoralová, v té době ještě umělecká ředitelka Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, byla oceněna státním vyznamenáním

Každoročně 28. října uděluje prezident republiky státní vyznamenání osobnostem českého politického, společenského a uměleckého světa. Letos byla mezi oceněnými dlouholetá umělecká ředitelka Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech a velká znalkyně především italského, francouzského a českého filmu PhDr. Eva Zaoralová. Obdržela Medaili za zásluhy v oblasti kultury. Za svůj přínos k vybudování dnešní pozice karlovarského festivalu, za svoji práci žurnalistickou a za propagaci českého filmu v zahraničí si vyznamenání rozhodně zaslouží. Eva Zaoralová napsala stovky článků, recenzí a reportáží, vedla odborný časopis Film a doba (1989 – 1992), přednášela na FAMU, zasedala v mnoha porotách, překládá beletrii i odbornou literaturu z francouzštiny a především z italštiny. Je autorkou knižních monografií Marcella Mastroianniho a Marlene Dietrichové. K vyznamenání gratulujeme!

Nové filmové publikace

Vyšel 6. díl ojedinělého a obsáhlého katalogu českých filmů

Zhruba 12.000 jmen těch, spjatých s domácí kinematografií let 1981–1993 a podílejících se na tvorbě 410 celovečerních hraných filmů, obsahuje na sedmi stech stranách šestý díl katalogu, který vydává Národní filmový archiv. Je výsledkem práce kolektivu autorů v čele s filmovou historičkou Evou Urbanovou, jehož členové se touto činností zabývají od 90. let.

„Filmy z období normalizace a zejména 80. let minulého století, které jsou náplní této publikace, jsou převážně věrným obrazem společnosti a jejího hlubokého úpadku a marasmu,“ napsal v předmluvě ředitel NFA Vladimír Opěla. Když v roce 1993 navrhli, že začnou podobný katalog vydávat, nesetkali se prý všude s nadšeným ohlasem.

„Dnes je to nadstandardní dílo i z hlediska světového. Zabýváme se totiž komplexně každým jednotlivým filmem. Uvádíme, jaké materiály jsou uchovány, jaké plakáty, fotografie a propagační materiály se k němu vztahují,“ upozornil Opěla. Mimořádně hodnotný je podle něj soupis bibliografie časopisecké i knižní či informace o cenách, který ten který snímek získal. Opěla citoval ředitele švýcarské cinemateky, že o takovém katalogu si většina filmových archivů může nechat jen zdát.

Podle něj to je dáno péčí českého archivu o filmové dědictví, když uchoval téměř dvě třetiny domácí němé hrané tvorby a s výjimkou několika titulů prakticky celou tvorbu od roku 1930 do roku 1993. „Je to i zásluhou toho, že byl zřízen relativně včas a že existoval institut znárodněné kinematografie,“ dodal.

NFA připravuje další vědecký katalog, který se bude týkat historie animovaného filmu do roku 1945 – ten by měl vyjít v polovině příštího roku. Pracuje se na katalogu dokumentárních snímků od počátku roku 1898 do roku 1945; má vyjít do tří let.

Kolektiv autorů začal pracovat před sedmnácti lety, kdy byly počítače v začátcích. „Právě moderní technika umožňuje zájemcům on-line nahlížet do katalogů, i když v nich z kapacitních důvodů není vše. V tom má kniha výhodu,“ uvedla Urbanová. K úrovni filmů z 80. let poznamenala, že jejich obsahy, které do nového katalogu napsaly, jsou mnohdy lepší, než snímky samotné, které posluhovaly režimu.

Podle Opěly by se měl sedmý díl, zaměřený na výrobu z let 1994–2010, objevit kolem roku 2015. Barvu obálky zatím nezná. Ta první, skrývající informace o němé tvorbě, byla bílá. Následovala elegantní hnědá v případě první republiky, červená z období komunismu, zelená vztahující se k vzepětí kinematografie v 60. letech a normalizační šedá. Poslední díl je modrý, inspirovaný sametou revolucí ve spojitosti s filmem Blue Velvet.

čtk

Plastický portrét Otky Bednářové

Jarmila Cysařová napsala čtivou knihu, u které se až tájí dech. Jmenuje se Já prostě nemohu žít jinak, podtitul zní Česká publicistka Otko Bednářová a shrnuje život

ženy, která má o čem vyprávět. Je to kniha napsaná s úctou. Nikdy nezaškodí si podobné osobnosti připomínat.

Ke knize se podrobněji vrátíme v příštím čísle Synchronu.

O pohnuté době v televizním zpravodajství

Na svět přišla zajímavá kniha Jiřího Švejkovského Čas marných nadějí s podtitulem Roky 1968 a 1969 ve zpravodajství ČST.

I o této knize se podrobněji rozeptáme v prvním čísle Synchronu roku 2011.

KRITICKÝ OBZOR

HABERMANNŮV MLÝN

Do tohoto čísla Synchronu jsme vybrali úryvky z recenzí na jeden z nejvýraznějších českých snímků poslední čtvrtiny roku 2010.

Habermannův mlýn, historické drama, ČR 2010, režie: Juraj Herz, Česko / Německo / Rakousko, 104 min., hrají: Karel Roden, Ben Becker, Hannah Herzprung, Radek Holub, Wilson Gonzales Ochsenknecht, Zuzana Kronerová, Jan Hrušínský, Franziska Weisz, Andrej Hryc, Oldřich Kaiser, Martin Stránský, Martin Sitta a další.

Stydět se za Čechy i za Němce

Příběh je rozklenutý mezi roky 1937 a 1945, je tu tedy dostatečná časová plocha pro to, aby se vykreslily všechny okolnosti a souvislosti, jež během války (a bezprostředně před ní a po ní) formovaly charaktery lidí v Sudetech. Ústřední dvojicí jsou dva přátelé: německý podnikatel, majitel mlýna a pily, Habermann (Mark Waschke) a správce jeho lesa, Březina (Karel Roden)... Ve strohém popisu mohou tyto postavy působit vykonstruovaně, ve skutečnosti jsou ale živé a mají svou přirozenost, stejně jako postavy a figurky, jež je obklopují. Navzdory černobílosti dobře slouží příběhu, mají potenciál nás zaujmout a udržet, ba dokonce stupňují, pozornost. To je pak člověk ochotný přimhouřit oko nad nějakou tou scénářistickou konstrukcí.

Nestává se totiž často, že by se v Česku někdo nestyděl natočit silný epický příběh, opřený o přímočaré vyprávění s důrazem na základní etické hodnoty. Režisér Juraj Herz se toho neleká, byť průtahy s realizací filmu, střídáním na postu režiséra i scenáristů a neustálé přepisování látky nasvědčovalo tomu, že tenhle projekt nemůže dopadnout dobře. Tyhle okolnosti ale diváky nemusejí zajímat, pro ně je podstatné, že má vyprávění dramatický tah a že tu najde postavy, s nimiž může sympatizovat a sdílet jejich osud.

Vyprávění rytmičují události – osobní i historické, jež se navzájem plnohodnotně doplňují a prolínají – svatba, křtiny, Mnichov, okupace... To historické tu prorůstá tím osobním. Díky tomu film dobře komunikuje, nese informace i emoce...

Indicie pro dramatické vyvrcholení příběhu se střádají po celou dobu, nejsou vytouženým bleskem z čistého nebe, ale logickým vyústěním dosavadních událostí, opět sice poněkud didakticky servírovaných, ale smysluplných. Člověk se pak na konci za Čechy zhusta stydí. Úplně stejně jako se před třiceti minutami styděl za Němce. Tenhle film se nesnaží být za každou cenu spravedlivý ke všem, spíš nikoho nešetří. Zabývá se obecným zlem v člověku, jež probouzejí a provokují nejrůznější situace.

Darina Křivánková, Reflex

Drama vyznívá banálně

Juraj Herz látku uchopil natolik tradičně, povrchně a schematicky, že i přes řemeslně zručné zpracování a solidní výtvarné pojetí dobové drama vyznívá zcela banálně. Jen s vynikající kamerou Alexandra Šurkaly a výborným Karem Rodenem ve vedlejší roli Habermannova důvěrníka Březiny zkrátka svůj ambiciózní projekt nespasí. Velkorysý dramatický oblouk se rozpadá ve snaze zaladit Habermannův mlýn co největším množstvím figur. Namísto osobité interpretace zůstává černobílá karikatura.

Irena Zemanová,

<http://kultura.ihned.cz/c1-46902310-herzovo-staromilsky-natocene-drama-ze-sudet-trpi-bolestinsky-patosem> Ihned.cz

Na stereotyp odpovídá stereotypem

Habermannův mlýn měl říznout do masa. Téma odsunu sudetských Němců tak nějak tiše zahrnuje v koutě českého národního svědomí a příliš se mu nechce na světlo. Juraj Herz jako jeden z pamětníků zdivočelé msty porobených obyvatel Protektorátu se rozhodl sestoupit na samé dno paměti bez příkras a ukázat, jací jsme také byli. Rozbít nějaký ten zažitý stereotyp o hrdinných a krásných vlastencích, kteří s šefky ve vlasech přinášejí svobodu ponižené domoviny. Habermannův mlýn měl tnout do živého, bohužel si zapomněl nabrousit nůž.

Ačkoli předem prohlašuji, že tento Herzův film patří mezi jeho nejlepší za posledních několik (desítek) let, rozhodně nelze chválit způsob, jakým režisér

naplnil ambiciózní záměr. Zásadním kamenem úrazu je fakt, že Herz odpovídá na stereotyp stereotypem, sice jiným, ale svou tezovitostí obdobným. Divák tak narazí na povědomou postavu nacistické „ober-svině“, která na sebe překvapivě nenabaluje další karikaturní nácičky, nýbrž přičinlivě české podrážky a morální mrzáčky, zlé a prohnité až do morku kostí...

Herzovi budiž přičteno ke cti, že jeho film slušně vypadá a celkem obratně se vyjadřuje, přičemž občas se mu zadaří nalézt nějakou tu neprefabrikovanou emoci. Navíc v něm exceluje Karel Roden, takže člověk sem tam zapomíná, jak nepříjemně prkenný, staromilský a de facto zapšklý celý tenhle příběh je. Legendárnímu tvůrci tak patří dík za to, že téma odsunu důstojně vytáhla na světlo, méně už mu budeme děkovat za to, že nám ho předložil jako další zbytečné klišé.

Marigold, Movik Zone

Herz exceluje

V Habermannově mlýně Herz exceluje – a to ve výstupech komorních i rozmáchlých. Nikde to není vidět lépe než v srdci snímku spočívajícím v sérii scén gradujících od rozhovoru Habermannova s Koslowským k hromadné popravě. Režisér film rozjede jako lokomotivu, z níž se nedá vyskočit. Většina postav je načrtnutá pouhými dvěma třemi tahy – a přesto jsou vystižené přesně a plasticky.

Vojtěch Rynda, Lidovky.cz

Čekání na povedený konec

Film se celou dobu poněkud vleče. Zmiňuje a nastiňuje množství témat a příběhů, mnoho z nich se však nerozvine ani nedokončí. Samotný osud Augusta Habermannova mu na námět stačí. Tím, že se Herz dotkne spousty osudů, o kterých se ale více nedozvíme, má však za následek to, že jednotlivé postavy působí povrchně, nerozvinuté, postrádají logiku. Potenciál mnohých z nich zůstal naprosto nevyužit. Vlastně se často ani nedá říct, ke komu patřily nebo proč ve filmu vůbec byly. Je tak hodně těžké se rozhodnout, zda jim fandit, nebo je nenávidět a odsuzovat.

Téma je zvoleno skvěle. Pro mnoho Čechů je to, že se sami po válce chovali mnohdy hůř než Němci, věc stále citlivá a nevyslovitelná. Na rozdíl od německých zločinů se téměř neobjevuje. To je to, co tento snímek drží nad vodou. Zvláště pak lynčování v závěru a opravdu brutální chování davu, který se rozhodl se mstít. Kdyby však Juraj Herz nenacpal všechny emoce, které film obsahuje, jen do poslední půlhodiny, ale i někam jina, byl by to skvělý film, který by se vyrovnal třeba loňskému Protektorovi. Bohužel se tak nestalo.

Habermannův mlýn je vlastně takové čekání na povedený konec. Osmdesát minut nudy, kterou vám vynahradí až závěr. A že by snad přinesl milovníkům filmu něco nového? To se taky nedá říct. Pokud od podzimní návštěvy kina čekáte hodně, nejspíš budete odcházet zklamáni. V televizi se bude snímek vyjímat jednoznačně lépe. Pokud vám ale stačí skvělý Karel Roden, dobře zvládnuté filmové řemeslo a sdělení, které by nemělo být zapomenuto, nelze jinak než doporučit.

Johana Hovorková, MovieZone

Slušné řemeslo a scenáristický prefabrikát

Novinka režiséra Juraje Herze Habermannův mlýn měla mít podle původních prohlášení kontroverzní obsah, poválečné zabíjení Němců Čechy. Má ale bohužel tuctový obal.

Za to, že čerstvá novinka Habermannův mlýn působí jako repríza, nemůže ani tak režisér Juraj Herz, jako spíš typická česko-německá či přesněji německo-česká koprodukce. Tak jako u řady společných pohádek totiž zmizela osobitost a zůstal řemeslnický kompromis...

Není to vyloženě špatný film. Dopládá však i na to, že příběh už je známý z knihy a dokumentu. Mlynář Habermann, jenž i za války pomáhal českým sousedům ze Sudet, se po osvobození stal obětí msty. Ve filmu se Němcům vzpírá, nicméně neřešitelné dilema mu vynese punc zrádce, což stačí vrahům prahnoucím po jeho majetku...

Absurdní doby se už tady střetá s tvarem připomínajícím německý seriál se špatným českým dabingem; tím víc se pak nádech televizního vypravěčství vnucuje, když sága skočí zpátky do roku 1937 k svatbě Habermannových a prodírá se popisy a vysvětlivkami přes následující těžká léta znovu až ke scéně poválečného lynče.

Habermannovy představují Mark Waschke a Hannah Herzsprungová, oba úhlední, pohlední a hluboce nezajímaví; naštěstí mlynářova českého přítele hraje Karel Roden, opět široko daleko nejlepší a nejušpornější aktér – jako by utekl z westernu do Doktora z hor. Vyčnívá ze seriálové patiny, již násobí příšerné postsynchrony i knižní jazyk zejména politicky zbarvených debat.

Se vpádem Němců získá plátno na dramatičnosti, nicméně divák se stále potýká s pocitem, že to všechno už někdy viděl, od českých převlékačů kabátů přes dramatickou hudbu s křikem Los, los! až po mladé hitlerovské nadšence včetně mlynářova bratra. Navíc mu vrtá hlavou, proč ke svému fanatickému švagrovi paní Habermannová tak přilne, jak to, že nikdy neviděla vlastní rodný list, a kde se ke škodě filmu na dlouhý čas skrývá Rodenova postava.

Hodnotící známka filmu střídavě kolísá mezi padesáti a šedesáti procenty. Zakrouhlit ji nahoru se sluší i proto, že Habermannův mlýn převyšuje Herzovu předešlou Tmu, ale hlavně s vědomím, že z jedenácté verze scénáře bůhvíkolika českých i německých autorů už mohl vzniknout jen prefabrikát a ním se nedá podniknout víc než slušné řemeslo.

Mirka Spáčilová, MF Dnes

Korektně „vyvážená“ roztříštěnost

Film má přitažlivě kontroverzní téma, dramatický příběh a zajímavé lidské typy. Páteří snímku se stal Habermannův osud, nedrží se ale pouze této ústřední dějové linky. Aby byl solidní a poctivý – a to také je –, snaží se obsáhnout téměř vše, co se žádá (a co v realu byla jistě pravda): kolaborující, kompromisnický smířený Čechy i odvážné odbojáře, Němce jako ztělesněné zlo i jako slušné lidi, kteří podporují české spoluobčany. Nenávistnou hysterii na konci války a nezvladatelnou touhu po pomstě. Jenže právě proto se děj rozbíhá a třísť do různých odboček a vedlejších motivů... Je tu ode všeho něco. A všechno jak má být, aby celek byl korektně „vyvážený“. Ale přitom se máloco stihne dotáhnout, jít do větší hloubky, jednotlivé charaktery jsou pouze letmo a povrchně načrtnuté, aniž dostanou větší prostor. Není dost místa pro soustředění. Kvůli snaze vše objasnit a doložit, padají mnohé dialogy „pod stůl“ – mají nevěrohodně knižní dikci... Habermannův mlýn zkrátka doplácí na snahu po seriózní úplnosti. A zřejmě také na kompromis mezi přitažlivým, řemeslně pokud možno dokonale postaveným dějem a mezi vybudováním silného lidského dramatu. Tím druhým by riskoval, že nebude mít vždy tou správnou „diváckou“ poutavost.

Agáta Pilátová, Týdeník Rozhlas

Solidní pohled do historie

Podstata toho, o čem film vypráví, tedy to, že Češi tehdy Němce nejednou bez soudu i zabíjeli a v jejich domech rabovali, je obecně známá... Nicméně to, že film žádná tabu nebourá, není na škodu – jde o příběh a sílu jeho výpovědi. Z tohoto pohledu je Habermannův mlýn solidní dílo, které nepostrádá vady na krásu, ale jako celek má v současné české produkci své dobré místo...

Scénář je vystavěn vcelku dobře, byť s několika dost podstatnými výhradami, jako je nepochopitelně věřlý vztah Habermannovy české ženy k manželovu mladšímu bratrovi, který je fanaticky oddán nacismu...

Poněkud drhne i jeden z výchozích předpokladů zápletky, že totiž paní Habermannová nemá takřka do konce filmu tušení o svém po otci zděděném židovském původu, protože nikdy neviděla svůj rodný list. Ale s těmito výhradami příběh navzdory značnému množství postav a drobných vedlejších motivů drží dobře pohromadě, kupředu je veden většinou v logice zobrazovaných historických i soukromých událostí, nepostrádá napětí a v nejlepších scénách ani silné emoce...

Obrazově je film výmluvný i díky výtečné práci kameramana Alexandra Šurkaly. Z režijního hlediska však byla zbytečná úvodní scéna, po níž se film vrací o osm let zpátky a pak k ní vlastně celou dobu směřuje. Její zařazení na začátek děje je sice efektní, ale jinak nemá pražádný význam (snad abychom předem věděli, o čem se bude hrát?!). Špatné jsou postsynchrony a dabing německých herců, který zesiluje šroubovanost některých dialogů. Juraj Herz nepřinesl svým filmem nic objevného, ale zvedl se po nepodařeném snímku T. M. A. k překvapivému výkonu. Mnohé z toho, co film v průběhu děje předkládá, už bylo natočeno, napsáno... A nejednou i lépe. Nicméně nová díla na stará témata jsou potřebná už proto, že to, co může někomu připadat dnes už jako klišé, mladší generace mnohdy nikdy neviděla ani neuvidí.

Věra Míšková, Právo

Jan Švankmajer převzal ve Španělsku cenu za celoživotní tvorbu

Vrcholem filmového festivalu evropského filmu v Segovii bylo předání ceny za celoživotní přínos světové kinematografii Janu Švankmajerovi. Slavnostní večer na počest českého kulturního režiséra, výtvarníka, animátora a básníka se konal v rámci Přehlídky evropského filmu MUCES, která byla slavnostně zahájena minulou středu retrospektivní výstavou Evy a Jana Švankmajerových *Transmutace smyslů*.

Jan Švankmajer přijal cenu s radostí, ale také s lehkými rozpaky, protože: „*Cena za celoživotní dílo vám připomíná, že už jste ve věku, kdy se uděluje ceny za celoživotní dílo*“. Slavnostního večera věnovaného českému režisérovi a jeho tvorbě se zúčastnily známé španělské filmové a kulturní osobnosti. Letošní výrazné zastoupení naší kultury se podařilo zajistit díky aktivitě Českého centra v Madridu. Jeho ředitelka Věra Zátoková dodává: „*Je to výsledek několikaleté intenzivní spolupráce s organizátory festivalu, což nám umožnilo prezentovat komplexní průřez současnou českou filmovou, výtvarnou a hudební scénou*“.

Pátý ročník Přehlídky evropského filmu MUCES byl, jak už jsme řekli, slavnostně zahájen výstavou objektů a obrazů Jana a Evy Švankmajerových *Transmutace smyslů*, která je jejich dosud největší „španělskou“ výstavou. Na festivalu, který předvedl 92 snímků z 30 zemí, patří česká část přehlídky k nejvíce navštěvovaným. Kromě retrospektivy Švankmajerových filmů, při které diváci mohli shlédnout dnes již klasická režisérova díla jako *Otesánek*, *Něco z Alenky*, *Lekce Faust* a krátké animované filmy, byl promítnut i jeho poslední celovečerní film *Přežít svůj život*, na

kteří se vyprodaly vstupenky během jedné hodiny. Sekce současného českého filmu nabídla dále filmy *Kawasakiho růže* Jana Hřebejka a *Protektor* režiséra Marka Najbrta, jehož španělskou premiéru doprovodil nedělní koncert skupiny *MidiLidi*, která k filmu vytvořila hudbu.

Dokument Tomáše Kudrny Mlčeti zlato byl oceněn v Lipsku

Film *Mlčeti zlato* získal na 53. ročníku mezinárodním festivalu dokumentárních filmů v Lipsku (18.–24. 10. 2010) hned dvě ceny. Prvním oceněním je Cena televize MDR za nejlepší východoevropský dokumentární film. Druhým úspěchem je Cena Evropské agentury pro bezpečnost a zdraví EU OSHA nazvaná Healthy Workplaces Film Award, kterou porota uděluje nejlepšímu filmu s tematikou lidské práce. Snímek bojoval o přízeň mezi 346 vybranými filmy z 58 zemí. Kudrnův film prozkoumává mocenské vlivy kolem kyrgyzského zlatého dolu Kumtor a ukazuje podivnou podobu kapitalismu a demokracie v postsovětské zemi, kde se na první pohled zastavil čas. Příběhy obyvatel zapadlého městečka Barskon, které leží ve středoasijském Kyrgyzstánu, nepůsobí na první pohled nijak dramaticky. A přitom se v jejich zemi setkávají fundamentální síly současného světa. To místo je jako křižovatka. Odráží politické soupeření mezi Spojenými státy a Ruskem, náboženské prnutí mezi křesťanstvím a islámem i obchodní přetlačování Číny a jejich konkurentů. Film *Mlčeti zlato* odhaluje svéráznou podobu kapitalismu a demokracie v zemi, která na první pohled připomíná spíše sovětský skanzen. DOK Leipzig patří mezi nejvýznamnější festivaly v Německu a také mezi přední mezinárodní akce se zaměřením na dokumentární a animovaný film.

Evropské pexeso ve Vídni

V polovině září 2010 proběhla v prostorách Českého centra Vídeň vernisáž výstavy Evropské pexeso. Putovní výstava Michaely Bergmannové a Márii Procházkové, která byla vytvořena pro Česká centra, prezentuje různými technikami a materiály jednotlivé země Evropské unie. Výstava je obohacena o stejnojmenný animovaný zábavně-vzdělávací cyklus tříminutových hravých filmů, který vznikl pod hlavičkou České televize.

Hlavní část expozice tvoří panely k jednotlivým zemím Evropské unie, na kterých se autorky formou koláží snaží hravě a názorně přiblížit malým i velkým návštěvníkům specifika a výjimečnosti zemí Evropské unie. Plastické koláže vycházejí z materiálů, barev a předmětů, typických pro konkrétní zemi a zároveň jsou na nich použity i fotosky. Osmadvacetidílný cyklus tříminutových hravých filmů představuje též jednotlivé země Evropské unie. Každý díl je věnovaný jednomu státu, a ten poslední myšlenkou spojený Evropy.

Vernisáž k výstavě byla tentokrát pojata netradičně. Zúčastnili se jí žáci integračních tříd vídeňské školy a jejich učitelé. Výstavu zahájila ředitelka Českého centra ve Vídni Taťjana Langášková, poté předala slovo koordinátorce projektu, stážistce Michaely Jančaříkové, která děti obeznámila s průběhem celého dopoledne. Po odborném výkladu autorky projektu, režisérky Márie Procházkové, naši hosté shlédli filmy o Evropské unii, České republice a Rakousku a za asistence Márii Procházkové si prohlédli výstavu. Po krátkém občerstvení začala nejzajímavější část celého dopoledne. Děti dostaly od Českého centra a svých učitelů různorodý materiál jako plastelínu, pastelky, těstoviny, barevné papíry, látky, alabal a další, ze kterých tvořily obrázky či figurky, které za asistence paní režisérky zanimovaly. Na závěr celého dopoledne si děti na základě zábavného kvízu o zajímavé ceny ověřily své získané znalosti o Evropské unii. Podobné interakční dopoledne se konalo i na druhý den, opět za nadšeného ohlasu žáků i jejich pedagogů. Vernisáže se zúčastnil i tým rakouské televize ORF 24, který natočil velmi zajímavý vstup.

V průběhu výstavy měl tento zajímavý program pro děti své pokračování v podobě „Evropských dnů“. Pod záštitou evropské instituce EUNIC dostaly v Českém centru prostor kulturní instituty Česka (5. října), Slovenska (12. října), Maďarska (7. října), Bulharska (4. října) a Itálie (6. října), aby žákům základních škol představily svoji zemi a ukázaly jim specifika své země.

I mimo tyto termíny měly školy i soukromé osoby možnost odborně komentované prohlídky. red

Mahler v Rakousku...

a podzim byl v Českém centru ve Vídni prezentován nový hodinový dokumentární film režiséra Petra Ruttnera *Gustav Mahler*.

Hudební dokument evokuje lidské a muzikantské osudy Mahlerovy životní cesty, jeho bytostné sepětí s Českomoravskou vysočinou a Jihlavou. Na pozadí jeho sedmnáctiletého putování Evropou ve funkcích

dirigenta a režiséra operních scén se film vrací k inspiračním zdrojům jeho tvorby, do časů jeho dětství a mládí, která prožil v Čechách (20 let). V hudebních ukázkách, v provedení České filharmonie za řízení Václava Neumanna, připomíná mimo jiné i Mahlerovy věty: „Do mnohých mých skladeb přešla česká hudba domova mého dětství. Národní přizvuk, který v něm

je, se dá ve svých základních rysech objevit i v šumaření českých muzikantů.“

Snímek, který uvedli režisér Petr Ruttner a kameraman Andrej Barla, byl ve Vídni přijat se značným zájmem, není vyloučeno jeho další rakouské šíření. není se ostatně čemu divit – Mahler a Rakousko, to opravdu patří k sobě.

... a v Americe

Dokument Petra Ruttnera *Gustav Mahler* byl promítán i v Americe, konkrétně 1. prosince na generálním konzulátu České republiky v Los Angeles.

I tady se setkal s příznivým ohlasem, o čemž svědčí množství dopisů i osobních poděkování. Producentka Jana Tomšová připravila pro Synchron malou koláž týkající se losangelské projekce.

P o z v á n k a :

GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY
CONSULATE GENERAL OF THE CZECH REPUBLIC
10990 Wilshire Blvd., Suite 1100
Los Angeles, California 90024-4879, U.S.A.

Dear Friends,

Together with SVU we will be showing two more movies at the Consulate.

Two weeks later on December 1st it will be Czech documentary called simply *Gustav Mahler Dir. Petr Ruttner*.

It traces the life story of one of the most famous composers born on Czech soil. It was produced by

Jana Tomšová, whom some of you have already met at the consulate.

Both shows will take place at the General consulate (10990 Wilshire blvd), as usual at 7:30.

We hope that you will be able to come and join us.

Daniel Kumermann

Odezvy na projekci:

..... S Debbie Kolar prislo nekolik milovníku Mahlera. Take Peter Stillwell a Katerina Weiss. Vsem se film moc libil, Posilam nekolik fotek, a ma slibene dalsi od damy ktera tam fotografovala.

Jarka Wilcox

Dear Jana: I attended the screening of the Mahler documentary at the Czech Consulate here in Los Angeles last night and really enjoyed it. I thought it was fascinating and of course the music was wonderful! Jarka Wilcox provided a nice introduction to the film. I brought three distinguished guests who are huge Mahler fans. They

also tremendously enjoyed the film as did the other audience members.

What are your future plans for the film? For example, is the film entered for any US or international film festivals?

Best, Deborah

Deborah Kolar, Managing Partner, KEAN & KOLAR COMMUNICATIONS

Následující článek se sice filmu ani televizi netýká, ale umění je jedno – a divadlo s filmem mnohdy velice úzce spolupracuje. Navíc filmaři mají divadlo rádi (a divadelníci zase film), proto článek zařazujeme.

Když se frankofil vrátí z Paříže aneb Elfrieda má vždycky pravdu

Francouzský podzim, poznamenaný stávkami kvůli posunutí věku odchodu do důchodu, když není dost práce ani pro mladé, byl přesto krásný a inspirativní. Zejména když člověk dostane za překlad literární stipendium (na knihu „Jiné životy než ten můj“ /D'autres vie que la mienne/ Emmanuela Carrère, autora, jehož českému televiznímu divákovi objevila dramaturgyně ČT Zuzana Kopečková výběrem filmů „Protivník“ a „Desiré Landru“). Cena chleba je státem dotovaná a cena kávy v kavárnách je stanovena tak, aby se nikdo necítil ve své zemi jako hladová onuce. Tím se vytváří sociální smír, protože obyvatelstvo je horkokrevné, takže by mohla rychle téct „červená“. Ulice byly sice prošípovány tajnými, anebo přímo hlídkami se samopaly, protože vláda čekala teroristický útok u hlavních památek, na to jsou ale Pařížané zvyklí. V Mitterrandově Národní knihovně vítali návštěvníky stávkující zaměstnanci a pouštěli je zdarma na prohlídku budovy i na různé výstavy, jsou dobře organizovaní a vědí, že síla je jedině ve spolupráci. Při stávce obětují pochopitelně denní mzdu. V divadlech hráli známí filmoví a televizní herci naplno, tře-

dým, natož aby zapaloval bezdomovce. Pro nezaměstnané a společensky nezačleněné chudáky je často večer na nejrůznějších místech nachystáno drobné občerstvení včetně kávy, a pokud se zaregistrují na jednotlivých radnicích, dostanou v poledne i večer teplé jídlo ve zvláštních charitativních restauracích. Z neschopnosti najít si práci veřejné mínění neobviňuje nikdy přímo je, ale vždycky vládu, že nebyla schopná vytvořit potřebná pracovní místa a že dovolila, aby byla pracovní činnost přemístěna do zahraničí. Na straně chudáků stojí zejména umělci. Státem dotovaná je jedině Francouzská komedie, ostatní divadla si vždycky musí klást otázku: Kdo to zaplatí?

Zato česká divadelní scéna je stále ještě hodně bohatá. Jak dlouho ještě? Na počátku října navštívilo Prahu petrohradské **Velké dramatické divadlo G. A. Tovstonogova** – v rámci výměnného pobytu baletu Národního divadla v **Petrohradě**. Jde o jedno z největších státních divadel Ruské federace a vystupovalo v Praze naposledy před 28 lety. Umělecký šéf **Temur Čcheidze** režíroval obě představení, která si naše Národní divadlo vybralo při petrohradském pobytu baletního souboru. Hostování na scéně Stavovského divadla podpořilo Ministerstvo kultury Ruské federace. Dostojevského „**Strýčkův sen**“ s nezapomenutelným **Olegem Basilašvilim**, čerstvě pětasedmdesátiletým, českému televiznímu divákovi známým jako Voland z Bulgakovova „Mistra a Markétky“, a drastická „**Vláda tmy**“ Lva Nikolajeviče Tolstého předvedly českým divákům vycizelované klenoty na starý způsob, něco tak krásného jako antické sochy či Poussinovy či Watteauovy výjevy. Krásná zvuková petrohradská ruština, zřetelně artikulovaná, silně vášně: skoro dvoumetrový **Dmitrij Bykovskij** jako dobromyslný maminčin mazánek Nikita, přesto donucený k vraždě, starobylé herectví podle Stanislavského, a přesto neobyčejně působivé. Proti českému civilismu staromódní, ale účinné. Tak si v Petrohradě představují péči o klasiky.

Zcela z jiného soudku pečují o své klasiky v německy mluvících zemích. Letos právě proběhl patnáctý ročník **Pražského festivalu německého jazyka**, zaštitěný několika prezidenty a předsedou vlády Lucemburského velkovévodství. Bez sponzorů by se tento ojedinělý festival vůbec nemohl konat, a zejména ne bez generálního partnera, Česko-německého fondu budoucnosti. Všichni milovníci divadla i divadla německojazyčného se opět srotili a vykoupili lístky na nejexponovanější představení, kterými letos byly inscenace „**Zlatý kořenáč**“ E. T. A. Hoffmanna v modernizované podobě, dovezený z Drážďan, kam je doopravdy umístěn jeho děj, „**Biografie: hra**“, kdysi Česky uváděná jako „Kdybych mohl začít znovu“, v podání curyšského Theatru am Neumarkt a „**Rechnitz (Anděl zkázy)**“ nositelky Nobelovy ceny za literaturu Elfriede Jelinekové, oceněný jako Hra roku 2009, u nás se odehrávající v pražském Rudolfinu. Jelineková se opět geniálně vyrovnává nejen s minulostí a otřesnými činy sadistických nacistů, ale i s jejich moderními následníky,

bas Rhomerův oblíbený Fabrice Luchini anebo seriálová hvězda Alexandra Vandernootová, v Opeře Garnier ožival pozapomenutý balet „Pacquita“, v Opeře Bastille Mozartova „Figarova svatba“.

Francie se teď ale víc zajímá o sociální otázky, o budoucnost běžných lidí, v době, kdy si nikdo nemůže být ničím jistý, kdy se našetřená konta mohou rozplynout mávnutím kouzelného proutku během jediného dne a kdy politická rozhodnutí rázem maří naděje celých generací. Rozhodně se ve Francii nikdo nevysmívá chu-

dle jejího názoru finančníky, hybateli světa peněz a zločinu. „Jelineková ukazuje, kam svět spěje,“ jak se případně vyjádřila v soukromém rozhovoru výtečná představitelka Poselkyně **Isabelle Menke**, pro kterou v Curychu přepsali hru z pěti postav do jediné. Kvůli takovým hercům, jako je Menke, stojí za to chodit do divadla. Totéž platí o vídeňském rodákovi **Philippovi Hochmairovi**, který se v Arše dvakrát představil v Kařkově „Americe“ z hamburského Thalia Theatru. Na tomto festivalu jsme ho viděli v roce 2001 jako Goethova Werthera a čeští diváci ho znají z ně-

kterých dílů „Místa činu“, anebo jako Mannova syna Golo Manna z televizního filmu.

O německojazyčném divadelním festivalu by se dalo napsat daleko více pochvalných slov, přesahuje to však možnosti tohoto článku. Jak zaznělo v refrénu festivalu, i frankofil musí říct „danke“, a snad zase za rok na shledanou (možná i s panem ministrem kultury, který letos napsal zdravici do katalogu).

Zdena Šmídová

VZPOMÍNKY TELEVIZÁKA

Přinášíme první část vzpomínek Miroslava Sígla na jeho působení v Československé televizi.

Jaké to bylo před 45 lety v Televizních novinách

Šéfredaktoři, vedoucí a „posádka“

Při svém nástupu do služeb Hlavní redakce Televizních novin (HRTN) Čs. televize na podzim roku 1965 jsem se nejprve seznámil s problematikou a spolupracovníky, prostudoval množství dokumentů a podkladů vypůjčených ve studijním oddělení Čs. televize a na Filmové fakultě AMU.

Stal jsem se členem tehdejšího vedení Hlavní redakce Televizních novin v čele se šéfredaktorem Bedřichem Rohanem, později Kamilem Wintrem, a jeho zástupcem Alešem Polednem. V tomto vedení dále působili Jaroslav Hájek, později Miroslav Sjažkin – vedoucí aktuálního zpravodajství, Dobroslav Kopecký, zahraniční redakce, Václav Kořínek a Miroslav Čapek – směnoví editoři, Václav Sláma a Karla Marková – produkční pracovníci či vedoucí výroby HRTN.

Na porady programového vedení jednou týdně byli zváni režiséři (Pavel Tomášek, Marta Valentová, Dáša Táborská, Zdeněk Forman, Igor Chalupníček), z Telexportu Věra Jindrová, ale i zástupci HSTD (Hlavní správy tiskového dohledu) Holíček a Hoffmann. Denních porad se zúčastňovali hlasatelé – dnes bychom řekli moderátoři Richard Honzovič, Kamila Moučková a Ivan Balaj.

Jednou týdně nás tři z vedení HRTN zval na pravidelnou poradou náměstek pro politický program, publicistiku a zpravodajství Jaroslav Hondlík. Tady se sdělovaly připravované pořady, docházelo ke koordinaci (aby se předešlo tomu, že by některé osobnosti či instituce byly oslovovány Čs. televizí duplicitně a nebo aby se vzájemně zkoordinovalo, co která redakce o příslušné události, osobnost atd. chystá. Podobné programové, avšak více koncepční porady pořádal jednou měsíčně Zdeněk Noháč, první náměstek ústředního ředitele a šéf programů ČST. V pracovním ústředním ředitele Jiřího Pelikána se scházeli také další zástupci programových redakcí – pro umělecký program, pro vysílání pro děti a mládež,

za filmovou výrobu, ředitel odboru mezinárodních styků, náměstek pro techniku a provoz, ředitel pro výstavbu aj.

Struktura a organizace

Vnitropolitickou a ekonomickou redakci (neboli také redakční štáby či týmy), jejímž jsem byl šéfdramaturgem, tvořili: Jaroslav Bouz, Mário Ilk, produkční Václav Bendl a Mojmir Čapek (vnitropolitický komentář Tváří v tvář), Tomislav Neklan a externisté (Tribuna vědy a techniky), Josef Brixí a Oldřich Čičatka (Ekonomický reflektor), Květa Kučerová, její sekretářka Erna Kutálková, produkční Zdeněk Fast a Zdeněk Dejmek (Průmyslový dispečink), Jan Hrach, Petr Krul a Jarka Najdekrová, produkční (zemědělský štáb), Helena Pecharová, Věra Bednářová a produkční Marie Nováková (štáb pro pražskou desetiminutovku), Jiří Venera, Li-buše Hájková a produkční Josef Protiva (štáb pro kulturu). V sekretariátu redakce pro nás pracovaly tři sekretářky Míla Žaloudková, Marta Hásková a Alena Heinová.

Denně dopoledne jsem svolával krátkou poradou, v 15 hodin jsem přebíral natočené pořady, o hodinu později na tzv. Pavlači byla jejich projekce za účasti vedení HRTN a zejména HSTD, v 17,30 byl sestavován definitivní obraz večerního vysílání Televizních novin. Porady s tvůrčími týmy jsem měl jednou za 14 dnů, porady celého oddělení – všech pracovníků, byly jednou měsíčně. Každý týden v úterý jsem schvaloval výrobní příkazy, které mi předkládali produkční z jednotlivých štábů, ve čtvrtek jsem odevzdával plány programových pořadů na příští týden Václavu Kořínkovi, který byl jakýmsi hlavním editorem Televizních novin.

Hledání cest ke kvalitě

Snažil jsem se u spolupracovníků iniciovat nové způsoby myšlení, k nimž mne přivedlo vysokoškolské studium (politologie, filozofie, kulturní dějiny, sociologie a teorie řízení) a další sebevzdělávání. Jednotlivé tvůrčí týmy přicházely na porady již s vlastními

náměty, o nichž jsme vedli diskuse. Usiloval jsem o to, aby se navzájem informovali o své práci, o zkušenostech z natáčení a přípravy pořadů, jak jsou přijímáni lidmi a vedoucími pracovníky podniků a institucí. Sám pro sebe jsem to nazýval cestou ke zreálnění celého života naší společnosti, která se teprve začala probouzet, měli jsme se tedy kde učit, ale zároveň jsme to celospolečenské myšlení a vědomí povzbuzovali sami svými pořady. Dbal jsem na to, aby do redakce přicházely alespoň tzv. „kolovacím způsobem“ odborné noviny a časopisy, aby si každý tým vytvářel svou vlastní dokumentaci, zakládal kopie svých pořadů a budoval vlastní archiv.

V ekonomické redakci a v Průmyslovém dispečinku jsem se snažil, aby při natáčení pořadů byli kolegové vybaveni základními znalostmi nové ekonomické soustavy řízení (tržní mechanismus, zbožně peněžní vztahy, úloha bank, motivace lidí, demokracie v řízení) i dalšími znalostmi a informacemi. Měli také přicházet s příklady podnikavosti, s informacemi o mezinárodní ekonomické spolupráci, která byla teprve v plenkách, pokud šlo o vztahy ke kapitalistickým zemím. Vzpomínám, jak jsme využívali různých pozvání do zahraničí; dnes bychom možná v tom viděli korupci, pokusy o podplácení, ale v té době jsme nedisponovali devizovými prostředky na zahraniční cesty, byli jsme za taková pozvání rádi, aniž bychom v natočených pořadech hostitelům pochlebovali. Šlo vždy o objektivní reportáže o vzájemně výhodné spolupráci.

Důležité byly v té době otázky práva a působení na lidi, kteří mají právo bránit se proti bezpráví, otázky pravomocí a odpovědnosti. Také problematika odměňování, nivelizace mezd a platů, hmotných i morálních stimulů atd. měla velký význam. Bylo žádoucí, aby se k těmto tématům a k současnosti vůbec vyjadřovali ve vysílání ekonomové, právníci, filozofové, lékaři, historici, psychologové, sociologové, statistici. Usiloval jsem, aby se taková vzdělání, erudovaní lidé

vyskytovali mezi externími spolupracovníky, aby s nimi nebo přímo o nich natáčeli rozhovory a pořady. Velmi úspěšné byly zejména nedělní komentáře významných osobností, např. vědců nazvané Tvář v tvář. Mám ve své dokumentaci několik těchto komentářů, protože jsem zakrátko zjistil, že je o ně ve veřejnosti velký zájem, lidé si psali o jejich texty. Dokonce šéfredaktor armádního čtrnáctideníku A-revue, později nechvalně proslulý Vladimír Diviš, se nabídl, že zařídí jejich stenografování (většinou je totiž Jiří Hermach nebo Jan Drda přednášeli spatra podle malého lístečku s hlavními body) a že bude mít možnost je publikovat ve svém periodiku.

Na koberečku

Ochotně jsem na tuto nabídku přistoupil a jeho časopis také komentáře Tvář v tvář začal publikovat. S některými měl ovšem u svých armádních nadřízených velké problémy, například s komentářem Jaroslava Šabaty o kritice pojmu „bezpartijní“, o dosavadním vztahu těchto „bezpartijních“ a členů komunistické strany, který byl nadále v naší společnosti neudržitelný. Také jsem měl problémy – psal se rok

1966 – a několikrát si mne náměstek Jaroslav Hondlík pozval „na kobereček“, byl známý svým ortodoxním myšlením, ale zejména minimálním vzděláním. Do televize nastoupil z ústředního sekretariátu Svazu čs. sovětského přátelství. Co jiného jsme mohli od něj čekat? Vyslechnout, myslet si své a svěřit se svým nejbližším. V HRTN takovým mým nejbližším přítelem byl Aleš Poledne. Ze svého vztahu k němu jsem se již několikrát vyzpovídal, naposledy – žel – když od nás odešel naposled. Ale to již jsme dávno v televizi nebyli. Dodnes na vše dobré s ním rád vzpomínám a budu mu vděčný až do konce svého života. Byl nesmírně chápavý, dovedl řešit problémy s nadhledem a humorem jemu vlastním.

Na celkovém programu ČST se podíleli moji spolupracovníci z redakčních týmů HRTN 95 minutami týdně, tj. 380 minutami měsíčně. Z toho 200 minut činily desetiminutovky, vysílané 5krát týdně, 60 minut komentáře Tvář v tvář (byl vysílán vždy v neděli v pravé poledne) a 120 minut Průmyslový dispečink (vysílaný vždy celou hodinu dvakrát měsíčně).

Platy redaktorů-dramaturgů činily od 2350 Kč do

3000 Kč měsíčně, na odměny pro tým jsem měl k dispozici 5500 Kč měsíčně.

Protože jsem ještě v dřívější funkci redaktora Hospodářských novin (1957-1965) absolvoval školení o ekonomické soustavě řízení v Ekonomickém ústavu Čs. akademie věd Oty Šika, byl jsem už jako pracovník Čs. televize požádán o zpracování přednášky o této soustavě s přihlédnutím k televizní problematice. Tohoto úkolu jsem se rád ujal, a ve své dokumentaci z doby svého působení v Čs. televizi mám text přednášky, kterou jsem proslavil před shromážděnými pracovníky Čs. televize 28. března 1966. Současně jsem doporučil, aby ke stejné problematice přistoupil mnohem fundovaněji ekonom a žurnalista Radek Selucký, můj dobrý známý, jehož koncept se rovněž zachoval. Výsledkem ještě mnoha dalších diskusí a námětů ze všech pracovišť televize byla Pravidla ekonomického řízení a hospodaření v Čs. televizi, vydaná rozhodnutím ústředního ředitele s platností od 1. 1. 1967.

Miroslav Sígľ

(Dokončení příště)

Ohlédnutí za 14. ročníkem Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě

V sobotu 30. října proběhl slavnostní večer s vyhlášením výsledků, který definitivně ukončil 14. ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě.

V Jihlavě se hrálo i divadlo

Festival proběhl standardně, bez větších zádrhelů a s velkým, přičemž do značné míry i mezinárodním, zájmem diváků. Promítáno bylo asi 275 snímků všech možných stopází z dvaapadesáti zemí, více než 20 z nich bylo uvedeno ve světové premiéře. Sešla se tu i spousta profesionálů na speciálních a užitečných akcích, seminářích, fórech, marketech a dalších setkáních. Dá se říct, že festival si běží ve svých vyšlapaných kolejkách; možná by stálo za to považovat o tom, jestli ho trochu neprofouknout něčím zbrusu novým a překvapivým. A samozřejmě i o tom, jak zvýšit kapacitu promítacích míst či počet promítacích sálů. Bude to těžké, samozřejmě ani v Jihlavě nejsou takové prostory neomezené.

Během slavnostního večera, mimochodem přenášeného v přímém přenosu na ČT 24, byly předány ceny vítězům.

Cenu za celoživotní přínos kinematografii převzal dokumentarista a pedagog Karel Vachek.

Cenu za nejlepší český dokument desetiletí, o které hlasovali diváci přes internet,

převzal Martin Mareček za angažovaný, ekologicko-společenský a přitom hodně osobní snímek Auto*mat. Z ocenění měl samozřejmě radost, podle jeho slov potvrdilo společensko-politický přesah filmu, který není pouhou propagací cestování na bicyklech.

Dokumenty ze světa soutěžily v sekcích Opus bonum, tady zvítězil film „48“ portugalské režisérky Susany de Sousa Dias o životě v režimu diktátora Salazara; v sekci Mezi moři, tady vyhrál stříhový dokument Vlastní životopis Nicolae Ceauscesca rumunského režiséra Andreie Ujici;

a dále v sekci Fascinace, to je sekce experimentálních snímků, tady zvítězil kanadský film Signální lana patří minulosti režiséra Johna Price.

Cenu diváckou získala Linda Jablonská za snímek Koho budete volit, mimozemšťané?, ve kterém s komunitou svých mentálně handicapovaných studentů ze sdružení Inventura mluví před sněmovními volbami s politiky, a to i šéfy stran, dále a „normálními“ lidmi i mezi sebou. Ten snímek je skutečně pozoruhodný a pozoruhodná byla i debata, která se po projekci v Jihlavě rozproudila. Přítomna byla většina tvůrčího týmu filmu včetně režisérky. Po vyhlášení výsledků Linda neskrývala obrovskou radost. Jednak za „své“ filmaře, jednak za sebe. Film in cena jsou vlastně vyvrcholením roční pilné práce.

15. prosince snímek Pozemšťané, koho budete volit? odvysílala Česká televize.

Soutěžní sekce Česká radost byla i letos zajímavá, a jak to tak bývá, nabídl dokumenty, které šlo těžko srovnávat. Škála témat byla opět široká, od východoslovenského starosty, který chce „rozmnžít“ svoji

Vít Klusák po projekci filmu Vše pro dobro světa a Nošovic

Zájem o film Eriky Hníkové Nesvatbov

obec, přes putování na sibiřskou zaniklou polární stanici či snahu Katalánců o samostatnost až třeba po stavbu a praktiky v korejské automobilce Hyundai v Nošovicích. Porotě jsem nezáviděl, její závěrečné rokování taky trvalo přes pět hodin bylo

vášnivě, zasedli v ní doc. Galina Kopaněva, dokumentarista Jan Šípek, prezident Nejvyššího kontrolního úřadu František Dohnal a občanskoprávní aktivista John Bok. Podle Boka se k výsledkům nedocházelo jednoduše, nakonec se do užší nominace na vítěze dostaly dva snímky, ze kterých tedy vyšel vítězný snímek Ženy SHR Ondřeje Provazníka a Martina Duška o různých postojích žen, jejichž život, také různě, ovlivňuje rozvoj uhelné pánev.

Zvláštní cenu poroty získala studentka FAMU Klára Tasovská za vizuálně nesmírně zajímavý snímek, pestře a promyšleně poskládanou filmovou esej o světle a tmě, a mnohem více o té tmě, s názvem Půlnoc.

A trochu osobně. Samozřejmě ne všichni účastníci festivalu se všemi rozhodnutími porot souhlasili. Je ovšem nutné si uvědomit, že jakékoliv poroty jsou samozřejmě vždy subjektivní, aniž by tvrdily něco jiného. Nakonec jsem osobně s letošními výsledky byl spokojenější než třeba vloni, diváckou cenu jsem Lindě Jablonské a jejím studentům z Inventury moc přál, ten film je opravdu dobrý a hluboce lidský, ovšem bez laciného sentimentu. Zaslouženou cenu získala i Půlnoc Kláry Tasovské, film, který rozhodně v dobrém slova smyslu vybočoval z řady těch ostatních. Jen bych přál ocenění i některým dalším snímkům, velice mě například zaujaly Medvědí ostrovy Martina Ryšavého či Drnovické catenaccio Radima Procházky. Drnovické catenaccio si diváci můžou najít v kinech, Medvědí ostrovy do kin přijdou.

A těšme se na další, už 15. ročník jihlavského festivalu!

Tomáš Pilát

Protokol: Vítězové 14. MFDF Jihlava 2010

ČESKÁ RADOST

Cena pro nejlepší český dokumentární film 2010

Porota ocenila film *Ženy SHR* (Česká republika 2010) režisérů **Martina Duška a Ondřeje Provazníka**.

Na jedné straně stojí panelák důlní společnosti, na druhé barokní zámek – v protikladu jsou zaměstnání i myšlenkové světy dvou žen, jejichž život poznamenává uhelná pánev a její možné rozšíření.

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2010

„Porota oceňuje autory filmu *Ženy SHR* za hluboký vhled do postojů a osudů hlavních protagonistek, protilehle exponovaných v celospolečensky závažném problému,“ komentovali porotci svůj verdikt.

Porota současně udělila **Zvláštní uznání** filmu *Půlnoc* (Česká republika 2010) režisérky **Klárě Tasovské** „za vizuálně a tematicky objevnou esej“.

Obrazově pozoruhodné zkoumání společenských i psychologických důsledků světla a tmy vstupuje do světa darkerů, připomíná aspekty energetické krize a je i režisérčiným videodeníkem života ve tmě.

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2010

Členy poroty byli:

John Bok / aktivista a publicista (ČR)
Galina Kopaněva / filmová kritička (ČR)
Jan Šípek / dokumentarista (ČR)
František Dohnal / ředitel NKÚ (ČR)

OPUS BONUM

Cena pro nejlepší světový dokumentární film 2010

Mike Hoolboom jako jediný porotce soutěže ocenil film *48* (48, Portugalsko 2009) režisérky **Susany de Sousa Dias**.

48 let ovládal tichý diktátor Salazar Portugalsko a jeho kolonie – výpovědi obětí režimu o letech strávených ve vězení režisérka inovativně spojuje s fotografiemi z archivů tajné policie PIDE.

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2010

Porotce sekce své rozhodnutí komentoval: „*Jeden snímek mě svými obrazy zasáhl hlouběji než ostatní. Fotografie použité ve filmu pocházejí z rukou zločinců v policejních uniformách a byly nalezeny v tajných vězeňských archivech portugalské policie. Režisérka vyhledala přeživší oběti a nechala si od nich vyprávět prosté a zároveň spleť příběhů o mučení, zohyzdování a přežití. Záběry nám jinými slovy ukazují, jak těžké je zachovat si tvář a za jakou cenu nyní pohlédneme do tváře, jako je tahle. Letošní filmovou královnou se stává portugalská režisérka Susana de Sousa Dias snímkem pojmenovaným jednoduše 48.*“

MEZI MOŘI

Cena pro nejlepší východoevropský dokumentární film roku 2010

Porota sekce Mezi moři ocenila film *Vlastní životopis Nicolae Ceausescu* (Autobiografia lui Nicolae Ceausescu, Rumunsko 2010) režiséra **Andreie Ujicy**.

Stříhová koláž známých neznámých výseků ze života Nicolae Ceausescu, jak se otiskla do filmových pásů během jeho působení v čele Rumunska, nabízí obraz, který si na rozdíl od osobní zkušenosti s režimem bude pamatovat svět i většina Rumunů.

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2010

„Porota se rozhodla udělit ocenění ambicióznímu dílu epických rozměrů. Snímek s výstižným názvem *Vlastní životopis Nicolae Ceausescu* sestává výhradně z archivních záběrů. Pomocí působivého střihu dovoluje režisér Andrei Ujică, aby oficiální sebe prezentace Rumunské komunistické strany a jejího vůdce zdokumentovala úpadek vlastní síly a prázdnotu vlastní samolibosti. Film je obzvláště výmluvný právě díky tomu, že se obejde bez slovního komentáře. Nachází dokonalou, avšak křehkou rovnováhu mezi „tragickostí směšného muže“ a arogancí vůdce, který po-

stupně ztrácí legitimitu. Snímek je tak jasnou odpovědí na výzvu k odkrývání historie pomocí obrazů.“ ocenila porota sekce.

Členy poroty byli:

Thomas Elsaesser / filmový teoretik (Nizozemí)
Luciano Barisone / ředitel festivalu Visions du Réel (Švýcarsko)
Lucia Nimcová / fotografka (Slovensko)
Guillermo Ruiz / dokumentarista a kameraman (Bolívie)

FASCINACE

Cena pro nejlepší experimentální dokumentární film 2010

Porota ocenila snímek *Signální lana patř minulosti* (The Sounding Lines are Obsolete, Kanada 2009) režiséra **Johna Price**.

Sci-fi dokument z ručně vyvolávaného materiálu především rodinné povahy ukazuje sen o pouti po Měsíci a prozkoumávání nekonečné krajiny, kamera rámuje nestandardní rozměry a ptá se, kolik podob má Měsíc.

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2010

„Porota zvolila jednohlasně za nejlepší snímek kanadského filmaře Johna Price *Signální lana patř minulosti*. Tvůrce celkovou kompozicí díla a svým láskyplným vztahem k přednáškové realitě i vlastnoručně vyvolávanému materiálu dojal porotu k slzám. Středmá forma díla ostře kontrastovala s převládajícím formálním manyrismem ostatních snímků a potvrdila tak pravidlo, že méně bývá často více, v tomto případě nejvíce,“ komentovala porota své rozhodnutí.

Členy poroty byli:

Mikoláš Ježek / žák čtvrté třídy ZŠ (ČR)
Hedvika Hansalová / střhačka (ČR)
Martin Ježek / promítač a experimentátor (ČR)

CENA DIVÁKŮ

Cenu diváků (pod záštitou generálního ředitele ČT) předala za Českou televizi šéfdramaturgyně Alena Müllerová filmu *Pozemšťané, koho budete volit?* (Česká republika, 2010) **Lindy Jablonské a organizace Inventura.**

CENA ZA NEJLEPŠÍ ČESKÝ DOKUMENT DESETELETÍ

Cena je udělena na základě diváckého hlasování na internetovém speciálu MFDF Jihlava na webových stránkách České televize, kde mohli návštěvníci od konce září až do festivalu sledovat a hodnotit desítku filmů, které v posledních deseti letech získali v Jihlavě Cenu diváků.

Vítězem hlasování se stal snímek **Auto*mat** (Česká republika 2009) režiséra **Martina Marečka.**

*Stylově různorodý film, který kombinuje dokument s animací a časosběrný princip vyprávění oživuje provokujícími situacemi, líčí společně s osobním příběhem režiséra-cyklisty cestu iniciativy Auto*Mat od poetických demonstrací proti autům až ke konstruktivní součásti živé občanské společnosti.*

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2009

CENA ZA PŘÍNOS SVĚTOVÉ KINEMATOGRAFII

Cenu za přínos světové kinematografii obdržel legendární český dokumentarista a vedoucí Katedry dokumentární tvorby pražské FAMU **Karel Vachek.** Cenu mu během slavnostního zakončení festivalu předal ředitel MFDF Jihlava Marek Hovorka.

CENA RESPEKTU

Týdeník Respekt ve spolupráci s MFDF Jihlava ocenil již počtvrté nejlepší televizní a video reportáž uplynulého roku. Při slavnostním zakončení festivalu získala **Cenu Respektu** reportáž z produkce České televize, *Zabíjení po Česku* autora Davida Vondráčka.

CENA DOC ALLIANCE

Cenu Doc Alliance uděluje iniciativa pěti evropských festivalů dokumentu (MFDF Jihlava, Visions du réel v Nyonu, CPH: DOX v Kodani, DOK Leipzig, Planete Doc Review ve Varšavě) jednomu z pětice filmů, které jednotlivé festivalové akce nominovaly. Cena se každý rok předává v rámci jiného ze zúčastněných festivalů. Doc Alliance svou cenu dotuje částkou 5000 euro. Letos Cenu Doc Alliance právě v Jihlavě obdržel snímek *Přichozí* (Les arrivants, Francie 2010) režisérů **Claudine Boriesové a Patrice Chagnarda.**

synopse

Trpělivé sledování v duchu Wisemanových filmů odkrývá meze přívětivé pomoci úředníků i upřímnosti odpovědí žadatelů o azyl, jejichž předstírané neporozumění je zoufalou cestou ke snu o lepším životě.

anotace převzata z katalogu MFDF Jihlava 2010

„Tvůrcům se podařilo nahlédnout do nitra imigračního centra v Paříži a vykreslit portrét lidí na obou stranách – jak vytížených sociálních pracovníků, tak žadatelů o azyl. Autoři snímku se svými hrdiny navázali intimní vztah a mohli je tak zachytit v nelehkých, často dramatických situacích. Potřeby, naděje i vyčerpání imigrantů naráží na limity sociálních pracovníků, kteří se pohybují v rámci zákonů a byrokracie, a kteří již vyhořeli pod tíhou každodenních dramatických příběhů. Mikrokosmos pařížské kanceláře poukazuje na globální problém a na jednotlivých příkladech ukazuje, jak je důležité o tématu azylu hovořit,“ komentovala porota.

Členy poroty byli:

Ichiro Sueoka / filmový režisér (Japonsko)

Brigitta Burger-Utzerová / filmová distributorka (Rakousko)

Filip Remunda / režisér a producent (ČR)

ROSTOUCÍ KVALITA ZLATÉ PRAHY JE DO BUDOUČNA VELKÁ VÝZVA – říká její výkonný ředitel Vítězslav Sýkora

47. ročník Mezinárodního televizního festivalu Zlatá Praha, který pořádá Česká televize ve spolupráci s hlavním městem Praha, se konal od 16. do 20. října 2010. Festivalové programy se vesměs uskutečnily v Paláci Žofin na Slovanském ostrově, kam přišlo na 400 registrovaných účastníků z řad odborné i laické veřejnosti z domova i zahraničí. Na Den České televize v sobotu 16. října přišlo dokonce přes 2000 příznivců veřejnoprávního média.

Po skončení festivalu jsme položili výkonnému řediteli Zlaté Prahy Vítězslavu Sýkovi několik otázek.

Proč byl pro festival zvolen nový, podzimní termín?

Bylo to z důvodu hlubší spolupráce s našimi zahraničními partnery – EBU (Evropská vysílací unie) a IMZ (Mezinárodní hudební a mediální centrum), kterým původní červnový termín vyhovoval podstatně méně. Rozhodli jsme se tedy opustit letitý jarní termín a přesunout festival do podzimu. A byl to krok správný, do mezinárodní soutěže se přihlásilo o čtvrtinu více pořadů, a také počet účastníků a návštěvníků se výrazně zvýšil. Zdá se, že jsme našli termín, který nekoliduje s jinými festivaly a uměleckými a mediálními událostmi u nás ani ve světě. Zlatá Praha se vzhledem k proměně ostatních, původně obdobně zaměřených přehlídek (Rose d'Or, Prix Italia) stala dnes jediným festivalem na světě, který je soustředěn výhradně na kvalitní hudební a taneční filmy a televizní pořady.

Jak jste spokojen s průběhem letošního ročníku?

Jsem spokojený s vysokou látkou většiny přihlášených pořadů, se skvělou a dělnou mezinárodní porotou a jejím závěrečným verdiktem i s průběhem všech doprovodných pořadů. Opět se nám podařilo pozvat do Prahy skutečně špičkové světové tvůrce, kteří představili řadu svých vynikajících děl z celé své životní tvorby. Myslím, že všichni přítomní potvrdí, že osobní setkání s choreografem **Matsem Ekem**, jeho tvorbou a především bezprostředním a moudrým komentářem bylo nezapomenutelným zážitkem. Stejně tak zajímavé byla prezentace tvorby „osobního televizního režiséra“ děl Jiřího Kyliána pana **Hanse Hulschera** za osobní účasti jmenovaných umělců. Pozvat takové veličiny nebývá zcela jednoduché už pro jejich stálou pracovní vytíženost, ale zdá se, že nám velmi pomáhá zahraniční renomé našeho festivalu.

Velice přínosná byla i série pořadů „*Zaostřeno na...*“, kde se prezentovala tvorba

tří specializovaných kulturních kanálů – *TVP Kultura* z Polska, *TV Cultura* z Brazílie a arménský *TV Ararat*. Příjemně nás překvapilo, když jsme sledovali, jak velkou péči a prostor věnují tyto televize tradicím, ale i současnému živému hudebnímu a tanečnímu umění v době, která upřednostňuje často bezduchou zábavu, komerci a honbu za vysokou sledovaností.

Myslím si, že se se skvělou odevzou setkali i naše oba galakoncerty, kde především zahraniční účastníci velmi překvapil český soubor *Bardolino* a mezinárodní projekt mladých hudebníků, složený z Čechů, Němců a Poláků *Europera*. Potěšující byl i nárůst zájmu o videotéku, kde návštěvníci mohli shlédnout na sto skvělých soutěžních pořadů z celého světa a sami si tak udělat přesný a nezkrácený obrázek o tom, co vše ve světě tance a hudby na obrazovce vzniká. Vždyť jen letný pohled do festivalového katalogu pořadů je pro řadu světových televizních programových pracovníků nezanedbatelnou inspirací. A je tu i jeden zajímavý trend – vzrůstající zájem o filmy s tematikou soudobého tance a tanečního divadla.

Jak konkrétně se letos projevila skutečnost, že stoupá mezinárodní prestiž festivalu Zlatá Praha?

Po dohodě s IMZ byla letos poprvé do Prahy přesunuta z prestižní přehlídky Midem v Cannes série tzv. Slavnostních galapremiér. V Praze tak vznikla ojedinělá série projekcí nejaktuálnějších hudebních filmů s názvem *Golden Prague Premieres*. A nejen to – IMZ a EBU společně uspořádali v Praze úspěšný workshop na téma *Taneční umění na obrazovce*. Jsme rádi, že si právě náš festival obě organizace vybraly jako místo svých vrcholných plenárních zasedání.

Máte radost, že Grand prix získal dokument Balett Boyz: Svěcení jara?

Samozřejmě, mám z toho velkou radost. Svěcení jara Balett Boyz je unikátní a skvělý dokument. Porota byla objektivní, pracovala s velkým nasazením a hlavně byla oproštěna od různých národních a parciálních zájmů. A navíc jsem rád, že jsme mohli na obrazovce České televize odvysílat vítězný pořad letošního roku, stejně tak jako tři oceněné pořady z loňského roku, už během konání festivalu a bezprostředně po něm.

Máte mezi snímky, které se v soutěži objevily, své osobní favority? A kterým filmům jste držel palec?

Mých favoritů byla celá řada, už proto, že úroveň snímků byla pozoruhodně vy-

soká a vyrovnaná. Zaujal mě třeba snímek německé stanice RBB s názvem *Kinshasa Symphony*, který ukázal drsnou stránku života v Kinshase, ale i až dojemnou lásku k hudbě členů místního orchestru. Byl jsem nadšený pořady *Keeping score*, kde dirigent Michael Tilson Thomas skvělým způsobem zpřístupňuje tajemství klasické hudby a novým, moderním způsobem navazuje na Bernsteinovy legendární pořady. A pak nenápadný, jednoduchými prostředky vyrobený film britského režiséra Christophera Nupena s názvem *Všechno je to dar – pozoruhodný šarm Alice Sommer-Herzové*. Jde o mimořádnou, hlubokou a především moudrou zpodobnění pražské rodačky, klavíristky Alice Sommerové, která prošla hrůzami koncentračního tábora. Hudba pro ni byla vždy životní inspirací a vzpruhou. I dnes ve svých 106 letech věnuje klavírní hře dvě a půl hodiny denně.

A co české pořady?

Česká televize přihlásila letos pět pořadů, z nichž po právu získal Ocenění Nadace Vize 97 Dagmar a Václava Havlových dokument Olgy Sommerové *Drž rytmus*.

Co vás na letošním festivalu nejvíc potěšilo?

Potěšilo mě, že navzdory trvající ekonomické krizi, častým škrtům v rozpočtech kulturních institucí u nás i v zahraničí se ukazuje, že imaginace, jasný autorský po-tencionál tvůrců, touha a schopnost vytvářet kvalitní hudební a taneční filmy a pořady jsou mnohdy silnější než ekonomické překážky. Že i ti, kterým je dílo určeno, diváci, mají stále velkou potřebu obohacovat svůj život o kvalitní umělecká díla. Důkazem toho je nejen vzrůstající kvalita, ale i počet přihlášek do naší mezinárodní soutěže. Pro festival je to samozřejmě do budoucna velká výzva. **ap**

47. MEZINÁRODNÍ TELEVIZNÍ FESTIVAL ZLATÁ PRAHA 16. – 20. ŘÍJNA 2010

PŘEHLED OCENĚNÝCH POŘADŮ A TVŮRČŮ

CENA DIVÁKŮ

KÁŤA KABANOVÁ

FRANÇOIS ROUSSILLON ET ASSOCIÉS

FRANCIE/FRANCE

KOPRODUCENT/CO-PRODUCER:

TEATRO REAL-MADRID, MEZZO

OCENĚNÍ NADACE VIZE 97

DRŽ RYTMUS!

ČESKÁ TELEVIZE, ČESKÁ REPUBLIKA

ZDŮVODNĚNÍ:

Ocenění Nadace Vize 97 Dagmar a Václava Havlových bylo uděleno pořadu *Drž ryt-mus!*, v produkci České televize, v režii Olgy Sommerové. Nadace Vize 97 na tomto sběrném dokumentu projektu *Špalíček*, který se inspiroval úspěšnou akcí Berlín-ské filharmonie *Rhythm is it!*, ocenila mimořádný, hravý a tvůrčí přístup tvůrců při společné práci profesionálů s naprostými amatéry. Dokument ukazuje proměnu původně nezavščených a mnohdy nezainteresovaných dětí a jejich následnou radost z poznání a společně odvedené umělecké práce.

CENA ČESKÉ TELEVIZE

VŠECHNO JE TO DAR:

PODIVUHODNÝ UM A ŠARM ALICE SOMMER-HERZOVÉ

ALLEGRO FILMS

VELKÁ BRITÁNIE/UNITED KINGDOM

ZDŮVODNĚNÍ:

Cena České televize byla udělena pořadu režiséra Christophera Nupena – *Všechno je to dar*, podivuhodný um a šarm Alice Sommer-Herzové. Jde o mimořádnou, hlu-bokou a především moudrou zpodobnění pražské rodačky, klavíristky Alice Somme-rové, která prošla hrůzami koncentračního tábora. Hudba pro ni byla vždy životní inspirací a vzpruhou. I dnes ve svých 106 letech věnuje klavírní hře dvě a půl ho-diny denně. Režisér Christopher Nupen pak plně prokázal, že závažná umělecká díla mohou vznikat – mají-li skutečně co říci – jednoduše, bez komplikovaných for-málních postupů.

ČESKÝ KŘÍŠTÁL

Kategorie 1: Dokumenty o hudbě a tanci

Category 1: Documentary programmes dedicated to music and dance

EDWARD ELGAR: MUŽ ZA MASKOU

CRUX PRODUCTIONS LTD

VELKÁ BRITÁNIE/UNITED KINGDOM

KOPRODUCENT/CO-PRODUCER:

PROSPECT PICTURES (DCD MEDIA)

ZDŮVODNĚNÍ:

Nabyli jsme všichni dojmu, že je to překrásně zpracovaný film k tématu, v němž se znovu prozkoumává pověst velkého skladatele a vzorově se využívá archivního ma-teriálu, který se týká samotného hudebního tvůrce. Stále žijí pamětníci, kteří vy-

ZDŮVODNĚNÍ:

Český křišťál pro kategorii Hudba na obrazovce získává *Carmen* z jeviště pařížské Opéra Comique – tedy z místa, kde se konala světová premiéra v roce 1875. Třebaže toto představení uchovává tradici prvního provedení, jde zároveň o velice soudobou interpretaci, překrásně zinscenovanou a zachycenou na malé obrazovce. Spojené síly Revolučního a romantického orchestru, hrajícího na dobové nástroje a Monteverdiho sboru pokračují pod vedením Johna Eliota Gardinera v dlouhé linii autentické interpretace. Sólisté v čele s Annou Caterinou Antonacci v titulní roli jsou naprosto bezchybným obsazením pěveckých rolí. Z mnoha představení *Car-men* na světových jevištích stojí tato inscenace podle našeho přesvědčení na špičce díky způsobu, jak je zachycena pro televizi, se stává vítězem v soutěži. Navíc by-chom chtěli přihlídnout k inscenaci Káti Kabanové na jevišti Královského divadla v Madridu, jak ji rovněž televizně zpracoval François Roussillon.

ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ ZA MIMOŘÁDNÝ UMĚLECKÝ POČIN

ZVUKY POD SLUNCEM

MISTRUS MEDIA

LOTYŠSKO/LATVIA

KOPRODUCENT/CO-PRODUCER:

LATVIAN TELEVISION

ZDŮVODNĚNÍ:

Zvláštní uznání za mimořádný umělecký počín jsme udělili dokumentu *Zvuky pod sluncem*, filmu z Lotyšska. Je to magický, nádherný snímek, vyvolávající představy. Kombinuje podmanivý lyrismus s duchovní hudbou ze všech koutů světa a tak sku-tečně vytváří *Zvuky pod sluncem*. Pořad byl poeticky zfilmován a vybízí obecenstvo, aby se dívalo na svět s větší zvědavostí. V uspěchaném světě je tato podmínka těžko splnitelná, avšak my jsme přesvědčeni, že tento film tohoto cíle dosáhl ve velkém stylu.

GRAND PRIX GOLDEN PRAGUE

BALLET BOYZ: SVĚCENÍ JARA

BBC TV

VELKÁ BRITÁNIE/UNITED KINGDOM

ZDŮVODNĚNÍ:

Porota je přesvědčena, že tento film prolomil televizní hranice – zaprvé tím, že dílo bylo objednáno pro televizní kanál, který nikdy nevysílá tanec a také – což je ještě

významnější – že uvádí amatérské tanečníky do světa, který vůbec neznali. Je nesporné, že to pozitivně ovlivňuje účinkující i televizní diváky při vnímání tance. V tomto filmu se oslavuje úspěšné prolomení těchto hranic skupinou Ballet Boyz, i když nebylo zpočátku zřejmé, zda tato výzva bude plně fungovat – přesto dovednost, představitost a neúnavná energie uměleckého týmu Ballet Boyz vytvořily nezapomenutelný film, který si zaslouží hlavní cenu. Na tom jsme se jednohlasně shodli.

Film Ježek režisérky Mony Achache nejvíce zaujal publikum v sekci Soutěž – Výběr české kritiky 13. ročníku Festivalu francouzského filmu

Čeští filmoví novináři vybrali do soutěže deset titulů z prozatím nezakoupených filmů pro český trh. Těsně za víťzným filmem Ježek, který do soutěžní sekce vybral redaktor Českého rozhlasu 3 – Vltava Tomáš Pilát, se umístily filmy Copacabana Marka Fitoussiho a Illegálně režiséra Olivera Masset-Depasse.

Výsledky návštěvnosti 13. ročníku Festivalu francouzského filmu dosáhly srovnatelné úrovně s předcházejícími ročníky. Ve všech osmi městech festival navštívilo celkem 16 949 diváků (loni to bylo 17 513 návštěvníků).

Letošní ročník festivalu přivítal nebyvale početnou delegaci francouzských umělců. V Praze byl festival slavnostně zahájen za přítomnosti režiséra Francoise

Ozona a herečky Judith Godreche (k předpremiérovému uvedení komedie Profesionální manželka, která vstoupí do kin 23. prosince).

Režisér Gilles Marchand přijel do Prahy představit v předpremiéře svůj snímek Druhý svět, který uvede v české distribuci společnost Film Europe 2. prosince. Předpremiérového uvedení filmu Cesta za horizont v Brně a v Praze se zúčastnil režisér Alexandre Lordachescu. Nový termín české premiéry tohoto filmu ohlásila společnost Verbascom Imago na 7. dubna 2011. Renomovaný režisér Jean-Paul Salome přijel do Prahy podpořit svůj soutěžní titul Chameleon.

Večer krátkých filmů byl uveden opět s velkým úspěchem. Při této příležitosti Prahu navštívili scenárista

a režisér Julien Guetta, který zde představil svůj film Prázdné žaludky, a mladá režisérská dvojice Stephane Demoustier a Guillaume Foresti, jež tu uvedla svůj film Řeč rukou.

13. ročník Festivalu francouzského filmu byl zakončen v Praze českou distribuční předpremiérou filmu Na Mamut!, který byl letos zařazen do hlavní soutěže Berlinale. Zmíněnou komediální road-movie uvede do českých kin distribuční společnost Artcam 2. prosince.

Po festivalu vstupuje do české distribuce rovněž film Krásná Junie režiséra Christopha Honoréo (Film Europe, premiéra 9. prosince).

fff

EKO FILM s náznakem skandálu

36. ročník Mezinárodního filmového festivalu o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví EKO FILM 2010, který proběhl od 4. do 10. října tohoto roku v Českém Krumlově, Českých Budějovicích a Třeboni, s sebou nesl pachutí konfliktu některých tvůrců s organizátory. Porota prý byla ze strany vyhlášovatele festivalu ovlivňována v neprospěch jednoho konkrétního filmu. Tvrdili to alespoň někteří tvůrci, organizátor akce takové spekulace popřel.

Připomeňme nejdříve výměnu dopisů mezi oběma stranami.

Dopisy tvůrců organizátorům a porotcům

Vážení organizátoři festivalu EKO FILM 2010, vzhledem k tomu, že jste do dnešního dne zahájení festivalu nezaujali žádné stanovisko k závažným obviněním o ovlivňování poroty stran Ministerstva ŽP, rozhodli jsme se, že si nepřejeme, aby se naše filmy (seznam viz níže) účastnily programu i soutěže festivalu EKO FILM 2010. Tímto vás žádáme, aby byly projekce našich filmů zrušeny. Divákům se za vzniklou nepříjemnost omlouváme a věříme, že pochopí, že se k tomuto kroku uchylujeme i v jejich zájmu. Naše rozhodnutí jsme pečlivě uvážili a kromě volně dostupných článků nás k němu přiměly i naše osobní rozhovory se členy poroty, kteří mimo záznam ovlivňování stran MŽP připustili. Text prohlášení zároveň adresujeme českým médiím.

Martin Mareček, Vít Klusák a Filip Remunda, Ivo Bystřičan,

Lucie Králová, Martin Dušek a Ondřej Provazník

Seznam filmů, které stahujeme z programu i soutěže festivalu EKO FILM 2010:

Auto*mat, Český mír, Doba měděná, Pahrbeč český, Ženy SHR

Vážení porotci a porotkyně Ekofilmu, k protestnímu stažení našich filmů z programu Ekofilmu jsme se rozhodli v souvislosti s vnějším pokusem o ovlivnění poroty. To, že se odehrál, potvrdil porotce Vlado Milunič, jehož podpis ve vašem otevřeném dopise mezi jmény porotců chybí. Stažením filmů jsme zároveň reagovali na nedostatečné vysvětlení ze strany organizátorů festivalu a rozdílných reakcí ze strany některých porotců Ekofilmu. Ne-

tvrdili jsme, že do práce poroty zasáhl kdokoli z Ministerstva životního prostředí přímo či písemně. Pokus o ovlivnění proběhl zprostředkovaně, jak ostatně sdělil porotce Milunič. Tato skutečnost nás coby tvůrce dokumentárních filmů velmi znepokojuje. Odmítáme zároveň vaši formulaci, že se jednalo o bezprecedentní kampaň, kterou jsme rozvířili či o nehorázný atak. Naším jediným zájmem je, aby mezinárodní festivaly na území České republiky mohly probíhat korektně, transparentně a bez sebemenších náznaků politických tlaků do jejich dramaturgie. To by mělo být i zájmem vaším. Doufáme, že příští ročník Ekofilmu bude probíhat důstojněji a bez signálů ovlivňování procesu výběru snímků i způsobu jejich prezentace před publikem. Vzhledem k tomu, že jste nás veřejně vybičovali k odpovědi, žádáme vás, abyste naši reakci zveřejnili na internetových stránkách Ekofilmu, stejně jako váš otevřený dopis.

Ivo Bystřičan, Martin Dušek, Linda Jablonská, Vít Klusák, Lucie Králová, Martin Mareček, Ondřej Provazník, Filip Remunda, Martin Řezníček, Olga Špátová

Odpověď pořadatelů

V Českých Budějovicích 5. října 2010

Vážení tvůrci, reagujeme na váš otevřený dopis organizátorům festivalu EKO FILM 2010. V pátek 1. října bylo oficiálně vydáno dementi ministra životního prostředí k vašim obviněním o ovlivňování poroty stran Ministerstva ŽP. Tím jsme kauzu považovali za uzavřenou. Mezinárodní porota je nezávislým subjektem, který rozhoduje svébytně o výsledcích soutěže. Organizační tým přebírá od poroty závěrečný protokol o výsledcích udělených cen. Dílčí hodnocení z průběhu zasedání porotců je výhradně záležitostí interní komunikace mezi členy poroty. Z článků na internetu

vyplývá, že jste jako autoři přihlášených filmů oslovovali opakovaně jednotlivé členy poroty a dále jste pracovali s dílčími informacemi, které nejsou objektivní. Tím byla narušena obecná zásada mlčenlivosti o výsledcích ještě před jejich oficiálním vyhlášením, které proběhne v sobotu 9. října večer. Pondělní otevřený dopis se žádostí o zrušení projekcí jmenovaných filmů nás zastihl v průběhu zahajovacího dne festivalu. Jmenované soutěžní filmy jsou zařazeny do programu promítání a nevidíme důvod ke změnám. Podpisem přihlášky jste osobně, nebo jménem přihlašovatele potvrdili souhlas s promítáním na festivalu dle platného statutu. Mezinárodní filmový festival Ekofilm je především přehlídkou dokumentárních filmů určených pro diváky. Neobtěžujte prosím návštěvníky festivalu neověřeným nařčením a nesnažte se manipulací narušovat průběh festivalu a jeho dlouholetou prestiž.

Za organizační tým festivalu EKOFILM 2010: Veronika Dušková, tisková mluvčí

Stanovisko poroty, 9. 10. 2010

Otevřeným dopisem reagujeme na bezprecedentní kampaň některých tvůrců, jejichž dokumenty byly zařazeny do soutěže Ekofilmu 2010.

Prohlašujeme, že nikdo z Ministerstva životního prostředí ČR nezasahoval přímo, či písemně do práce poroty. Každé ovlivňování bychom pokládali za hrubé porušování základních zásad svobodného rozhodování, ale také jako útok na naší profesionální čest.

Členové poroty pracovali i hodnotili filmy samostatně podle svého vědomí a svědomí. Kampaň, kterou rozvířila úzká skupina tvůrců, nás velmi znepokojila. Členové poroty tento nehorázný útok považují za osobní urážku.

Vyzýváme signatáře této aktivity, aby veřejně vysvětlili příčinu a motiv svého konání.

*Ján Oparty, Alena Činčerová, Jacques Génot, Michael Havas
V Českém Krumlově, 9. října 2010*

PROTOKOL ROZHODNUTÍ POROTY 36. ROČNÍKU EKOFILMU

Velká cena EKOFILMU 2010 Odůvodnění poroty: Porota ocenila náročné a neobyčejně precizní zobrazení miniaturního hmyzu tropického pralesa Amazonie. Doposud tohoto živočicha nikdo nestudoval, nevyfotografoval, ani nenařil Imoval.	Film: Vetřelci z Amazonie	Režier: Quincy Russell	Země původu: Francie
Zvláštní cena mezinárodní poroty Odůvodnění poroty: Za sugestivní příběh matky a jejího syna Luboša, který celý život utíkal ze světa lidí do světa netopýrů. Porota ocenila výtvarnost pojetí, poezii výpovědi, které nechybí osobitý humor. Jury's Statement:	Film: Arsy-Versy	Režie: Miro Remo	Země původu: Slovensko
Cena za režii Odůvodnění poroty: Za režijní zpracování náročného tématu málo známé země v Asii s propojením na nejslavnější historii Mongolska, spjatou s říší Čingischána.	Film: Mongolsko – stínu Čingischána	Režier: Pavol Barabáš	Země původu: Slovensko
Cena za kameru Odůvodnění poroty: Za poetický a výtvarně zobrazený rostlinný a živočišný svět v jižních Čechách, v prostředí jezer, řek a středověkých hradů. Je to svět, který mění během roku svou tvář, ale vždy je krásný a harmonický.	Film: Čechy – země stovek rybníků	Kamera: Jiří Petr	Země původu: Rakousko
Cena za scénář Odůvodnění poroty: Za promyšlenou přípravu scénáře filmu, který je rekonstrukcí tragického příběhu tygra jménem Broken Tail. Ve filmu je patrný neobyčejně silný vztah mezi divokou šelmou a člověkem.	Film: Tygrova závěť	Scénář: Colin Stafford-Johnson, John Murray	Země původu: Irsko
Cena v kategorii publicistika, zpravodajství Odůvodnění poroty: Za sérii publicistických pořadů České televize, s přihlédnutím na reportáž „Razítko pana inspektora“, která v současné krizi odvážně a systematicky monitoruje případy nečestného jednání týkající se energetiky, architektury, obcházení stavebních úřadů a dalších institucí.	Film: Reportéři ČT – kolekce pořadů		Země: Česká republika
Cena v kategorii dokument Odůvodnění poroty: Za sugestivní vyprávění příběhu farmáře, který si našel vlastní cestu pěstování biopotravin, založenou na rodinné tradici.	Film: Farmář, který slyší trávu růst	Režier: Bertram Verhaag	Země původu: Německo
Cena v kategorii vědecký, vzdělávací pořad Odůvodnění poroty: Za závažnost tématu a edukativní zpracování světa dnešních teenagerů žijících ve virtuálním světě počítačových her a jejich hrdinů.	Film: Nová hra	Režier: Tonje Hessen – Schei	Země původu: USA
Cena v kategorii volná tvorba Odůvodnění poroty: Za inovativní a tvůrčí pokus popularizovat originální formou důležité a komplexní období české historie, které se váže k bazilice v Sedlci u Kutné Hory.	Film: Splendissima basilica	Režie: Jakub Otráček	Země původu: Česká republika
Cena ministerstva životního prostředí Odůvodnění poroty: Za vizuální zpracování bezohledného zvyku jednoho zcela obyčejného, všem dobře známého ptáka, Cuculus canorus – kukačky obecné.	Film: Hýčkaný vetřelec	Režie: Oldřich Mikulica, Marián Polák	Země původu: Česká republika
Cena studentské poroty Odůvodnění poroty: Členy studentské poroty oslovil film Netopýři ve tmě odhalující život zdánlivě obyčejného zvířete. Film má také vypovídající vědeckou hodnotu, kterou poutavě předává laické veřejnosti.	Film: Netopýři ve tmě	Režie: Jan Hošek	Země původu: Česká republika
Cena diváků	Film: Poslední lovci	Režie: Steve Lichtag	Země původu: Česká republika

Mezinárodní porota – složení

Předseda mezinárodní poroty: Ján Oparty, Slovensko

Členové poroty: Alena Činčerová, Česká republika, Jacques-Eloi Génot, Francie, Michael Havas, Česká republika, Vlado Milunić, Česká republika

Studentská porota

Studenti Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Předseda studentské poroty: Kateřina Zadinová

Členové studentské poroty: Andrea Benedová, Jitka Farská, Martina Matěnová, Isabela Okřinová, Petr Pavliska, Vít Pejcha, Zuzana Štípková

Studentům jde o věc, na organizaci je to vidět

Postřehy z 10. ročníku Mezinárodního festivalu studentských filmů v Písku

Mezinárodní festival studentských filmů se v Písku konal podesáté, tentokrát mezi 30. zářím a 2. říjnem. Organizace akce spočívala především na studentech a těm na ní viditelně záleželo. Písecký festival tak dostal nádech nadšení a mládí, pobývat mezi adepty filmařiny bylo velice příjemné.

Jubileum bylo připomínáno, i když se nějaká zásadní sláva nekonala; akce byla v tom nejlepším slova smyslu normální. Šlo o dobře fungující a do značné míry pracovní a dělný, dobře zorganizovaný festival s kvalitním programem. A musím říct, že hostů, ať už filmařů, porotců či novinářů, si tu velice váží.

Bylo vidět, že jde o festival studentský, všude pobíhali organizující studenti, sem tam trochu hekticky, ale všechno se zvládlo dobře. I mezi diváky bylo hodně mladých lidí, i když v hledištích usedali nejenom mladí. Ti, kteří procházeli městem, místní nebo třeba turisté, se o festivalu dozvídali prakticky z každého rohu, vyvěšované byly i nezbytné programové změny.

Profesionální úroveň akce byla dobrá, festival nabídl, co se týče nápadů, scénářů i realizace, řadu velmi kvalitních snímků. Některé filmy samozřejmě obsahovaly drobné chyby, ale musíme si uvědomit, že šlo o filmy studentské.

A srovnání české studentské tvorby se světem? Potvrdila se vysoká úroveň filmového školství ve Skandinávii a v Německu, ale obstály i snímky z jiných zemí, cenu za hraný film si například odnesl snímek italský, Muž mých snů, a určitě právem.

Grand Prix, hlavní cenu festivalu – cenu Václava Kršky, získal film Perutě a zuby režiséra Oscara Rautsiho z Finska, tak trochu hororový, vizuálně působivě natočený snímek o dvanáctileté dívce, která náhodou objeví ve sklepě domu své babičky stejně starého chlapce připoutaného řetězem ke zdi.

Cenu za nejlepší dokumentární film obdržel Lukáš Kokeš za snímek 59/184/84, vtipný dokument o chlapíkovi hledajícím si přes internet partnerky.

I cena za nejlepší animovaný film zůstala v Česku, získala ji Alexandra Hetmerová za poetický a animačně skvěle zvládnutý snímek Bazén o dvou osamělých, kteří se našli.

Český studentský film získal ještě tři další ceny – cenu Univesal produktion Partner si odnesl Jindřich Novák za snímek Klokworkx, Cenu Pražské vědecko-technické společnosti Michaela Prokopová za nesmírně vtipný snímek Toustovač a zvláštní uznání za režii Vladimír Lomov za film Vlák.

Z výše řečeného je jasné, že český film se na festivalu rozhodně neztratil.

Zajímavá a dojemná zároveň byla soutěž handicapovaných filmařů. Její porotu tvořili klienti pečovatelského domova z jihočeského Mačkova, kteří také vyrobili ceny. Při slavnostním předávání těchto cen proběhlo několik drobných ceremoniálů, při jednom z nich dostali všichni členové hlavní poroty krásný obraz rovněž vytvořený klienty z Mačkova a tvůrci všech soutěžících filmů převzali keramickou upomínku také z mačkovské chráněné dílny. Tuhle sekci vyhrál český film Postižení uměním, poetický snímek vzniklý

ve společnosti Handawer na motivy sbírky Jiřího Koláře Návod k upotřebení. A ještě jednou k předávání cen – během slavnostního ceremoniálu vystoupil také folklórní soubor z mačkovského pečovatelského domova. Mnohé oko nezůstalo suché.

Jedna zmínka o mimosoutěžním dění. V rámci písecké filmové školy vznikl půlhodinový dokumentární věnovaný čerstvému osmdesátníkovi Františku Filipovi, režisérovi, který svůj tvůrčí život spojil s televizí. Dokument nese název Přelet nad píseckým hnízdem a byl natáčen v Písku – František Filip se tu totiž narodil a strávil část dětství. Snímek byl uveden v rámci slavnostního zakončovacího večera festivalu. Hlavní díl práce na tomhle filmu odvedl pedagog Filmové akademie Miroslava Ondříčka Jiří Bednář. Přemluvit legendu české televizní tvorby ke spolupráci byl oříšek, nakonec se to ale povedlo a film vznikl. Jak Bednář, tak škola obecně doufají, že po něm sáhne některá z našich televizí.

Mezinárodní festival studentských filmů v Písku pořádají dvě zdejší filmové školy – Vyšší odborná škola filmová a Filmová akademie Miroslava Ondříčka. Akademii Miroslava Ondříčka byla před časem udělena akreditace k magisterskému studiu, působí tu tým zkušených a zdatných pedagogů většinou z filmové praxe – namátkou producentka a bývalá distributorka Milica Pechánková, režisérka Olga Sommerová, Jana Hádková, F. A. Brabec, Jiří Strach, střihači Alois Fišárek a Jan Matlach či třeba architekt Jindřich Götz, který je rektorem školy.

Tomáš Pilát

Festival krátkých filmů proběhne již po šesté v Praze

V termínu od 19. do 23. ledna 2011 se v pražském kině Světozor odehraje šestý ročník Festivalu krátkých filmů Praha, pořádaný organizátory MFF Karlovy Vary. Festival představí v mezinárodní soutěži hrané filmy se stopáží do 25 minut vytvořené v uplynulém roce a široký nesoutěžní program, mapující dění ve světové krátkometrážní kinematografii.

Letošní destinace sekcí, zaměřených na jednotlivá teritoria, budou frankofonní část Belgie a Izrael. První v sobě snoubí kulturu, tradici a gurmánství, spojené s francouzským jazykem na straně jedné, s preferencí

piva, celkem černým smyslem pro humor a fantazii, která stála u kořenů surrealismu, na straně druhé. „Do Izraele nás zase vezme pět krátkých filmů, které slavily v posledních letech velké úspěchy na významných filmových festivalech. Nabízejí možnost porozhlédnout se po komplikované a pro Evropany asi stěží uchopitelné současnosti židovského státu a jeho obyvatel trochu víc zblízka, než nabízejí zpravodajské šoty,“ uvedl programový ředitel festivalu Karel Spěšný.

Ve svém programu se festival pravidelně věnuje ex-

perimentálním snímkům v sekci Labo a představuje také krátké filmy dnes již slavných režisérů v sekci První podání. „Tentokrát v ní například uvedeme jedenáctiminutový snímek Věry Chytilové Kočičina z roku 1960 nebo jeden z prvních filmů oscarového režiséra Roberta Zemeckise (Forest Gump, Trosečník) A Field of Honor z roku 1973,“ uvedla za organizátory Radka Weiserová. V sekci Panorama nebudou chybět oceněné snímky, jako například vítězný krátký film Berlinale 2010 Incident by a Bank režiséra Rubena Östlunda, držitel Oscara za krátký film snímek

The New Tenants režiséra Joachima Backa nebo snímek *I Do Air* Martiny Amati, který získal cenu Britské akademie pro filmové a televizní umění (BAFTA) pro nejlepší krátký film. Sekce představující významné světové festivaly se zaměří na australský festival v Melbourne a jeho iniciativu pro krátký film Accelerator, která každoročně sestavuje kolekci nejvýraznějších

australských a novozélandských krátkých snímků. Tra-dičně budou uvedeny nejnovější české krátké filmy v sekci Check the Czech a program uzavírá tematická sekce, ve které dostanou slovo filmy nahlízející s humorem na křehkost mezilidských vztahů. Mezinárodní porota opět udělí Hlavní cenu s bonusem 5 tisíc eur a dvě zvláštní uznání. Publikum pak

bude moci opět napříč všemi sekcemi vybrat film, který získá Cenu diváků.

Diváci si budou moci zakoupit vstupenky na jednotlivé bloky za 70 korun; předprodej bude zahájen v pokladně kina Světozor od 14. ledna 2010.

Další informace budou postupně zveřejňovány na www.pragueshorts.com.
Ivana Svítková

Příští AniFest již zná složení mezinárodních porot

Nadcházející jubilejní 10. ročník AniFestu, který proběhne od 26. dubna do 1. května v Teplicích, bude výjimečný nejen svojí náplní, počtem a výběrem hostů, ale také složením dvou mezinárodních porot.

Mezi jejich členy nechybějí ani hvězdy současné animace britská režisérka Joanna Quinn a klíčová osobnost německé animace Andreas Hykade.

Domácí animaci zastupuje v porotě soutěže celovečerní a krátké autorské tvorby zakladatel studia Tobogang Noro Držiak. Z Francie přijede kritik a historik animace Olivier Cotte, který je zároveň pedagogem francouzské animační školy l'École de l'image Gobelins. Pětici členů hlavní poroty doplní proslulý švýcarský pedagog a teoretik Otto Alder, zakladatel a kurátor řady významných světových festivalů.

V druhé porotě, která sleduje studentskou, televizní a zakázkovou tvorbu, se sejdou: nejznámější současný lotyšský tvůrce Vladimír Leščiov, česká režisérka, výtvarnice a animátorka Bára Dlouhá a publicista Dan Sarto.

Stejně jako v uplynulých dvou letech se na AniFestu objeví i třetí, pětičlenná dětská porota, složená ze studentů Gymnázia Teplice. Ta, pod laskavým vedením renomované režisérky Kristiny Dufkové, autorky úspěšných animovaných filmů *Ze života matek* a *Usnula jsem*, rozhodne o vítězi mezinárodní soutěže filmů vytvořených dětmi.

Termín uzávěrky soutěží 10. ročníku AniFestu (31. 12. 2010) se nezdářitelně blíží. Během ledna budou zasedat dvě mezinárodní výběrové komise a začátkem února již bude rozhodnuto, které snímky se do dostanou do festivalových soutěží a jež diváci uvidí na přelomu dubna a května v Teplicích. Zatím se přihlásilo více než pět set filmů z 52 zemí světa. Další stovky filmů pořadatelé očekávají.

Zájemci stále mohou hlásit své filmy vytvořené po 1. lednu 2009 do jedné z následujících kategorií:

STATUTÁRNÍ SOUTĚŽ:

- Krátké animované filmy (do 5 / od 5 do 15 / od 15 do 60 minut)
- Celovečerní animované filmy
- Animované televizní filmy a seriály
- Animované reklamy a znělky
- Animované videoklipy
- Animované studentské filmy
- Animované filmy vytvořené dětmi (do 12 / od 12 do 15 let)

NESTATUTÁRNÍ SOUTĚŽ:

- Soutěž krátkých školních animovaných filmů z Visegrádských zemí
- Knauf Insulation soutěž krátkých animovaných filmů do 60 minut s tématem životního prostředí
- Knauf Praha soutěž krátkých animovaných filmů vytvořených dětmi s tématem životního prostředí

- Soutěž flipbooků (bude otevřena v lednu 2011)

Doposud obdržel festival například záštitu ministra zahraničních věcí České republiky Karla Schwarzenberga a záštitu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Porotu krátkých a celovečerních filmů tvoří:

Andreas Hykade

Klíčová osobnost současného německého animovaného filmu. Jeho výtvarný projev, využívající jasných kontur a sytých barev uplatnil v řadě autorských filmů i v seriálové tvorbě pro děti. Je držitelem AniFest Grand Prix za film *Nedochůdce* (The Runt). Jeho zatím poslední snímek *Love & Theft*, za který získal také množství cen (mimo jiné na festivalu v Annecy), představuje v jeho tvorbě příklon k nenarativní animaci a práci s metamorfózou tvarů a rytmem. Andreas Hykade se věnuje také pedagogické činnosti, a to nejen v Německu – vyučoval i v Londýně, USA či Holandsku. Diváci uvidí jeho kompletní retrospektivu na 10. ročníku AniFestu.

Joanna Quinn

Výrazná osobnost světového animovaného filmu, autorka provokativních snímků se sociální tematikou, které přitom zastupují žensky sensuální animaci. Joanna Quinn se prosadila už svým absolventským filmem *Girls night out* (1986), s nímž si z Annecy odnesla hned tři ceny. Poprvé se tu objevilo i autorčino alter ego Beryl – žena ve středních letech, na níž filmařka zobrazuje úděl moderní ženy. Svérázný výtvarný rukopis, humorná nadsázka a střemhlavá animace je patrná i v dalších snímcích Quinn, které pravidelně sbírají ceny na nejrůznějších festivalech. Jmenujme například *Body Beautiful* (1990), *Britannia* (1993) či *Wife of Bath* (1998). Její tvorba budí do dnes zájem feministického hnutí i akademických kruhů gender studies.

Noro Držiak

Slovenský rodák, režisér, výtvarník a animátor žijící v České republice. Širší veřejnosti je znám především jako autor znělky pro Febiofest či výtvarník večerníčku *Krysáci*. Znalci animovaného filmu se určitě setkali s jeho studentskými snímky *Ztracený Danaus*, *Skřítci* či *Velký Kýchač*, které byly promítány na domácích i zahraničních festivalech (Annecy, Hiroshima, Worldfest Houston, Anima, British Animation Award...). V současné době pracuje jako supervizor animace a VFX (speciálních efektů) na celovečerním animovaném filmu *Alois Nebel* ve studiu Tobogang, které založil v roce 2004.

Otto Alder

Programový kurátor, propagátor, režisér a pedagog, zakladatel LIAA – Lucerne

International Animation Academy. Spolupracoval s festivaly v Hirošimě, Annecy, Ottawě, Lipsku, Turku, Brisbane, Římě, Záhřebu, Teheránu, Soulu, Stuttgartu, Tampere, Talinu či Moskvě, stál u zrodu například festivalu Fantoche ve švýcarském Badenu. V současné době vyučuje animaci na vysoké škole v Lucernu. Je také autorem dokumentárních filmů věnovaných osobnostem a historii animovaného filmu.

Olivier Cotte

Olivier Cotte je uznávaný francouzský historik, kritik a pedagog animace, ale zároveň filmař, spisovatel a scenárista komiksů, který dnes učí na škole Gobelins. Vydal řadu publikací věnovaných animovanému filmu jako třeba *Il était une fois le dessin animé* či několik monografií světových filmařů, mezi nimiž najdeme texty o díle Michaely Pavlátové či Jana Švankmajera. Cotte je také autorem knihy *Les Oscars du film d'animation* přibližující vítězné snímky a tvůrce z krátkometrážní kategorie amerických Oscarů. Spolupracuje na mnoha filmových festivalech, v minulosti působil na řadě vysokých škol vyučujících animaci ve Francii i v zahraničí. Sám natočil několik krátkometrážních filmů, které často kombinují animaci s live action.

Porota studentských a televizních filmů a seriálů, videoklipů, reklam a znělek

Bára Dlouhá

Česká výtvarnice, režisérka, animátorka úspěšných filmů jako například *Jak se*

muži a ženy dali dohromady či film *O sexu*, představující „instruktáž“ pro mentálně postižené, který byl uveden i na AniFestu 2009. Na řadě studentských filmů pražské Vysoké školy umělecko průmyslové (UMPRUM) měla pedagogické vedení. S Českou televizí spolupracovala například na oblíbené sérii *Evropské pexeso* (pod vedením režisérky Márii Procházkové) a s režisérem F. A. Brabcem připravuje celovečerní film *V peřinách*.

Vladimír Leščiov

Režisér, výtvarník, animátor, producent a jeden z čelních představitelů současné lotyšské animace. Po studiích na umělecké škole v Rize a ve Švédsku založil v roce 2007 animační studio Lunohod. Se svými autorskými snímky, které vynikají jedinečnou kreslenou animací a poetikou plnou nostalgie a existenciálních příběhů, získává pravidelně řadu ocenění na mezinárodních festivalech. Z festivalu AniFest si odnesl v roce 2007 cenu za nejlepší krátký film (*Ztraceni ve sněhu*), známé jsou ale rovněž filmy jako *Nespavost* či *Křídla a vesla*.

Dan Sarto

Publicista a spoluzakladatel nejprestižnějšího amerického média, které se věnuje výhradně světové animované tvorbě – internetového serveru Animation World Network (AWN.com). Pod server spadá specializovaný magazín, portál věnovaný VFX – speciálním efektům (VFXWorld.com) a databáze filmových profesionálů (AIDB.com).

Vyhlašujeme soutěž Nová animovaná tvorba 2010

Společnost AniFest s.r.o. ve snaze podpořit vznik kvalitních původních českých animovaných filmů a tvorbu začínajících autorů vyhlásila soutěž o nejlepší projekty původních českých animovaných filmů. Více informací o soutěži, přihlášku a statut najdete na www.anifest.cz v sekci novinky.

Uzávěrka mezinárodní soutěže filmů vytvořených dětmi, soutěže KNAUF Praha a KNAUF Insulation posunuta na 31. 1. 2011

Oznamujeme všem tvůrcům, kteří se chystají přihlásit film na AniFest 2011 do kategorií Filmy vytvořené dětmi, soutěž Knauf Praha a Knauf Insulation, že jsme posunuli uzávěrku do 31. ledna 2011. Těšíme se na Vaše filmy! Pravidla soutěže najdete na www.anifest.cz v sekci pro tvůrce

Anizprávy

Fimfárům ve 3D míří do kin v únoru

Třetí a dle tvůrců závěrečné pokračování úspěšné série loutkových celovečerních filmů Fimfárům, natočené na motivy knihy Jana Wericha, vstoupí do kin 11. února příštího roku. Diváci se mohou těšit, že trojka bude oproti předchozím dílům uvedena ve ste-

reoskopických projekcích. Půjde vůbec o první loutkový snímek v historii naší animované tvorby, k němuž si v kině nasadíte 3D brýle.

Rozhovor s českým producentem a otcem projektu celovečerních povídkových filmů Fimfárům čtěte na www.czechanimation.cz v sekci animovaná tvorba.

Osmá RICA

V alsaském městečku Wissembourg proběhla RICA – Rencontres Internationales du Cinéma d'animation. Osmidenního festivalu se zúčastnili i zástupci AniFestu Malvína Toupalová a Michal Procházka, kteří zde představili Novou vlnu české animace. AniFest

V tomto čísle SYNCHRONU je vložena složenko, kterou poukažte příspěvky na rok 2011. Můžete je uhradit i bezhotovostním převodem na náš účet 26831021/0100, konstantní symbol 0379.

Členové žijící v zahraničí mohou poslat šek v jakékoli měně.

Roční příspěvek činí 600 Kč při zachování 50% slevy pro důchodce. Úlevy pro studenty a kolegy v pracovní neschopnosti a rovněž pro členky na mateřské dovolené lze dohodnout s výkonným výborem.

Členové starší 65 let jsou od placení příspěvků osvobozeni, ale jak se můžete v této rubrice stále přesvědčovat, převažují ti, kteří posílají příspěvky dobrovolně.

Roční předplatné SYNCHRONU činí včetně poštovného 600 Kč (členové Fitesu je mají zahrnuto v členském příspěvku).

Sběrný dokument Heleny Třeštíkové vychází na DVD

Právě vychází na DVD zatím poslední film režisérky Heleny Třeštíkové s názvem Katka. Unikátní časosběrný dokument, který mapuje čtrnáct let v životě naromanky Katky, vidělo už více než 110 000 diváků. Film Katka se tak stal po Občanu Havlovi nejnavštěvovanějším českým dokumentem. Třeštíková začala natáčet tehdy devatenáctiletou Katku v roce 1996 v terapeutické skupině Sananim v Němčicích. Tenkrát měla Katka naději na obyčejný život – toužila mít přitele a jednu i rodinu. Happy end se však nekonal. Režisérka zaznamenávala ve svém filmu Katčin sestup níž a níž na spirále krádeží, prostituce, fyzického i psy-

chického chátování, na spirále přerušované jen občasným vzepětím naděje a odhodlání s drogou skoncovat. Zlom v příběhu Katky přišel s jejím těhotenstvím. Ani to však nebylo pro Katku dostatečnou motivací najít sílu a přestat s drogami.

Dramatický osud Katky nabídli producenti filmu z Negativu ke zhlédnutí prostřednictvím škol také dospívajícím dětem a studentům. Film Katka tak naplnil jedno z očekávání tvůrců – vnímat příběh filmové „hrdinky“ jako osvětu proti drogám. „*Moje motivace je mými filmy předat nějaké pozorování, poznání, zkušenosti divákům. Poslat to, co se podaří kamerou za-*

chytit dál a doufat, že diváci v těch filmech objeví téma k přemýšlení a že poselství těch filmů v nich nějak bude žít v dál,“ říká Helena Třeštíková.

V současné době dokončuje Helena Třeštíková film Záznak, za který získala vloni na festivalu v Cannes v konkurenci 345 evropských filmových projektů cenu Media European Talent. Film Záznak započala režisérka natáčet jako svůj první profesionální snímek v roce 1974. Tehdy začala sledovat těhotnou mladou ženu, postupem času se dostala k natáčení dnes už dospělého syna, který se odstěhoval do San Sebastianu. Film Záznak by měla Třeštíková dokončit v příštím roce.

DVD vydává i CinemArt

Distribuční společnost CinemArt oslavila letos v září patnáct let svého působení na českém filmovém trhu. V rámci výročí se rozhodla vydat výběr svých úspěšných filmových titulů na DVD. Kolekce šesti filmů se prodává od 1. listopadu na e-shopu na webové adrese: www.cinemart.cz.

Seznam vydaných snímků:

Ukrutně šťastni (Dánsko 2008)

Vítězný snímek prestižního karlovarského festivalu roku 2008, groteskně laděný příběh **Ukrutně šťastni**

Nejlepší sportovec století (Nizozemí, Německo, Švédsko 2006)

Na velikosti záleží (Izrael, Německo, Francie 2009)

Poetická komedie o lásce, hubnutí a sportu sumo

Mamut (Švédsko, Německo, Dánsko 2009)

Hvězdně obsazené drama uznávaného filmaře Lukase Moodyssona /v hlavních rolích s G. G. Bernalem a M. Williams

Květ pouště (Německo, Rakousko, Francie 2009)

Drama natočené podle autobiografické knihy – stejnojmenného bestselleru světové topmodelky Waris Dirie

Světla v soumraku (Finsko, Německo, Francie 2006)

drama kultovního tvůrce Akiho Kaurismäkiho

Všechny filmy jsou v původním znění s českými titulky. Filmoví fanoušci mají možnost zakoupit si DVD rovněž osobně na pokladně pražského kina Evald / Národní 28, Praha 1/.

CinemArt

Do třetice o DVD

V roce kulatého výročí úmrtí Karla Hanka Mácha vydává společnost Bohemie Video Art dvojdiskový máchovský komplet. Vedle bohatého bolusového ma-

triálu obsahuje dva filmy: němý snímek Cikáni režiséra Karla Antona z roku 1921 a film Karel Hynek Mácha režisérky Zet Molaz z roku 1937.

K zajímavému kompletu se podrobněji vrátíme v příštím čísle Synchronu.

Česká televize připravuje film podle scénáře Matěje Dadáka

Kam až může dojít partnerská krize, sleduje komorní psychologické drama, které k vysílání připravuje ČT. Natáčeno bylo pod pracovním názvem **Zdeněk**.

Zdeněk a Jana se spolu starají o svojí malou dceru Jitku. Oba odevzdávají rodině část svého soukromí. Oba mají pocit, že dělají vše, co je v jejich silách, ale oba jsou zároveň předsvědčení, že ten druhý by měl udělat ještě víc – aby to bylo „spravedlivé“. Zprvu nevinná krize dvou partnerů se postupně zvrhne až k nenávisti s téměř kriminálními důsledky. „*Hlavním tématem televizního filmu je křehké vymezení teritorií mezi partnery – tak, aby byli spolu, ale zároveň si ponechali dostatek volného prostoru k vlastní realizaci. Znesvobodňování druhého, byť nevědomé a často do jisté míry nutné kvůli výchově dítěte, vede k utrpení a pocitu, že nežijeme svůj život, ale pouze sloužíme někomu druhému. Najít sílu přiznat vlastní díl viny a odvahu k odpuštění druhému i sobě je jedinou, ale zároveň velice obtížnou, cestou k záchraně,*“ doplňuje dramaturg Jan Lekeš.

Film Zdeněk je prvním realizovaným scénářem představitele hlavní role Matěje Dadáka. Jeho partnerku ztvární Hana Vagnerová. Režie se ujal Juraj Deák a za kamerou stojí Josef Špelda.

Na obrazovkách by snímek měl objevit v příštím roce.

Karel Och novým uměleckým ředitelem MFF KV, Eva Zaoralová zůstává ve vedení festivalu

46. ročník Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary proběhne ve dnech 1. – 9. července 2011. V současné době se již naplno rozběhla příprava programu, jehož první konkrétní obsah by měl být zveřejněn počátkem příštího roku. Ke konci roku 2010 dochází také ke změnám na některých pozicích MFF Karlovy Vary.

Dlouholetá umělecká ředitelka MFF KV Eva Zaoralová se od ledna 2011 stává uměleckou poradkyní festivalu. Funkci uměleckého ředitele MFF KV bude od 1. 1. 2011 zastávat Karel Och. Eva Zaoralová, která má společně s prezidentem

MFF Karlovy Vary Jiřím Bartoškou hlavní zásluhu na vybudování nové, moderní podoby festivalu a která je již více než 15 let jeho klíčovou osobností, zůstává v nejužším vedení MFF Karlovy Vary a bude se i nadále podílet na tvorbě programu a reprezentaci festivalu.

Karel Och, který působí na MFF Karlovy Vary od roku 2001 v pozici dramaturga a v posledním roce programového ředitele, patří k nejbližším spolupracovníkům Evy Zaoralové. Jeho jmenování uměleckým ředitelem představuje záruku zachování kontinuity uměleckého směřování festivalu.

Ze Slovenska, konkrétně ze Slovenského filmového ústavu, nám přišla smutná zpráva

Vo věku 66 rokov zomrel v Bratislave režisér a scenárista Ján Zeman. K jeho najznámejším dielam patrí celovečerný hraný film Citová výchova jednej Dáše, či televízny seriál Mesto Anatol.

Režisér a scenárista Ján Zeman sa narodil 13. 2. 1944 vo Zvolene. Juniorský držiteľ československého rekordu v skoku o tyči začínal ako zvukový technik v divadle Nová scéna v Bratislave. V rokoch 1967–1974 vyštudoval filmovú réžiu na pražskej FAMU. Ešte počas štúdia nakrútil pre Československú televíziu Bratislava hraný televízny film Babie leto – čas smútku (1969). V rokoch 1971–1976 sa venoval tvorbe dokumentárnych filmov v štúdiu krátkych filmov Bratislava – Dezider Milly (1971), Bumerang (1972), Jarmok márnosti (1974), Správa o smrti mladého muža (1975). V roku 1979 nakrútil svoj debutový celovečerný hraný film Hra na telo, príbeh muža, ktorý prežíva hlbokú vnútornú krízu. Film sa v roku 1982 premietal na 18. Medzinárodnom filmovom festivale Chicago, kde získal hlavnú cenu Zlatý Hugo za plagát

k filmu. Nasledovali snímky Citová výchova jednej Dáše (1980), vo svojej dobe provokatívny príbeh o mladých ľuďoch, ich vstupe do dospelosti a komplikovaných vzťahoch medzi rodičmi a deťmi, psychologický film Na konci dialnice (1982), kriminálny príbeh Úsmev diabla (1987) a film V rannej hmle (1990). „Stále sa domnievam, že divák netreba vodiť za rúčku. Filmový divák sa rozhodne kúpiť si lístok na predstavenie, je ochotný vyvinúť aktivitu v tom zmysle, že chce pochopiť filmovú formu a prehrýzť sa ňou, na rozdiel od diváka čisto televízneho, ktorý je navyknutý večer čo večer dosť pasívne konzumovať dejovo jednoducho postavené televízne programy,“ vyjadril sa ešte v roku 1980 v jednom rozhovore Ján Zeman.

V 80. rokoch intenzívne spolupracoval s Českoslo-

venskou televíziou Bratislava, pre ktorú vytvoril niekoľko ocenených televíznych filmov a inscenácií – Kľúče od mesta (1982), Hra s ohňom 1–2 (1986), Mesto Anatol 1–3 (1988), Zlatý chlieb (2001) a ďalšie.

Od roku 1993 sa venoval aj divadelnej réžii. V Spišskej Novej Vsi inscenoval Brechtovu hru Pán Puntila a jeho sluha Matti, neskôr Offenbachov Parížsky život v Mahenovom divadle v Brne (2000) a iné.

V posledných rokoch sa venoval réžii slovenského znenia zahraničných programov. Získal napríklad Zlatú slučku v kategórii najlepšie nadabovaný seriál za réžiu TV seriálu Sopranovci.

(připravila Mariana Jaremková)

(Zdroj: Filmové profily, R. Šmatlák, M. Šmatlák;

www.sfd.sfu.sk)

Zemřel Mario Monicelli

Režisér Mario Monicelli, který patřil k legendám italského filmu, spáchal ve věku 95 let sebevraždu. Zabil se skokem z pátého patra římské nemocnice svatého Jana. Italský tisk filmaři složil poklonu jako „poslednímu gigantovi italské komedie“.

Monicelli, který trpěl rakovinou a většinu času už trávil jen v nemocnici, byl za krále tragikomedie označován dlouhodobě. Do svých filmů s oblibou dosazoval jako hlavní představitele zejména Alberta Sordiho a Vittoria Gassmana. Právě s posledně jmenovaným a s dalšími hvězdami jako Marcellem Mastroiannim a Claudií Cardinalovou například v roce 1958 natočil slavný film I Soliti ignoti (Zmýlená neplatí).

O rok později zaujal dílem La Grande guerra (Velká válka), za který dostal dvě nominace na Oscara a na filmovém festivalu v Benátkách Zlatého lva. V Benátkách obdržel stejnou cenu i za celoživotní dílo, třikrát dostal nejvyšší ocenění na Berlínském filmovém festivalu.

Mezi dalšími jeho známými filmy, které běžely i v českých kinech a televizi, jsou i například Boccaccio '70 se Sophií Lorenovou a Romy Schneiderovou, Casanova '70 opět s Mastroiannim, Dívka s pistolí s Monikou Vittiiovou nebo Mortadela znovu s Lorenovou.

ČTK

Prvý film vyhrál první festival

Študentský dokument **S ňou, bez nej** poslucháčky ateliéru dokumentární tvorby FTF VŠMU v Bratislavě Mgr. Kataríny Hlinčíkové (25) ocenili na MFF Cine-MAuibit v Bukurešti hlavní cenou. Je to první doku-

ment mladej filmárky a jej prvý festival, na ktorý sa so svojím dielom prihlásila. „Bol to príbeh o mne, uvidíme, ako to dopadne, až začnem nakrúcať o iných,“ skromne s úsmevom komentovala výni-

močný vianočný darček. V súčasnosti študuje v druhom ročníku, jej vedúcimi sú Jaro Vojtek a Robert Kirchhoff. Externe pôsobí v spoločnosti Trigon Production, kde sa venuje marketingovej komunikácii.

S ňou, bez nej

Film o človeku, ktorý odišiel a niečo z neho zostalo a o ľuďoch, ktorí ostali a niečo z nich odišlo.

Tento krátky osobný dokument hovorí o tom, čo rodina stráca, keď zomrie jeden jej člen. V jednej osobe je to dcéra (mojich starých rodičov), moja mama a žena môjho otca. Ako sa vyrovnávame s touto stratou?

ip

Filmové plakáty – dvakrát a pokaždé jinak

Nově založené nakladatelství Terry Posters přichází hned se dvěma skvělými novinkami. Obě se týkají filmových plakátů a obě stojí za to. Tak je berte třeba i jako tip ke skvělému vánočnímu dárku.

KONFRONTACE – československý a polský filmový plakát

Jde o obsáhlý katalog o 250 stranách ve kterém je reprodukováno 75 dvojic československých a polských filmových plakátů ke stejnému filmu.

Dochází tak k zajímavému porovnání dvou plakátových velmocí: Československa a Polska. Katalog vychází k výstavě jež aktuálně probíhá v polské Lodži.

Je doplněn průvodními texty a dalšími bonusovými materiály. Vychází v česko/polsko/anglické mutaci.

Druhým edičním počinem je vydání první kolekce 24 předních filmových plakátů na pohlednicích v luxusní pevné krabičce:

TERRY POSTCARDS. VOL.1.

Kolekce obsahuje plakáty ke kultovním filmům Sladký život, 8 ½, Jules a Jim, Psycho, Žena je žena, Zvětšenina, Lásky jedné plavovlásky, My fair Lady a mnoha dalších. Obě novinky jsou v prodeji v prodejně Terryho ponožky u kina Světozor v Praze a na internetové adrese www.terryhoponozky.cz.

23. prosince uvede televize HBO nový dokument Benjamina Tučka s názvem Tantra

Dokument se zabývá novodobým využitím prastarého systému, jehož cílem je ovládnutí lidského vědomí. „Tantra není ani náboženství, ani ideologie, jež by cokoli diktovala. Tantra je mapa lidské zkušenosti, navigace, jak se vydat na cestu životem, která každého zavede na různá místa,“ objasňuje režisér název i obsah snímku. V České republice probíhají tantrické semináře, kterých se účastní tisíce lidí. Obliba seminářů, vedených domácími i zahraničními lektory, stoupá. Tvůrci dokumentu sledují možnosti využití starobylé nauky pro zlepšení individuálního života, partnerských vztahů i rodinných vazeb. Film, realizovaný v rámci cyklu Bez cenzury, splétá několik dějových linek. Vypráví o dvou manželských párech,

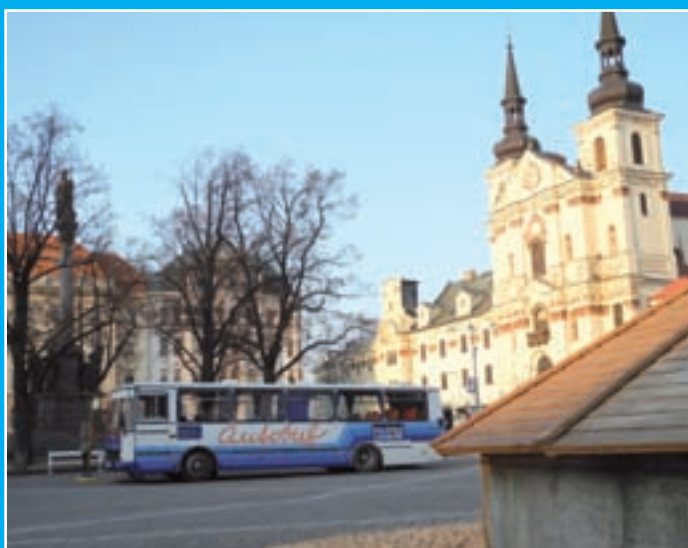
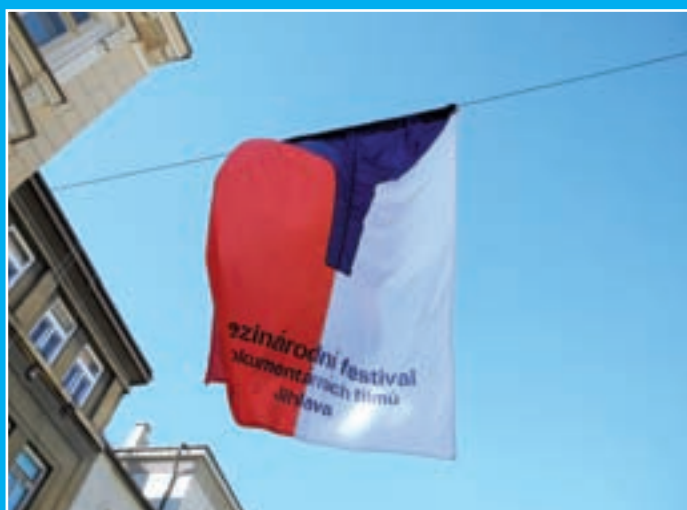
jejichž vztahy se po patnácti letech octly na pokraji rozpadu a jež se své problémy pokoušejí řešit návštěvou tantrického semináře. Další protagonistkou je mladá žena, která nebyla šťastná na pozici vysoké státní úřednice v Bruselu a v tantrickém společenství se vydala na riskantní cestu objevování sebe sama. Jiná žena hledá pomocí tantry nápravu vztahu ke svému otci, další ženy nedokáží prožít orgasmus při běžném sexu... „Všichni aktéři fi Imu, natáčeného téměř dva roky v České republice a v Anglii, mají něco společného. Jsou nespokojení se stavem věcí, s kvalitou vlastního života a vztahů. Mají ale touhu a odhodlání ke změně,“ upřesnil Benjamin Tuček.

Co je tantra?

Slovo tantra znamená systém. Tantra ve starším významu však znamená spíš „tkaninu“, „osnovu“, či „pavučinu“ ve smyslu složité struktury příslušného učení. Metody buddhistické tantry se zaměřují na identifikaci s cílem učení Buddhy – tedy na probuzení vědomí. Západní civilizace vnímá tantru především pro její sexuální aspekt. Práci se sexuální energií však často vykládá chybně nebo ji zkruskuje. Takzvaný „lepší sex“ není cílem, nýbrž prostředkem k dosažení vyššího vědomí. Tantrická jóga nedovoluje mužům ejakulovat, jogíní se pomocí speciálních cviků učí ovládat svaly tak, aby ejakulaci zabránili. Tímto prostředky se chrání životní energie, v sanskrtu označovaná jako prána a v taoistické józe jako čchi.

red

Z MFDF Jihlava

*Veselé Vánoce
a šťastný nový rok 2011
všem lidem dobré vůle
přeje Fites*

